

Pavel Valtr (editor) a kolektiv autorů

OCHRANA HODNOT PŘÍRODY A KRAJINY ŠUMAVY

a její vývoj od vyhlášení CHKO (52 let) a NP (25 let)

Koncept - prosím o připomínky, doplňky a opravy

Aridizující hřeben Šumavy

HNUTÍ ŽIVOT z.s. / The Live Movement

Plzeň 2016

OBSAH

	str.:
Úvod	3
Vznik Chráněné krajinné oblasti Šumava, Biosférické rezervace UNESCO Šumava a Národního parku Šumava	4
Geobotanické posouzení centrální části Šumavy nového NP Šumava	
- RNDr. Stanislav Kučera	5
Možnosti směřování národního parku Šumava	
- Ing.arch. Martin Říha	7
Směřování národního parku Šumava	
- Ing. František Urban	10
Co vlastně chrání Šumava a pro koho?	
- Ing. Antonín Schubert	11
O počátcích bezzásahovosti v kulturní Šumavě	
- Ing. Vladimír Valenta, CSc.	13
Šumavský NP - 20 let postkomunistické ochrany přírody	
- RNDr. Čestmír Hofhanzl	14
Nepomáhá ani putovní „bruselská“ výstava, ani opakovaná petice	
- Ing. František Nykles	19
Les - závažný činitel životního prostředí krajiny	
- Ing. Vladimír Krečmer, CSc.	22
Šumava - jako experiment „zelených Khmerů“	
- Jan Chloupek	24
Ministři životního prostředí a ředitelé NP Šumava	26
Národní park Šumava a 10 ředitelů v průběhu 25 let	26
Zonace NP Šumava	27
Nešťastná Šumava - ideologie, reálná příroda a lidé	
- Pavel Valtr	28
Sofistikovaná propagandistická kampaň výroby virtuální divočiny	30
Výstava Zachraňme Šumavu	33
Marné petice, interpelace, dopisy a ohlášení	34
Ilustrace: Pro turisty uzavřená silnice Březník - Modrý sloup v NP Šumava	
a Závěr	84

Pozn.: Situaci obrázku na obálce dokládají současné letecké snímky, na nichž můžeme sledovat ideologickou úspěšnost bezzásahového rozpadu hřebenových smrčín k výrobě suché „divočiny“ v délce 40 km, na více než 25 tis. ha - jednoúčelová novela zák. o přírodě má ideologii výroby divočiny potvrdit a rozšířit

Úvod

"Téměř až do konce 30. let 20. století byla Šumava zalidněná, políčka obdělávaná a vypásána v potu tváře a při nesmírné dřině, selské lesy chráněny jako oko v hlavě a dědictví budoucím generacím, cesty udržované, krajina kultivovaná. Obyvatele obou národností tvrdé podmínky hor nerozpojovaly, naopak vedly k soudržnosti. Nebyly zde žádné dráty, zákazy, vojenské prostory, hraniční pásma ...

Nejprve přišlo k vyhnání českých obyvatel z území obsazených fašistickým Německem. A po něm přišel odsun německých obyvatel ... Brzy potom nastaly další změny, a tak pro obyčejného člověka vlastně státní hranici suplovaly cedule ohraničující vojenský prostor nebo hraniční pásmo. Centrální Šumava s nejkrásnějšími přírodními partiemi se po dlouhá desetiletí stala jen tušenou skutečností. Jen co padly tyto zátarasy, přispěchali s dalšími omezeními ochránáři ..."

Z předmluvy Milana Pokorného ke knize Zdeňka Roučky Tenkrát na Šumavě

Šumava je srdeční záležitostí velké části obyvatel ČR, téma Šumava je citlivé a zpolitizované. Vývoj Šumavy dlouhodobě ovlivňuje nejen zdejší region, ale v širších vazbách, včetně mezoklimatické i celou ČR.

Po dlouhodobých přípravách byla vyhlášena Chráněná krajinná oblast Šumava 27.12.1973. Revoluční vzednutí v listopadu 1990 přivedlo vymezení Národního parku Šumava 20.3. 1991.

O směřování ochrany Šumavy by se mělo diskutovat a oponovat, neboť rozhodnutí o výrazné, resp. zásadní změně ekosystémového managementu tohoto veřejného statku by mělo být záležitostí společenské volby a společenského konsensu. Šumava je v současnosti konzervativně chráněna složitou soustavou územních omezení, přičemž tento systém je pro obce, obyvatele a návštěvníky netransparentní, převážně restriktivní, navíc v konkrétních situacích často odvislý od blahovůle či ambiciózních záměrů několika jedinců „vrchnostenské“ Správy či Ministerstva životního prostředí. Správa NP a CHKO Šumava, vystupovala často ne ve spolupráci s obcemi a obyvatelem, ale v přímém střetu s jejich potřebami, s výjimkou vedené „krizovým managerem“ J. Stráským. Většina podstatných informací o problémovém směřování ochrany přírody a krajiny v Národním parku Šumava byla již uvedena v publikacích Šumava a její perspektivy I, II, vydané v letech 2012 a 2013. Protože druhý díl je již rozebrán, dochází k třetímu upravenému vydání a to pouze na CD. Aktuální potřeba pravdivých informací vyplývá nejen z naoktrojované zvrhle a rozsáhle chráněné bezzásahovosti přírodních procesů, oproti potřebné ochraně dochovaných hodnot přírody a krajiny, ale i z připravované jednoúčelové novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny. Při nevyváženém řešení jsou realizovány hrozby jak environmentální, tak ekonomické i sociální. Zásadně veškeré základní dokumenty o využití jednotlivých území ČR podléhají dlouhodobému širokému schvalování, tj. Politika územního rozvoje ČR, Zásady územního rozvoje jednotlivých krajů a Územní plány obcí. Zatím však využití největšího chráněného území přírody a krajiny - Šumavy bylo zcela zásadně ovlivněno skupinou fanatických osob, prosazujících bezzásahovou divočinu s cílem „příroda pro přírodu“, v podtextu bez lidí, bez ohledu na environmentální, sociální a ekonomické dopady za sofistikované propagandy „divočiny“ mediálními prostředky. Většinová společnost, zejména znající konkrétní situaci, místní obce jsou zcela opačného názoru. Vzhledem k současné fatální situaci, se zdá, že překračování standardních norem při rozhodování o celospolečenských záležitostech, kdy „nekontrolovatelný garant“ území Šumavy – Ministerstvo životního prostředí ČR neuváženě a nezodpovědně rozhodovalo, neboť není napojeno na existencionální život a jeho problematiku, bude zřejmě muset řešit Nejvyšší správní nebo Evropský soud. Na rozhodování o koncepci přírodního a životního prostředí v rozsáhlém území regionu Šumavy se v každém případě musí podílet veřejnost. Toto však nemůže dobře fungovat v nerovnoprávném postavení Správy a místních obyvatel. Potřebné je zcela nově upravit ochranu přírody, resp. její management, neboť uskutečňovaný model nevyhovuje, neboť přírodu devastuje a také nově řešit problematiku Šumavy a ostatních národních parků.

Pavel Valtr

VZNIK CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŠUMAVA, BIOSFÉRICKÉ REZERVACE UNESCO ŠUMAVA A NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA

Pavel Valtr

CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST ŠUMAVA

Na základě mnohaleté činnosti a spolupráce širokého kolektivu pracovníků dobrovolné a profesionální ochrany přírody i orgánů státní správy a lidosprávy Jihočeského a Západočeského kraje vznikly základní dokumenty, nezbytné pro její vyhlášení. Počátek jejich činnosti se datuje od roku 1959 v Táboře, kde vznikl sekretariát Ochranařského průzkumu Šumavy (tzv. „táborská skupina“).

Postupně byla zpracována řada potřebných dokumentů, které byly oficiálně předány Státnímu ústavu památkové péče a ochrany přírody (SÚPPOP) a Ministerstvu školství a kultury v roce 1962:

- Návrh Chráněné krajinné oblasti Šumava (Ebenhöhe J., Francel V., Lejský O., Hostička M., Trpák P., Vodák L.) s odborným zdůvodněním
- Návrh vyhlášky Ministerstva kultury o zřízení státem chráněného území Šumava
- Statut Chráněné krajinné oblasti Šumava
- Statut správy Chráněné krajinné oblasti (CHOŠ) včetně rozpracované ochrany krajiny podle zásad územního plánu, koncepce a směrnic rozvoje
- Statut výzkumné stanice
- Jednací pořádek Poradního sboru
- Základní fond CHOŠ (rozpočet)
- Návrh vyhlášky pro rady Okresních národních výborů (ONV) upravující pohyb návštěvníků.

Šumava byla prohlášena za Chráněnou krajinnou oblast výnosem MŠK ČSSR č. 53 855/63 dne 27. 12. 1963.

Pro zajištění ekologického hospodaření v CHKO byly pořádány semináře (Ing. Vaněk)

Pro zonaci zemědělské výroby v CHKO Šumava - povodí Úhlavy a povodí Otavy byl zpracován grafický dokument (Ing. Skalník a kol. 1978)

BIOSFÉRICKÁ REZERVACE UNESCO ŠUMAVA

Byla zřízena na celém území CHKO Šumava v rámci programu Člověk a biosféra / Man and Biosphere (MaB) v r. 1990 k ochraně šumavských lesů, luk, řek, jezer a genetických zdrojů, v typických podmínkách evropských středohor. MaB má za cíl „rozvinout v rámci přírodních a socioekonomických věd základnu pro racionální využívání přírodních zdrojů biosféry a pro zlepšení vztahů mezi člověkem a přírodním prostředím. Tento mezinárodní program je zaměřen na mezioborovou spolupráci při studiu vzájemných souvislostí a zpětných vazeb mezi člověkem a prostředím (i ve sféře plánování a oblasti ekologické výchovy). Dnes se stala pouhou nálepkou, která není registrována ani v ústředním seznamu MŽP / AOPK a její program není naplňován.

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

Národní park Šumava vznikl v porevoluční euforii v březnu 1991 vyjmutím nejceněnějších lokalit z CHKO Šumava. Rozprostírá se na území Plzeňského a Jihočeského kraje při jihozápadní hranici s Německem a Rakouskem. Se svojí rozlohou 69 030 ha je největším národním parkem v ČR. Území NP leží v nadmořské výšce od 600 m n. m. (údolí Otavy u Rejštejna) do 1378 m n. m. (Plechý) a trvale zde žije kolem 2000 obyvatel.

GEOBOTANICKÉ POSOUZENÍ CENTRÁLNÍ ČÁSTI NOVÉHO NP ŠUMAVA pro účely zonace a management z r. 1991 - jeho doporučení ale nebyla uplatněna!

RNDr. Stanislav Kučera, vynikající ekolog, býv. pracovník NP Šumava
(žel předčasně odešel)

„Na základě vzniklé potřeby jsem byl vyzván MŽP ČR k vyhodnocení potenciálně nejčinnější části NP Šumava. Rychlý vývoj událostí kolem vzniku národního parku poněkud předběhl původní předpoklady, proto má materiál spíše povahu komentáře, nežli charakter ucelené studie. Proto upouštím i od souborného výčtu použité literatury, z novějších autorů podstatně přispěli k poznatkům v určitých úsecích: Albrecht, Holub, Král, Nesvadbová, Sofron, Skalický, Moravec, Šandová, Balátová-Tuláčková, Štěpán, Vaněček, Vondráček, Vorel a Kopecký (na území VVP Dobrá Voda).

Maximalistické řešení národního parku a jeho I. zóny neodpovídá přírodní realitě. Šumava ve svém celku není divočinou, šumavskou krajinu, až na výjimky, spoluvytvářel člověk, který bezděčnou podporou přirozeného bezlesí a záměrným rozšiřováním bezlesých ploch se stal spoluvůdcem hodnot zdejší přírody.

Možné je sledovat dva pohledy:

- „Ekologizující“ pohled neodborného sympatizanta, ale i vzdělaného ryzího teoretika vidí tuto oblast nadhledem z letadla: jako homogenní zelený ostrov, který je možno udržet v celistvosti minimalizováním lidských zásahů a činností vůbec.

- Ekolog s praktickou zkušeností lesního či zemědělského hospodáře vidí věci horizontálním pohledem: různorodost přirozených stanovišť, porostní stadia ovlivněná způsoby hospodaření minulého i současného, atd., atd.

Jistě je možno ze dne na den ukončit hospodaření a nechat vše přírodě - nehledíme-li na čas, „ostrov“ zůstane zelený, jen vnitřní struktury budou podléhat změnám. Měřítkem času pro regeneraci lesa bude pak několik staletí, tato **cesta ke stabilizaci může trvat i více než jedno tisíciletí.**

Středoevropské lesnictví má mnoho zkušeností, proč je právě zde nevyužít k rychlejšímu převedení exploatované, místy až zdevastované krajiny do přijatelnějšího stavu, který by byl přechodným stupněm k budoucí harmonii? - svah po svahu, porost po porostu, tak jak si to jejich současný stav a stanoviště žádá.

Také kulturní bezlesí není žádoucí převést šmahem na les a krajinu tak zhomogenizovat a zlikvidovat tím i některé unikátní typy nelesní vegetace, o druhovém bohatství nemluvě.

Současné spory o budoucnost centrální Šumavy jsou především sporem obou těchto koncepcí:

- Praktické **nebezpečí první koncepce spočívá v tom, že v podstatě jde o přímočarou aplikaci „čisté“ ekologické teorie**. I pro bohatou společnost, s liberálním, demokratickým zřízením je však **v dané geografické oblasti sotva přijatelná.**

- Druhá koncepce předpokládá morální i ekonomickou motivaci obyvatel, při její aplikaci ale hrozí stálá možnost bezděčného či záměrného nedodržování přijatých limitů pro lidské aktivity.

Jsem však zastáncem tohoto druhého směru, pro zásahy cílené k postupné stabilizaci a regeneraci porostů. Bez těchto zásahů mohou zůstat jen přirozené lesní porosty s charakterem edafických a klimatických klimaxů, zejména s výraznějším zastoupením listnáčů. **Odstupňované zásahy si vyžadují všechny typy antropogenního bezlesí.**

Doporučení pro ochranný režim

Les je vůdčím a určujícím ekosystémem zájmového území, který ovlivňuje a někdy i podmiňuje stav jiných, kontaktních ekosystémů, např. rašelinišť. Péče o les proto vždy bude, zejména v této centrální části pohoří, kostrou a nejvýznamnějším článkem péče o národní park. Smrčiny, jako klimax klimatický, nehojně zastoupené v nejvyšším stupni v příhraniční oblasti, jsou v úhrnu dosti poznamenány hospodářskými zásahy. Až na nevelké části, mají co do struktury úplnou převahu znaků kulturního lesa. Klimatické lesní klimaxy v nižších vegetačních stupních byly vesměs ovlivněny hospodářskou exploatací lesa. Je samozřejmé, že i zcela kulturní a stejnověkové kultury s vyšším zastoupením buku, nebo přerostlé pastevní pařeziny, významně zvyšují pestrost vegetace, umožňují přežívání doprovodných druhů podrostu a tak jsou potenciálními rezervami pro regeneraci přirozené lesní vegetace. Současný všeobecně nedobrý stav lesů v zájmovém území je celkem znám. **Důležité je hledat cesty k nápravě pro budoucnost, pro níž chybějí předpoklady právní i fyzické. Ve vztahu k lesním ekosystémům vyplývá naléhavá potřeba účelového hospodaření vč. I. zóny. Jen při dodržení této zásadní podmínky mohou považovat za přijatelné současné vymezení zóny I. na lesním fondu,** na němž jsem se spolupodílel.

Velmi povšechně lze zobecnit, že téměř bez zásahu lze ponechat edafické klimaxy - na rašelinných, zamokřených, suťových aj. extrémních stanovištích.

Přijetí odpovídající koncepce péče o lesy by nemuselo být znepokojující, kdyby

- převážná část lesů nebyla středně až silně poškozena,
- byl k dispozici dostatek finančních zdrojů, kvalitních pracovních sil a odpovídající techniky,
- vymizela nedůvěra mezi orgány státní ochrany přírody - MŽP a ostatními subjekty,
- na obou stranách hranice se prováděla stejná koncepce.

Horské louky a pastviny vysoké Šumavy tradičně obhospodařované byly vesměs porosty s nízkou produkcí, avšak druhově velmi pestré, citlivě kopírující pestrou mozaiku přírodních stanovišť na živinami přirozeně chudých půdách krystalinika. **Tato bezlesí v kombinaci s lesnatými plochami vytvářejí soubor geopsychických vjemů: unikátní celek členité krajiny – to je fenomén Šumavy, tak vnímá krajinu její obyvatel i náhodný návštěvník. Dopustíme-li zánik těchto biotopů, zlikviduje tím v průběhu 2-3 desetiletí desítky jednotek polopřirozené vegetace, přičemž některé z nich mají endemický charakter. Byla by to ztráta kulturní, srovnatelná s likvidací památek celé časové vrstvy, např. baroka, pro určité území. Byla by to především ztráta na reprodukcích se hodnotách živé přírody, potenciálně využitelných k užítku budoucích generací.**

Národní parky, vedle svých zásadních funkcí ochranných, musejí také ve vysoké míře poskytovat užitek obyvatelstvu, nemá-li být soustavně politicky zpochybňována účelnost a nutnost jejich existence. Představa zásadní minimalizace značených letních turistických tras v zájmovém území je absurdní, stejně tak představa vazby vstupu na některé trasy pouze s doprovodem je málo vhodná.“

Red. pozn.: Ze jmenovaných znalců přírodních poměrů Šumavy se prakticky dále nikdo nemohl zúčastnit koncepce směřování NPŠ, dokonce RNDr. Jaromír Sofroň, největší znalec květeny Šumavy, měl toto území prakticky zakázané a nahradil ho pracovník JČU Ing. Milan Štech, čerpající z výborných podkladů zesnulého Ing. Františka Procházky.

MOŽNOSTI SMĚŘOVÁNÍ NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA (info z r. 2009)

Ing.arch. Martin Říha, býv. náměstek ministra životního prostředí

Šumava byla od 19. století osídlena a hospodářsky využívána. Byla charakteristická oproti dnešku velkým množstvím malých sídel a samot, zemědělskou malovýrobou, zaměřenou na malé polnosti a na extenzivní pastvu dobytka. Lesy byly zejména od konce 19. století pod hospodářským tlakem. Po kalamitách kolem roku 1870 byly (až na vědomé výjimky jako Boubín nebo slatě a rašeliniště, kde to nebylo možné), přeměněny z původních druhově smíšených a různověkových porostů na smrkové monokultury s jednotným stářím na velkých plochách. V 1. polovině 20. století nedošlo k další výraznější urbanizaci území (pouze diferencovaný růst některých a zánik jiných sídel koncentrací obyvatel do míst s průmyslem - pily, sklárny ap.), a také zemědělství a lesní hospodářství pokračovalo v tendencích popsanych výše. Výrazným zlomem byla až II. světová válka a poválečný odsun německého obyvatelstva, tvořícího zde velkou část populace i pracovních sil. Neúplné dosídlení takto uvolněných sídel ve 2. polovině 40. a začátkem 50. let 20. století a převzetí tamního hospodářství mnoha lidmi odjinud, bez vztahu k tomuto kraji, bez porozumění specifikům zdejšího hospodaření a bez kvalifikace, zneprístupnění značné rozlohy území normálnímu hospodaření vznikem pohraničního pásma na téměř 40 let a likvidace četných sídel i kulturních hodnot pohraničí výrazně poznamenaly. Krajina Šumavy do značné míry ztratila na několik desetiletí skutečného hospodáře. Některým funkcím takové krajiny to zdánlivě dočasně svědčilo. Takový vývoj však nebyl a není dlouhodobě udržitelný.

Vznik a možnosti vývoje národního parku

Při vyhlášení NP Šumava nebyla nikdy formulována „jasná konsensuální celospolečenská objednávka“ - jakési zadání: **co vyhlášením národního parku, hospodařením v něm a zvláštní péčí o jeho přírodu, krajinu a osídlení vlastně chceme dosáhnout?** Bylo možno z hlediska ochrany přírody a krajiny mu teoreticky dát do vínku některou z následujících variant - vizí budoucnosti:

a) Varianta romanticky ekologická: Využít faktu devastace osídlení po II. světové válce a pokusit se cílevědomým pozměňováním druhové skladby v lesních hospodářských plánech, s dozráváním monokultur smrku do mýtního věku a s kácením dosavadního, většinou v podstatě hospodářského lesa, postupně vrátit Šumavu do podoby před průmyslovou revolucí konce 18. a začátku 19. století, s řídkým osídlením samotami a malými obcemi, bez obnovy zaniklých sídel, s malorolnickou soukromou zemědělskou výrobou a s pouze extenzivním lesním hospodařením, charakteristickým smíšenými (jehličnatými i listnatými) různověkovými lesními porosty a rašeliništi, s prioritou ochrany přírody, krajiny, vodohospodářských funkcí a nanejvýš měkkých forem cestovního ruchu.

b) Varianta samosprávná (environmentálně, ekonomicky a sociálně rychle návratná): Využít faktu otevření hranic a značného přírodního potenciálu území pro obnovu alespoň reálné části sídelní struktury a hospodářství, kde o to bude zájem. Obnova zemědělství vč. agroturistiky, využití vhodných stávajících a ve vhodných lokalitách nově postavených stavebních fondů pro rekreaci, sport a cestovní ruch, obnova řádného lesního hospodaření, jako tomu bylo na začátku 20. století až téměř do II. světové války, s uvedením lesního hospodaření do souladu se zákonem o lesích, tedy s diferenciací lesů na lesy hospodářské, ochranné i zvláštního určení v souladu se zónací NP, s vodohospodářskými, sportovními, rekreačními a jinými legitimními zájmy v území. Zachovat

převahu smrku v porostech, meliorační listnáče vnášet do porostů postupně v rozumné míře, která prospěje vodohospodářské funkci lesů, biodiverzitě a ekologické stabilitě. Hospodařit nadále jako v hospodářském lese, tedy vč. kácení, vysazování nových porostů v souladu s lesním zákonem, a také vč. zásahů proti škůdcům, s trvale „přívětivou tvář“ lesa i s ohledem na potřebu udržet vysoký potenciál a atraktivitu Šumavy pro cestovní ruch.

c) Varianta sukcesní, dnes realizovaná Správou NP a MŽP: Využít vylidnění Šumavy a více než čtyřicetiletý extenzivní vývoj přírody, krajiny i osídlení k pokračující, i když jinak motivované regulaci lidských zásahů k vytvoření jakéhosi „experimentu přirozené sukcese“ v jádrovém území národního parku - tedy vymezenou I. zónu v území určit ke studiu dalšího vývoje bez lidských zásahů. Atraktivitu tohoto jádrového území a rozvoj cestovního ruchu na ní založený lze ovšem očekávat až po této poměrně dlouhé fázi přirozené sukcese, tedy za desítky let. Stávající lesy v mýtním věku, chápané při jejich zakládání jako hospodářské, se v I. zóně ochrany ponechají svému osudu a nevykácují, nebude se v nich zasahovat ani proti lesním požárům, ani proti kůrovci či jiným přírodním škůdcům a kalamitám, II. a III. zóna ochrany NP a CHKO budou fungovat jako určité izolační pásmo pro záchyt škůdců z I. - bezzásahové zóny, ve kterých se ale právě proto hospodařit a zasahovat bude, aby plnily onu ochrannou funkci pro okolí.

Aniž to bylo někde pregnantně písemně deklarováno, MŽP se v době vedení MŽP ministrem RNDr. Bedřichem Moldanem, CSc. a mého výkonu funkce náměstka ministra ŽP při vzniku Národního parku Šumava hlásilo spíše ke 2. variantě možného dalšího vývoje. Deklarovalo to nepřímo jednak obsahem Územního plánu velkého územního celku Šumava, zpracovaného Terplanem s. p. Praha za vedení Ing. arch. Svatopluka Cingroše jako hlavního projektanta, navazujícími koncepcemi rozvoje přeshraniční spolupráce se SRN a Rakouskem, jejichž zpracování v Terplanu vedl Ing. Jaroslav Bedrna, ale také výběrem a jmenováním prvních dvou ředitelů Správy národního parku a CHKO Šumava, kteří oba pocházeli z lesnického, nikoliv z přírodovědeckého prostředí. Vycházeli jsme při tom z přesvědčení, že Národní park a jeho lesy musí nadále plnit bez jakéhokoliv, byť i jen dočasného přerušení nebo omezení, vedle funkcí přírodovědecké a přírodně-ochranářské i funkce hospodářské, vodohospodářské, půdoochranné, klimatické a rekreační. Vycházeli jsme z přesvědčení, že **národní park se nemá stát ani v I. zóně ochrany zcela bezzásahovou přírodní rezervací** - pralesem, pokud chceme zachovat zděděnou tvář Šumavy (vč. nepřirozené monokultury smrku) jako nejen přírodní, ale i kulturní dědictví. Chtěli jsme jen pozvolna pěstebními zásahy měnit druhovou a věkovou skladbu porostů ve prospěch vyšší biodiverzity a ekologické stability, včetně vyšší odolnosti vůči polomům a škůdcům, k obnově vodoakumulačních schopností lesa (zachycovat srážky a zpomalovat odtok vody z území, přispívat k termoregulaci a vlhkosti klimatu). Pokud už k nějakým přírodním (větrným, kůrovcovým) kalamitám dojde, nenechat obnovu na „samovývoji“, ale naopak využít této skutečnosti k urychlení obnovy a dosažení žádoucí druhové a věkové struktury lesních porostů. **Nikoliv tedy odmítat zásahy a prodlužovat stav, kdy les neplní řádně ani produkční, ani mimoprodukční funkce, kdy trvá dlouho nepříznivý stav bez zastínění lesní půdy, spojený s ničením života lesních mikroorganismů, pro budoucí les a lesní půdu důležitých, ale i dalších forem života přílišným vysoušením půdního profilu sluncem a větrem**. Takový je ale bohužel dnešní stav na velkých rozlohách území NP. Takový „les-neles“ přestává být atraktivním i pro ekonomické podmínky života a pro rekreaci místních obyvatel, neboť ohrožuje existenčně všechny, kdo se podílejí na výnosech nejen z prodeje dřeva nebo lesních plodin, z myslivosti a rybářství, ale i těch, kteří těží z atraktivity území pro sport a rekreaci – pro

cestovní ruch. Tím vůbec není řečeno, že by se nemělo v lese národního parku hospodařit šetrněji, než u nás bylo a mnohde ještě je jinak zvykem. Je zde žádoucí uplatňovat těžbu probírkou, nepřipustit větší holoseče; kromě kalamitních situací těžít jen v zimě na vysoké sněhové pokrývce, dřevo stahovat koňmi či lanovkou, nikoliv za použití těžkých mechanismů a dopravních prostředků, klest nechávat na místě v podobě štěpky a nepálit, myslet na průchodnost lesa pro člověka i pro zvěř. Právě tímhle by se mohlo lišit hospodaření v národním parku od dnes obvyklých technologií, nikoliv tím, že se na řádné hospodaření rezignuje a věcem se nechá volný průběh.

Politika, kterou již léta praktikuje Správa parku a CHKO od nesmyslného rozdrobení původně celistvé I. zóny a od odchodu ředitele Ing. Ivana Žlábků, optimální pro harmonický a dlouhodobě udržitelný vývoj v území ve skutečnosti není. Je uskutečňována pod značným tlakem části úzce zaměřených přírodovědců a některých environmentalistů bez odpovědnosti za celkový výsledek, vč. důsledků sociálních a ekonomických. Je přitom uskutečňována za podpory MŽP, které si po svém vzniku odpovědnost za hospodaření v lesích NP vzalo pod svou gesci a tím převzalo i odpovědnost. **Lesy národních parků ovšem nemohou sloužit jen jako zkuševna – jako přírodovědecká laboratoř pro jeden vědní obor.** Musí plnit daleko více funkcí. **Dnešní správa lesů je prováděná proti vůli, vzdělání a zkušenosti mnohých lesníků, ale také obecních a krajských samospráv, podnikatelů v zemědělství, lesním hospodářství a navazujícím zpracovatelském průmyslu i v cestovním ruchu.** Je to tím pádem zcela zřejmě **v rozporu se zájmy dlouhodobé udržitelnosti vývoje - s nezbytnou vyvážeností všech tří pilířů** environmentálního, sociálního i ekonomického - a to navíc nejen na správním území Národního parku a CHKO Šumava, ale i v okolí, včetně území sousedního Bavorska a Horního Rakouska.

Nelze se divit, že se obce Šumavy a zjevně alespoň i Jihočeský kraj bouří a návštěvníci Šumavy zažívají šok z toho, co vidí. Bylo by to jiné, kdyby tato 3. varianta vývoje vznikla jako konsenzus všech uživatelů a orgánů působících v území, vč. sousedů ze SRN a Rakouska. Je však zřejmé, a může se o tom přesvědčit každý na vlastní oči, že za hranicemi se hospodaří s tímto cenným územím, s jeho přírodními i lidmi vytvořenými hodnotami jinak. Rozhodně nelze říci, že hůře, a na vývoj u nás, ohrožující kůrovcem i jejich lesy, se odtamtud dívají se vzrůstajícími obavami. Hrozí žaloby na ČR majiteli tamních lesů.

Myslím si, že diskuse by se tedy měla namísto dílčích sporů o dílčí jednotlivosti vrátit k onomu zadání, jaký vlastně chceme ten Národní park mít, jaké všechny úlohy by měl plnit a jak toho nejlépe a nejrychleji dosáhnout. Měli by se na něm shodnout nejen ochránci přírody, ale všichni, kdo tam žijí, pracují, rekreují se, kdo odtamtud používá přírodní bohatství, vodu, kdo má legitimní zájem na dobrém stavu území a na minimalizaci případných negativních vlivů lidské činnosti (nebo nečinnosti) nejen na území NP a CHKO, ale i v okolí. Neřešení a vyhrocení sporů může vést až k návrhům na podstatnou územní redukci Národního parku Šumava nebo na jeho úplné zrušení, což zajisté není cílem ani tamní Správy, ani MŽP. Možná by bylo produktivnější hledat celospolečenský konsenzus. Ten musí být založený na ústupcích všech stran, na diferenciaci funkčního využití území s odlišením, kde jsou neoddiskutovatelné priority ochrany přírody a krajiny, ale také kde jsou prostory vhodné pro ostatní legitimní zájmy a funkce v území NP a CHKO. Výsledek kompromisu by pak ovšem neměli jeho účastníci lacině napadat, protože jim nebylo ve všem vyhověno. Nevidím jinou cestu, pokud nepřipustíme návrat k feudalismu nebo k jiné autoritativní a nedemokratické formě vlády, která to prostě rozhodne, aniž by se někoho ptala na názor. Polemickým diskuzím kolem problematiky vývoje na Šumavě chybí celostní pohled, nejen přírodovědecký.

SMĚŘOVÁNÍ NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA

Ing. František Urban, spoluzakladatel NP Šumava, býv. pracovník MŽP, AOPK

a býv. viceprezident IUCN pro Evropu, střední a severní Asii

Národní park Šumava jsem spoluzakládal a dnes z toho mám výčitky svědomí. **Bez národního parku mohla být Šumava plná života, „naturové lokality“ nepoškozené.** Je hrozné sledovat diskuzi o kategorizaci – **jako kdyby plnění byrokratických kritérií** (a kategorizace IUCN nic jiného není), **mělo přednost před ochranou přírody.** Zklamal mě postoj některých lidí v IUCN, druhá mise byla zmanipulovaná a manipulace zřejmě pokračují. Kategorizace IUCN nemá pro praktickou činnost v národních parcích ani jiných chráněných území žádný význam. Dělat z kategorizace známkovací systém je hloupost a je to proti smyslu tohoto systému. Navíc je zařazení do jednotlivých kategorií velmi sporné. Národním parkem je území proto, že ho jako národní park vyhlásil stát a do toho nemá IUCN co mluvit. Kategorizace IUCN vznikla kvůli potřebě orientace v chráněných územích s různými národními názvy, každý stát ji vyhlašuje vč. zonace podle svých zákonů a potřeb.

Původním záměrem bylo dlouhodobě jemnými zásahy a úpravami přibližovat ke skladbě přírodě blízkých lesů, ovšem podrobným způsobem bez holin a beze změny krajinného rázu oblasti. Do vedení parku se však koncem 90.let bohužel postupně dostali lidé, kteří opustili původní ideu zachování krajinného rázu a kterým, nehledě na jejich proklamace, evidentně o ochranu krajiny vůbec nešlo, ale ochrana kůrovce byla zneužita k jiným účelům.

International Union for Conservation of Nature (IUCN), tedy Mezinárodní svaz ochrany přírody se stal jakýmsi administrátorem chráněných území a chráněných druhů. Základní sledovanou úlohou bylo zpracování tzv. „Červených seznamů“ ohrožených druhů, které bylo v ČR vzorně naplňováno. IUCN zveřejnila i jakousi klasifikaci chráněných území, která byla u nás zneužita k „partyzánské“ výrobě virtuální bezzásahové divočiny v kulturních ekosystémech.

Ib. – Divočina (Wilderness) je rozsáhlá oblast přírodní, či jen lehce pozměněné země, která si **uchovala svůj přírodní charakter**, bez trvalého nebo významného osídlení, která je spravována tak, aby se uchovala v přírodním stavu (primárně přístupná pro vědecký výzkum) – u nás zneužita **ideology bezzásahovosti** pro požadované vymezení Šumavy, což znamená vyhnání lidí a návštěvníků a specifickou „privatizaci“ pro úzkou exkluzivní skupinku teoretických ideologů divočiny a VIP finančně zajištěných hostů (v této kategorii je např. Divočina Aleutských ostrovů u Aljašky - USA, Ewergladský NP - USA, NP Budawang - Austrálie).

II. – Přírodní oblast určená k ochraně ekologické integrity ekosystémů pro současnou i budoucí generaci, poskytující duchovní, vědecké, vzdělávací, rekreační a návštěvnícké možnosti slučitelné s ochranou životního prostředí a kultury, kde se požaduje aby alespoň 3/4 území bylo neovlivněné lidskými zásahy (zde je např. Yellowstonský NP – USA, NP Iguazú – Argentina / Brazílie či Rezervace Masai Mara - Keňa), avšak **sem byla Šumava pokradmu zařazována proto, aby „nenápadně“ přešla do kategorie Ib.**

V. – Oblast země, kde letitou interakcí člověka a přírody vznikla krajina s významnými estetickými, ekologickými nebo kulturními hodnotami, často s vysokou biologickou rozmanitostí. Pro ochranu, správu a vývoj takové oblasti je důležité **zachování zmíněné integrity člověka s přírodou v její tradiční podobě** – sem je zařazen NP Krkonoše a **sem přísluší i NP Šumava, pokud vůbec by měl**

mít zařazení dle kategorií IUCN (sem je zařazen např. NP Fudži-Hakone-IZU - Japonsko, Velký barierový útes / Great Barrier Reef Marine Park - Austrálie či De Maspalomas v oblasti Kanárských ostrovů – Španělsko). **Naoktrojování výroby „virtuální divočiny“ v kulturní Šumavě, bez racionálního odůvodnění, je dílem dogmatické ideologické skupinky, která z vedoucích postů nesleduje celospolečenský zájem, ale převážně osobní profit, což ale přináší rozsáhlé škody a zásadně narušuje nejen environmentální, ale i ekonomickou a sociální udržitelnost jak Šumavy a rozsáhlého Pošumaví, ale i celé České republiky.** Zásada světové ochrany přírody a IUCN zní: **Předměty ochrany jsou nejlépe chráněny, jestliže jejich ochranu budou místní obyvatelé považovat za svůj zájem.**

CO VLASTNĚ CHRÁNÍ ŠUMAVA A PRO KOHO?

DEFICIT DEMOKRACIE JE TÍM, CO TRÁPÍ ŠUMAVU, ANEB O NÁS BEZ NÁS (info 2013)

Ing. Antonín Schubert, předseda Svazu obcí NP Šumava, předseda Mikroregionu Šumava - západ a starosta Modravý

Již dávno upozorňuji na skutečnost, že porovnávat Šumavu s Bavorským lesem příliš nelze, především pro rozvinutost německé a české demokracie. I s vědomím tohoto rozdílu jsem však obtížně skrýval úžas nad stabilitou a spravedlností systému, který jsem měl možnost poznat na **Britských ostrovech**. Většinovými vlastníky území tamních národních parků jsou soukromé osoby. Už to znamená, že zde se **vyhlášení národního parku neděje na základě diktátu a planých slibů, ale na základě dohody a principu pevných pravidel a jejich dodržování**. Národním parkem se tak vyhláší a označuje území, se kterým souhlasí zejména tamní region. **Hlas mezinárodních organizací na ochranu přírody je výhradně poradní a v žádném případě není silnější, než vůle lidí, kteří na území parku žijí.** Pravidla pro území britských národních parků vyplývají z jasných a neměnných dlouhodobých cílů. *Český „zázrak“* spočívá v tom, že dokážeme strategii péče o území změnit klidně 3x do roka, pokud v tomto období dojde ke změně vlády a nástupu nového ministra, který jmenuje nového ředitele parku. Takové „zázraky“ ve Velké Británii nedokáží. Kupříkladu management plán pro NP Cairngorms je vypracován na 50 let. **A co takový management plán obsahuje?: Zásady ochrany přírody a krajiny, zlepšení přístupnosti národního parku k jeho poznávání všemi cílovými skupinami, zlepšování ekonomiky území, rozvoj regionu** a konečně PR a marketing s cílem zvýšení zájmu veřejnosti. **Ředitelé tamních NP jsou mimo jiné spoluodpovědní za regionální rozvoj a přirozeně se na tomto rozvoji aktivně podílejí.** Bylo pro mě velmi bolestné poslouchat ředitele NP Peak District Jima Dixona, který za pomoci masterplánu zcela zásadně pomohl regionu národního parku.

Laické veřejnosti pojem masterplán pravděpodobně nic neříká, ale obdobný projekt téhož názvu byl plánován i na Šumavě. Jako mnoho jiných plánů, které jsou nám řadu let předkládány, i šumavský masterplán byl pouze prostředkem k manipulaci, ze kterého nevzešel žádný užitek. Z britské mise by se dalo upozornit na mnohé, ale jedno poznání je velmi zásadní. Od řady přírodovědců, politiků, býv. ministrů a aktivistů slyším rady, jak to v národních parcích Evropy dělají jinak a lépe než na Šumavě. Viděl jsem již mnohé a jsem si čím dál jistější, že **největší rozdíl mezi Šumavou a dalšími evropskými parky spočívá především v přezíravosti ochránců přírody vůči místním obyvatelům**. Ti jsou, spolu s divočinou, přirozenou součástí příběhu jménem Národní park Šumava. Slovo divočina v Británii neznámá, že by byli z takového území vyháněni domorodci a území přestalo vytvářet měřitelné ekonomické hodnoty. Divočina je marketingovou pozvánkou, která u návštěvníků vyvolá zájem, na jehož základě se ochrana přírody stává životním stylem. Spojené království je bezpochyby zemí, kde si královská rodina, vláda a parlament plně uvědomují

svoji odpovědnost jak za přírodu, tak i za lidi, kteří jsou její nedílnou součástí.

Předseda Světové komise pro chráněná území Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) Nikita Lopoukhine (Lopuchin) se údajně písemně obrátil na našeho ministra životního prostředí Tomáše Chalupu s obavou o budoucnost Národního parku Šumava. Učinil tak v kontextu připravovaného zákona o Národním parku Šumava. Za dvacet let bylo o šumavské kůrovcové specialitě napsáno či řečeno mnoho laických i odborných názorů v různé kvalitě. Názor pana předsedy světové komise však, dle mého názoru, vysoce ční nad odbornými, politickými, ombudsmanskými, selskými či fundamentalistickými názory na Šumavu. Pan Lopoukhine ve svém dopise píše: „*Velké části šumavských lesů jsou nezkažené habitaty, což odůvodňuje jejich určení jako národního parku (kategorie IUCN II)*“. Toto tvrzení je absurdní v kontextu faktu, že od 16. století probíhala v šumavských lesích, až na maloplošné výjimky, jejich přeměna na hospodářský les. Výsledek přerodu byl základem pro vyhlášení největšího lesnatého národního parku široko daleko a ani uplynulé dvacetiletí ponechávání některých částí šumavské přírody svému osudu nemohlo vytvořit 93% přírodní zóny parku, jak píše pan Lopoukhine.

Názor pana předsedy se dle jeho sdělení opírá o informace řady členů WCPA a IUCN, kteří ho informovali o svých vážných obavách. Z toho usuzuji, že pan předseda nikdy na Šumavě nebyl, jelikož mimo vyjmenované významné populace rysa, puštika bělavého a losa evropského, by nezapomněl na tetřeva hlušce (coby ptáka roku 2012) či kulíška nejmenšího. Avšak mimo vyjmenované druhy je Šumava domovem člověka. Na to pan předseda zapomněl a nezbývá než doufat, že nepatří mezi ty, kteří chtějí vyexpedovat šumavský lid mimo území národního parku, jak je tomu pravděpodobně u těch, z jejichž informací vycházel. Co je však na celém dopise zarážející je hodnocení ekonomického přínosu. Pan Lopoukhine zřejmě nemá informaci, že stávající I. (přírodní) zóna má 13 % výměry národního parku. Návrh zákona o národním parku, který jsem považoval za konsensuální produkt zástupců pracovní skupiny ministra Chalupy, předpokládá navýšení na 26%. Pokud dobře počítám, tak dochází k rozšíření přírodní zóny a nikoliv k jejímu zmenšení, což je v rozporu se zásadami uvažovanými v 5. cíli strategického plánu, jak hartusí Lopoukhine. Kde však příslušný komisař vyvěstil názor, že aktivní ochrana proti kůrovcům může mít pozitivní vliv na turistiku a místní ekonomiku? O Šumavě už bylo řečeno mnoho hloupostí, ale tato hloupost může kralovat. Přesto dopis pana Lopoukhina přináší zásadní informaci. **Kategorie II dle IUCN znamená 93% přírodní zóny. To Šumava nesplňuje a nikdy, pokud budou v české kotlině žít lidé, splňovat nemůže. Je na vládě české republiky, která v roce 1991 šumavský park vyhlásila, aby jasným stanoviskem zamezila mezinárodně šířeným hloupostem, které degradují Šumavu „na prostor určený významné populaci losa evropského“.**

O POČÁTCÍCH BEZZÁSAHOVOSTI V KULTURNÍ ŠUMAVĚ

Ing. Vladimír Valenta, CSc., poradce ministra RNDr. M. Kužvarta

Proti obsesivní fikci bezzásahovosti jsme zásadně vystoupili v době našeho působení na MŽP v letech 1998-2002 za ministra Miloše Kužvarta. Bohužel spolčení ultragreen maniaků se podařilo Miloše Kužvarta načasovanou pomlouvačnou kampaní očernit a odstavit a zmocnit se MŽP v červenci 2002. **Nástup Ambrozka a Mika na MŽP znamenal bartolomějskou noc pro ochranu lesů:** náměstek pro ochranu přírody a krajiny Josef Běle byl pučisty odklizen a nakonec propuštěn, odbor ochrany lesa byl zlikvidován, Žlábek byl propuštěn. Ředitelem NPŠ byl jmenován Alois Pavlíčko. Ale ani ten spolčení fikce "divočiny" nebyl dost po chuti. **Teprve nástup Krejčího a Bursíka & spol. do funkcí znamenal frontální útok proti Zelené střeše Evropy. Oni jsou ti, kteří by měli jednou provždy spolu s „bláhovci“ stanout před "norimberským" tribunálem pro holokaust lesních ekosystémů.** Leč oni mají tolik drзости a svévole, že se opět naparují na půdě Parlamentu. Pereant peccatores a facies Dei, pereant memoria eorum! V této "gangsterské" demokracii (V. Havel 1997), která toleruje a amnestuje stamiliardové "loupeže za bílého dne" (W. Komárek 1994) však mají šanci na svatořečení.

Začátkem 70. let lesy v Krušných horách, Jizerkách, Krkonoších atd. masivně odumíraly vlivem přímých emisí z elektráren i spadem kyselých dešťů a další oslabené porosty podléhaly náporu škodlivého hmyzu (obaleč, kůrovec atd.). Lidé umírali na choroby spojené se zhoršením ŽP (zdokumentoval MUDr. Radim Šrám, 1974 – 1989). Tehdy jsem místopředsedovi vlády a předsedovi Komise pro ŽP Ing. Stanislavu Rázlovi předložil návrh na odsíření elektráren v Podkrušnohoří. Byl jsem usazen, že se mýlím, že Strana a vláda problém vyřešila doktrínou "globálního zamoření", tzn. vystaví se několikasetmetrové komíny a emise se rozptýlí široko daleko. Tak se také stalo se všemi důsledky. Měl jsem štěstí, že jsem byl považován za hlupáka a nikoliv za nepřítele Strany a vlády. Nebyl jsem zavřen, ale jenom sledován. Šéf mi pokrytecky pravil, jak si mohu dovolit za úspěšnou práci chtít vyšší plat či postavení, když se ho na mne chodí každý měsíc dotazovat pánové ze státní bezpečnosti: chci snad jít kopat metro nebo do dolů?

Koncem 90. let jsem se dostal na Jezerní hřbet v NPŠ - a pochyboval jsem, zda mne stroj času nezavlekl zpět do krušnohorských porostů 70. a 80. let. Proto jsem se za ministra Kužvarta snažil jako poradce a tajemník na MŽP podporovat racionální směr pro zachování zelené Šumavy a její **pozwolnou přestavbu na lesy přírodě blízké.** Podařilo se stmelit lesníky a přírodovědce - výsledkem bylo v letech 2000-2003 stlačení kůrovce do základního stavu a svým vznikem kulturní lesy připravené k pozvolné přeměně a přestavbě do tvaru lesů přírodě blízkých při zachování a ochraně pralesních fragmentů.

Po roce 2007 ani ne tak Kyrillem jako především s nástupem šedozeleného ekoteroru Bursíka, Mika, Krejčího, Bláhy, Pelce & spol. byla jimi úmyslně vyvolána kůrovcová pandemie: "necháme tam toho brouka namnožit, on to všechno sežere a nebudeme se muset s nikým dohadovat." To, co se dělo, a jaké jsou důsledky velmi pěkně popsal pan Petr Martan v knížce Suchá opona Šumavy.

Po několika letech jsem se v květnu 2013 opět dostal na Šumavu. Psychicky - to byl nápor. Wo die Wälder, meingott sind, wo sind sie geblieben? Das kann man nie verstehen, das kann man nie verstehen. **Kde ty lesy, bože, jsou, kde pak jen zůstaly? To člověk nemůže nikdy pochopit...**

ŠUMAVSKÝ NÁRODNÍ PARK – DVACET LET POSTKOMUNISTICKÉ OCRANY PŘÍRODY (info 2010)

RNDr. Čestmír Hofhanzl, senátor, posléze pracovník Správy NPŠ
(pro nesouhlas s bezzásahovou koncepcí ze Správy odešel)

To, co se odehrálo v „posametové“ době na politické a společenské scéně během „transformace“, dodnes pokračuje. Mohlo se to stát jen ve společenství, které lež přijalo jako bytostnou součást své kultury. „Pravda a láska“ bez potrestání zla a bez vyrovnání se zločiny minulosti na společenské a politické scéně nad „lží a nenávisť“ nezmohla. Naopak jistila vítězství zločinu a korupce. I „posametové“ ideje ochrany přírody a „přírodních procesů“ vedly k přímému opaku. **Na Šumavě dochází k postupné devastaci celého území, které bylo vyhlášeno národním parkem.** Co je však horší, správy území i řízení celého rezortu ochrany přírody se po dvaceti letech „sametové demokracie“ nyní ujímají lidé, jejichž jedinou ideou je „trhnout si“ pro sebe a „řídící orgány“ vše, co si momentálně zmanou.

Prvních osm let postkomunismu jsem byl poslancem a členem sněmovního Výboru pro životní prostředí. Měl jsem příležitost pozorovat, co se na vrcholné úrovni kolem ochrany přírody dělo, jakou roli kdo hrál i jaké bylo pozadí těchto „her a tanců“. Na samém počátku byly v oborech, jejichž označení začínalo na „eko“ (ať už to bylo v ekonomii či v ekologii), všude v popředí záukolované kádry Státní bezpečnosti. Patřil sem jak první český ministr životního prostředí Bedřich Moldan tak i první ředitel Šumavského národního parku Jiří Kec. „Porevoluční“ Strana Zelených byla profizlovaná celá. Na počátku devadesátých let se podařilo **zásluhou ministra Ivana Dejmala a skupiny mladých právníků, které na ministerstvu shromáždil, připravit slušnou legislativu pro životní prostředí.** Sněmovnou zákony prošly. Složení Výboru pro životní prostředí bylo reformě nakloněno. „Řídící orgány“ transformace měly v té době jiné starosti s udržením a upevněním moci a většinu poslanců České národní rady legislativa životního prostředí nezajímala.

Národní park Šumava byl vyhlášen 15. března 1991 usnesením Pithartovy vlády. Příslušný zákon by v té době už asi Sněmovnou neprošel. Toto vyhlášení příhraniční jádrové části Šumavy národním parkem - území původně osídlené převážně německým obyvatelstvem, pokryté lesy a padesát let téměř liduprázdné - bylo strategickým počinem. Akt vyhlášení chráněným územím na určitý čas zabránil tomu, co se odehrálo v postkomunistické době na území celého státu. Bylo tak zabráněno rozkradení území a jeho zdrojů a převedení strategicky významných částí a lukrativních míst do vlastnictví těch, kdo byli půl století pány Šumavy a jejích hvozdů. Území patřilo 50 let elitě komunistického režimu vojsku pohraniční stráž. Jeho náčelníci zde doslova rozhodovali o životě a smrti. Jenom nenapravitelný hlupák může ještě dnes pochybovat o tom, že na Šumavě na tyto lidi byla a doposud je navázána dnešní elita postkomunistických dědiců totalitního komunismu.

Statut národního parku mohl dát v době změny systému, v době, kdy se zakládají nové kariéry a dělají majetky, tomuto území čas. Mohl území Šumavy skutečně ochránit, udělat něco pro přírodu. To, co následovalo v dvou desetiletích od roku 1991 do letošního roku 2010, ukázalo **neuvěřitelnou zhůvěřilost, v lepším případě hloupost na straně „milovníků přírodních procesů“.** Dvacet let sporů o „přírodní procesy“ bylo uměle vyvolanou dávkovanou mocenskou hajzlovinou. Kdybychom byli kulturou věřící v Boží oko, musely by obě strany sporu mít strach z Božího soudu a z Božího trestu. Byl jsem u vyhlášení Národního parku Šumava. Celá devadesátá léta jsem dění okolo národního parku sledoval. Na konci devadesátých let jsem byl v Národním parku zaměstnán. V průběhu času jsem reprezentanty a aktivisty obou stran konfliktu o „čistotu přírodních procesů“ pozoroval. Nenažrané pohrobky mocenského komunismu i jejich protivníky bojující za ideály. U těch prvních jsem věděl, co od nich můžu čekat. Ti druzí a z nich ti nejvíce viditelní, lhali a sloužili něčemu jinému, než hlásali.

Nebylo náhodou, že náměstkem prvního ředitele Národního parku Jiřího Kece, důvěrníka Státní bezpečnosti, byl František Krejčí. Jiří Kec zde sloužil pouze jako bílý kůň. Zaúkolování Františka Krejčího se ukázalo tehdy, když předložil Jiřímu Kecovi k podpisu smlouvu o převodu všech činností Národního parku na soukromou společnost Parkservis. Vlastníkem této společnosti byl Krejčího tchán. K podpisu smlouvy nedošlo jen díky indiskreci, kterou se o tom dozvěděl tehdejší ministr životního prostředí, do celé věci nezasvěcený, František Benda. Ministr ředitele Národního parku Jiřího Kece i jeho náměstka Krejčího okamžitě odvolal. O zaúkolování a spolehlivosti ochránce přírodních procesů Františka Krejčího svědčí celá jeho další kariéra i skutečnost, že se ředitelem Národního parku Šumava nakonec stal. Nezapomenu, jak se po vyhlášení národního parku s bezzásadovým režimem s potěšením usmívali autoři „tržní“ reformy hospodaření ve státních lesích Zdeněk Domes, Jan Mičánek a Jiří Oliva. Dobře věděli, že tím byl vykonán první krok k navrácení území parku zpět do jejich pazourů. Jako profesní lesníci znali skutečnou příčinu odumírání lesů v Krušných horách, v Jizerských horách, v Krkonoších i v Beskydech. Imisemi zeslabené porosty zde sežral kůrovec a šlendrián. Třicet let se však veřejně neřeklo, jak to skutečně bylo. Tito „reformátoři“ věděli, že totéž se odehrává i na Šumavě. Jen se tomu musí trochu pomoci.

Všechny mediální kampaně o ochraně Šumavy a „čistotě přírodních procesů“ byly připravené a sebrané. Nedá se zapomenout na shromáždění lesníků svolaném reformátory hospodaření ve státních lesích v roce 1992 na ministerstvo zemědělství, kde lesnickou veřejnost seznámili se svým způsobem reformy. Nezapomenu na úvodní „estetickou“ přednášku zeleného lesního guru Igora Míchala o lesních ekosystémech. Lesníkům zde byl direktivně předložen nový „reformní“ způsob drancování lesa. Zelený estetik Igor Míchal zakrýval krasoslovně tu profesní lumpárnu vědeckým pojmoslovím o něčem zcela jiném. V roce 1999, v den, kdy bylo úplně zatmění slunce, jsem provázel po Trojmezí spolu s Ing. Zatloukalem v té atmosféře polotmy Igora Míchala, Jaromíra Bláhu a docenta Krahulce. Měli jsme těmto milovníkům přírody a jejích procesů ukázat rozsah napadení vrcholových smrčín lýkožroutem smrkovým. Zastavili jsme se u torza kmene odkorněného horského smrku, jehož život ukončil lýkožrout. Řekl jsem u tohoto zázraku přírody, kmene u báze téměř dva metry v průměru a jen asi pět metrů vysokého, kužele krásného horského stromu starého jistě dvě stě let: „Kdybyste skutečně chtěli pro přírodu něco udělat, ten strom by měl být snesen dolů a postaven na náměstí ve Vimperku. Desítky let by přesvědčoval lidi o kráse a zázracích, které příroda umí a o tom jak se k ní lidé mají chovat.“ Provázel jsem po parku i Vladimíra Justa. Nad Prameny Vltavy u bavorské hranice se rozčiloval u zbytků ohniště, které zde zůstalo po dřevorubcích, se dvěma ožehnutými stromky. Sto metrů od tohoto místa byla hranice a za ní na bavorské straně již jen suchá torza. Vůbec ho nezajímalo, když jsme mu říkali, že zelený les na naší straně již nebude existovat, nebude-li se zasahovat. Stejný osud potká i nejstarší a nejzachovalejší porosty kolem pramenů Vltavy a Černou horu. Ožil a začal pokřikovat až u třicet let starých kolejí po traktoru na kraji lesa. Na další trase, kde hranice první zóny vedla po lesní cestě, byla v jednom místě velká louže, kterou traktory objížděly ze strany první zóny. V obloučku byly dva pařezy. Začal křičet, že stromy byly v první zóně. Po dalších asi dvou metrech ležel na zemi zteřelý toaletní papír, jak tam někdo vykonal svou potřebu. Produkt metabolismu tvora, který sem nepatřil, pod ním však už nebyl. Zavolał jsem pana Justa a otázal se ho: „Pane doktore, bylo pod tím papírem hovno?“ U tohoto praktického dotazu na místě, kde produkt člověčího metabolismu mohl zasahovat do přírodních procesů, po pravdě řekl: „Ano, bylo tam hovno.“ Vladimír Just věděl, co se na Šumavě děje a o co tam jde. Jednal a psal však jinak. Když to bylo zapotřebí, tak lhal. Proč toto všechno dělal, nechť si každý vyloží podle svého naturelu.

V roce 1999 byl v zákoně o převodech a prodeji státní půdy úmyslně uchystaný „tunel“. U paragrafu týkajícího se území národních parků byl odkaz na zákon o ochraně přírody, kde chyběla kategorie „zvláštní pozemky“. V Národním parku Šumava činila tato kategorie pozemků asi jedenáct tisíc hektarů. Přišel jsem na to a podařilo se mi to dostat do médií. Couvli, ale díky lidoveckému poslanci Ambrozkovi, předsedovi Svazu ochránců přírody a pozdějšímu ministru

životního prostředí, se v Poslanecké sněmovně podařilo odhlasovat pozměňovací návrh, kterým část pozemků z Národního parku vytrhli. Také v následujícím návrhu novely zákona o majetku obcí byl obsažen další pokus o vyčlenění území z Národního parku. Původní lesní majetek města Kašperské hory sahal od bavorské hranice napříč územím Národního parku a dělil jeho území na dvě části. V Kašperských Horách měl v té době bývalý reformátor lesního hospodářství Jan Mičánek koupenou pilu. V té době žádné noviny neuveřejnily text, ve kterém jsem napsal, o co v tomto případě jde. Jistě není bez zajímavosti, že nejaktivnějšími poslancem při prosazování této novely byl bývalý agent vojenské kontrarozvědky Evžen Snítily (ČSSD). A také místopředseda Výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí, také bývalý předseda Svazu měst a obcí Tom Zajíček (ODS). Tento dnešní poradce premiéra Petra Nečase byl tehdy také jedním ze dvou hlavních tvůrců postkomunistické reformy národních výborů, nazývané záměrně nepřesně reformou veřejné správy. Bojovníci za „čistotu přírodních procesů“ v daném případě žádnou ochránářskou aktivitu pro území národního parku neprojevali.

Šéf mladých ochránců přírody v devadesátých letech Jakub Patočka dostal ve druhé polovině tohoto období „trafiku“. Stal se šéfredaktorem Literárních novin, kde zveřejňoval dlouhé články o zvěrstvech, která soustavně páchá Správa Národního parku Šumava. Texty, ve kterých jsem reagoval zejména na články Vladimíra Justa, nezveřejnil. Když jsem se Jakuba Patočky přímo zeptal proč, odpověděl: „Váš text nezveřejním, protože s ním nesouhlasím.“

Jak jsem již uvedl, **všechny mediální kampaně k Šumavskému národnímu parku byly po celé dvacetiletí dobře připravené a dávkované podle potřeby. Korektní a zasvěcený text neměl žádnou naději na zveřejnění v žádném médiu s celostátní působností.** Provázel jsem v roce 1999 po národním parku jednoho novináře z Mf DNES a ukazoval jsem mu, o co jde. Ptal jsem se ho při té příležitosti: „Proč píšete věci tak, jak je píšete, vždyť přece víte, že to není pravda.“ Odpověděl mi: „Co mám dělat, nic jiného neumím.“

Akce přivazování se ekologických aktivistů ke stromům v roce 1999 v oblasti Plešného jezera a Trojmezí je klasickým příkladem organizace a pozadí zločinu boje za „ochranu čistoty přírodních procesů“. Původní kůrovcové ložisko bylo na západ od Trojmezí již od osmdesátých let. Odtud šíření lýkožrouta pokračovalo. Po vyhlášení sahala hranice národního parku až za Smrčinu. Předpolí této části území národního parku tvořilo území chráněné krajinné oblasti na jižním břehu Lipenské nádrže. Na samém počátku devadesátých let získaly velké pozemky v tomto předpolí národního parku do pronájmu realitní kanceláře. Za účelem zemědělské činnosti - pastvy dobytka. Existence národního parku v tomto území bránila zhodnocení těchto pozemků. Zrušení parku by znamenalo mnohonásobení ceny těchto pozemků. To byl skutečný motiv boje za „čistotu přírodních procesů“, v tom spočívala vnitřní podstata ideálů ekologů. Jezdil jsem v ten čas téměř každý večer na Plešné jezero. Snažil jsem se ochráncům přírody vysvětlit, o čem je hra. Říkal jsem jim, ať si na internetu v obchodním rejstříku vyhledají, kdo a jaké firmy na území mezi Lipnem a parkem pasou dobytek. Říkal jsem jim rovnou, že dělají špinavou práci pro něco jiného a pro někoho jiného. Oni dnes nemohou říkat, že nevěděli.

Dnes je okolí Plešného jezera i Trojmezí kůrovcem asanováno. **Přírodní proces proběhl do svého přirozeného konce. Napomohl tomu špinavý lidský záměr. Více než stoleté porosty mohly ještě padesát a více let vyprávět poutníkovi o kráse a jedinečnosti přírody. Pod jejich ochranou se mohl obnovovat nový les. Všichni, kteří v této nečisté hře aktivně účinkovali, ať už si byli vědomi, o co skutečně jde, či jen věřící ekologisté, nesou vinu za zkázu krásného koutu přírody.** Nechci počítat miliardy, které to na Šumavě v tomto případě stálo. V budoucnu, až různé aktéry boje za „ochranu čistoty přírodních procesů“ překryje čas mlhou zapomnění, **nemělo by se zapomenout na Jaromíra Bláhu z Hnutí Duha. Mocenská rošáda o ovládnutí území Národního parku Šumava udělala z nenápadného a ničím nevynikajícího absolventa veterinárního lékařství mediální postavu bojovníka za „čistotu přírodních procesů“.** Herostratés podpálil Artemidin chrám v Efezu a vstoupil do dějin. Podobně **Jaromír Bláha posloužil také k rozdmýchání a udržování**

kůrovcového „požáru“ na Šumavě. K tomuto účelu se skvěle hodil, protože si ani nebyl schopen uvědomit, co dělá. Větší vinu však nesou přírodovědci - profesori Jihočeské univerzity, kteří si nechtěli poškodit kariéru. Vezli se proto na módním trendu „čistoty přírodních procesů“. Přestože znali cyklus a fungování lýkožrouta smrkového v ekosystému smrkového lesa a museli tak vědět, jaké budou důsledky. Nepochybně chápali i pozadí politického sporu: rvačku o kořist. Vědecká pravda musela jít přesto (nebo právě proto?) stranou.

Léta se u nás také hlásala polopravda, že Správa národního parku Bayerischer Wald na druhé straně státní hranice vždy dávala šanci přírodě a nezasahovala proti lýkožroutovi. Tento národní park je nejstarší v Německu, byl zřízen v roce 1970. Původní kůrovcové ložisko zde na bavorské straně Šumavy vzniklo po polomech na počátku osmdesátých let. Dne 14. října 1983 rozhodl Hans Eisenmann, bavorský ministr pro zemědělství, tehdy odpovědný za národní parky, ponechat polomy z tohoto roku v centrální části parku nezpracované. Podle jeho slov měl v národním parku vzniknout „*prales pro naše děti a děti našich dětí*“. Za autora tohoto rozhodnutí se však považuje Hans Biebelriether, ředitel národního parku Bayerischer Wald v letech 1979 - 1998. Rozhodnutí ministra Hanse Eisenmanna po vichřici z roku 1983 se opíralo o bavorský zákon o ochraně přírody z roku 1973, podle nějž národní park neslouží žádným hospodářským cílům. Tato formulace byla pro správu národního parku záštitou pro postupné ukončení hospodářského využívání dřeva. Toto využívání dřeva ovšem umožňovala základní listina Národního parku z roku 1970. Dvacet let po založení parku v červenci 1992 schválila bavorská vláda jako nejvyšší cíl ochrany národního parku toto: „*Zajistit působení přírodních sil a nerušenou dynamiku přírodních společenstev*“. V pozadí tohoto rozhodnutí byla klesající poptávkou po surovém dřevě. Vláda také moderovala přizpůsobení se obyvatel měnícímu se obrazu lesa. Šlo o politické rozhodnutí poté, co byl v důsledku velikých polomů v lesích soukromých vlastníků na německých trzích přebytek dřeva. Bavorská vláda, aby ochránila soukromé vlastníky lesů před poklesem ceny dřeva, dala sežrat smrkové lesy v národním parku kůrovci, aby dřevo z tohoto státního lesa nešlo na trh. V bavorském národním parku bylo smrkových monokultur jen asi tři tisíce hektarů, na české straně přes třicet tisíc. Všude v okrajovém ochranném pásmu širokém 500 až 1000 metrů kolem odepsaného území „starého“ parku se však na německé straně od roku 1997 důsledně a nekompromisně zasahovalo. Národní park Bayerischer Wald byl v tomto roce rozšířen podle české hranice ve směru k Železné Rudě, přičemž jeho celková rozloha se více než zdvojnásobila. V této nové části se má postupovat proti kůrovci stejně jako v ochranné zóně prvé části parku. Původně stanovený časový horizont 2017 byl prodloužen do roku 2025. Téměř dvacet let bylo kůrovcové ložisko na bavorské straně Šumavy zdrojem šíření lýkožrouta na českou stranu, kde byl kůrovec použit v politickém boji o území Šumavy. **Němcům zkáza na české straně Šumavy tehdy politicky příliš nevadila.** Vyhlášení národního parku zablokovalo možnost původním vlastníkům, kterými byli do roku 1945 téměř sto procentně Němci, domáhat se na českém státu vrácení svého pozemkového majetku. Zajděte si na Knížecí pláň, na starých stromech v místech původních usedlostí najdete cedulky, kdo na tom místě do roku 1945 žil a má své pozemkové vlastnictví zapsáno na katastrálním úřadu ve Vimperku. O prvním řediteli Národního parku Šumava Jiřím Kecovi jsem se již zmínil. Druhým ředitelem se stal na přechodnou dobu vedoucí krajského úřadu ochrany přírody v Českých Budějovicích Ing. Miroslav Filip. Po devíti měsících z funkce odstoupil a uvolnil místo pro Ivana Žlábků, lesníka, lesního taxátora, v té době pracovníka ministerstva životního prostředí. Ivan Žlábek se vedení národního parku ujal odpovědně, do správy parku zavedl pořádek a organizaci. Přijal funkci jako úřad, ve kterém má plnit politické i odborné zadání. Nebyl však homo politicus s představou odborné vize, kterou chce parku vtisknout, i s vymezením hranice, za kterou už neustoupí. Této jeho slabiny využila protistrana. Nátlačovými akcemi ekologů přes média se jej snažili diskreditovat a nutit k ústupkům. Ivan dělal kompromisy, o kterých věděl, že jsou špatné. Každý takovýto kompromis protistrana bezprostředně používala k rozhrávání dalších her o špatné správě národního parku. Nakonec ho utýrali. Po deseti letech ho ministr Libor Ambrozek odvolal. A Ivan pořádku chtěl s „načalstvem“ vyjít.

Následoval taktický mezikrok. Novým ředitelem se stal Alois Pavličko, lovec motýlů, úředník ministerstva životního prostředí. Jeho kvalifikací bylo, že pocházel z Prachatic. A jeho instalatéri věděli, že bude dělat jen to, co oni budou chtít. Myslím, že ani nevěděl, k čemu byl použit.

Doposud poslední ředitel Národního parku Šumava František Krejčí zahájil strmou cestu k této vrcholné funkci v „ochraně přírody“ za ministrování Libora Ambrozka. V mezidobí, poté co jej propustil František Benda, sloužil „řídícím orgánům“. Připravoval a organizoval mediální akce ekologistů proti Správě národního parku. Libor Ambrozek jmenoval Františka Krejčího nejdříve ekonomickým náměstkem Fondu životního prostředí a posléze ředitelem tohoto Fondu. Krejčí tak dostal „pod palec“ hlavní zdroj peněz na akce spojené s ekologickými projekty. Libor Ambrozek byl z „porevolučních“ ministrů životního prostředí nejvíce po vůli a byl „nejpoužitelnější“. Po dobu jeho šéfování Svazu ochránců přírody byl hlavním sponzorem tohoto spolku státní podnik Lesy České republiky.

S Františkem Krejčím na místě ředitele Národního parku Šumava a jmenováním místopředsedy Občanské demokratické strany Pavla Drobila do funkce ministra životního prostředí se uzavírá proces normalizace v území vyhlášeném před dvaceti lety národním parkem. Pavel Drobil - po několika měsících ve funkci - vyhlásil záměr bojovat proti kůrovcové kalamitě, a František Krejčí v této souvislosti rezignoval na svou funkci. Nový ředitel Národního parku má být jmenován k počátku roku 2011. Ministerstvo životního prostředí dostalo za úkol připravit návrh zákona o Národním parku Šumava.

Proč hovořím v souvislosti s poměry v Národním parku Šumava o normalizaci? Když se v roce 1997 schvaloval zákon o státním podniku, pokoušel jsem se prosadit, aby pro státní podnik Lesy ČR existoval speciální zákon s tím, že do dozorčí rady tohoto státního podniku by Poslanecká sněmovna volila dva poslance - jednoho vládního a jednoho opozičního. Chtěl jsem, aby bylo možné dostat se k informacím o „hospodaření“ ve státních lesích. Když jsem vypadl ze Sněmovny, měli „kormidelníci“ již své lidi všude a na všechno. Bylo to za vlády velkého bojovníka proti tunelářům **Miloše Zemana**. Ten je dnes v čele své Strany práv občanů **předním bojovníkem za „záchranu“ Šumavy**.

Mladý právník Pavel Drobil byl jmenován na jaře 2007 tehdejším ministrem zemědělství Petrem Gandalovičem předsedou Dozorčí rady státního podniku Lesy České republiky. Stalo se to potom, co byl za scénou zlomen zatím poslední pokus lesníků o změnu systému hospodaření a prodeje dřeva v tomto státním podniku. Politická reprezentace i média mlčely.

Není proto náhodou, že se právě Pavel Drobil, jenž prokázal svůj talent pro politické krytí „konsolidace“ situace ve státních lesích, stal po volebním vítězství postkomunistické „pravice“ ministrem životního prostředí. Pro bližší porozumění: první varianta reformy lesního hospodářství v roce 1990 měla dát všechny lesy do pronájmu akciovým společnostem na třicet let, nyní po dvaceti letech ministr zemědělství Ivan Fuksa předkládá návrh na přeměnu státního podniku Lesy České republiky na akciovou společnost a akciemi obchodovatelnými na burze.

Na Šumavě bylo vyhlášením Národního parku Šumava na počátku devadesátých let zabráněno rozkradení území „do správných rukou“. Nevyšel ani tehdejší pokus Františka Krejčího o faktickou privatizaci prostřednictvím privatizace činností. Byla tedy použita nemilosrdná taktika zničení přírodních hodnot území, diskreditace ochrany přírody, rozložení a faktická destrukce Správy národního parku. K naplnění vize „Šumava do správných rukou“ byl použit každý korupčník a každý idiot. Nyní pod starostlivým dohledem a vedením „milovníka přírodních procesů“ Františka Krejčího se na území Národního parku kácí, kam oko pohlédne - lýkožrouta už nikdo nezastaví.

V letošním roce hodlá dnešní „ekologické“ vedení Národního parku vytěžit okolo 600 000 m³ dřeva. Tedy asi 50krát více, než činil objem těžby kůrovcového dřeva v letech 2002 - 2004, tj. v době těsně předtím, než byl odvolán ekologisty tolik kritizovaný ředitel Národního parku lesník

Ivan Žlábek. Dnes může být Národní park Šumava po právu označován jako největší dřevařská firma v regionu.

V šumavských obcích se staví monstra pro „bílé koně“ a nobilitu, na Modravě Bakalovo podzemní sídlo a kongresové centrum, v Srní bungalovy za deset milionů, na Borové Ladě obytná čtvrť pro luftáky. Obnovení rozptýleného osídlení, které bylo přirozené a k Šumavě patřilo, se podařilo úspěšně zabránit.

Normalizace - dosažení stavu, kdy nová mocenská garnitura má situaci pevně v rukou - trvala po roce 1968 tři až pět roků. Normalizace po Sametové revoluci se v tomto případě završuje až po dvaceti letech. Nová vládnoucí vrstva navázala na staré otce, je však systematictější a využívá moderních trendů, od počátku si vychovává nové nástupce. Jejich přípravu jsem mohl pozorovat již na počátku devadesátých let ve Sněmovně. Nepochybuji o tom, že ministr životního prostředí Pavel Drobil je produktem tohoto procesu. Pro blíže nezasevčené: k problému bude nový ministr hovořit zdánlivě rozumně. Dělat však budou, co uznají pro sebe za vhodné. Média budou mlčet, případně odvádět pozornost jinam. Firma Národního parku zatím na Šumavě zůstane. Za ní již bude vytvářena nová realita. Boží oko není, s ním postupně zahynula i morálka. Proč by to nedělali.

NEPOMÁHÁ ANI PUTOVNÍ „BRUSELSKÁ“ VÝSTAVA, ANI OPAKOVANÁ PETICE

Ing. František Nykles, předseda Svazu obcí Národního parku Šumava

Úvodní řeč zástupce Svazu obcí Národního parku Šumava Ing. Františka Nyklese při vernisáži 25. výstavy fotografií „Zachraňme Šumavu“ konané v Bruselu 4.11.2010

Vážené dámy a vážení pánové,
dovolte, abych Vás z pověření Svazu obcí Národního parku Šumava, sdružujícího 21 měst a obcí na jejichž území se nachází v České republice Národní park Šumava, přivítal na dnešní vernisáži výstavy, kterou jsme před necelými dvěma roky nazvali „Zachraňme Šumavu“.

V úvodu bych rád poděkoval zástupcům Plzeňského kraje z jejichž iniciativy se dnes výstava zde v Bruselu koná a samozřejmě děkuji také Vám všem, kteří jste svojí účastí projevili zájem o problematiku Národního parku Šumava. Výstava fotografií, jejichž autoři jsou jihočeský Zdeněk Troup a plzeňský Milan Váchal, vznikla v závěru roku 2008 z iniciativy politiků Jihočeského a Plzeňského kraje a Svazu obcí Národního parku Šumava. Od první vernisáže, kterou podpořil svojí účastí i prezident České republiky Václav Klaus, výstava navštívila celkem 24 měst v České republice.

Mám velice nesnadnou úlohu, seznámit Vás zde v Bruselu, který je více jak 800 km vzdálen od České republiky, se specifickými problémy nejucelenější plochy lesů ve Střední Evropě, která se rozkládá v délce více jak 100 km podél státní hranice mezi Českou republikou, Spolkovou republikou Německo a Rakouskou republikou. V době 18. století, kdy byla ukončena kolonizace této převážně horské oblasti, žili vedle sebe v tvrdých přírodních podmínkách Češi a Němci. Jejich dlouholeté soužití bylo silně narušeno nejen událostmi, které předcházely 2. světové válce, ale především poválečným vývojem, kdy byli z české strany Šumavy násilně vystěhováni nejen původní obyvatelé německé národnosti, ale i někteří nežádoucí čeští občané. V následujících padesátých letech minulého století bylo cílevědomě ničeno vše, co připomínalo kdysi kulturní osídlenou krajinu. Byly demolovány nejen vylidněné obce a samoty, ale zničeny byly i četné kulturní památky, kostely, kapličky i hřbitovy. Podél státní hranice byla vytvořena pásma, sahající až 20 km do vnitrozemí, do kterých byl vstup povolen jen na zvláštní propustky. V místech, kde předválečná turistika slavila bouřlivý rozvoj, byla turistika na dlouhá léta vyloučena. Po politických změnách v roce 1989 byly některé oblasti Šumavy krátkodobě zpřístupněny a s nadšeným očekáváním bylo přijato v roce 1991 i založení národního parku.

Předpokládalo se, že v důsledku založení parku budou zpřístupněny dosud uzavřené oblasti Šumavy, což zvýší nejen návštěvnost v regionu, ale zajistí to i zlepšení životních podmínek a nová pracovní místa pro místní obyvatele. V neposlední řadě se předpokládalo, že vyzkoušenými lesnickými metodami dojde k postupné přeměně smrkových monokultur na porosty jedlo-buko-smrkové, které s největší pravděpodobností byly na Šumavě původní a které byly kolonizací postupně zničeny. Již v průběhu prvních let existence národního parku docházelo k postupnému vystřízlivění z počáteční euforie. Metody péče ochrany lesních ekosystémů se měnily s každým novým vedením národního parku, chyběla a dosud chybí středně i dlouhodobá koncepce péče o lesy, o rozvoj turistiky, zaměstnanosti i rozvoje regionu. V oblasti ochrany přírody se uplatňují jen metody úzké skupiny vědců (převážně pedagogů JČU), shodné s momentálními názory vedení národního parku, chybí široká vědecká diskuze. Z důvodů ochrany přírody je veřejnosti zakazován vstup do rozsáhlých území národního parku, což představuje i překážku pro naplnění idejí schengenského prostoru. Rozvoj obcí je komplikován složitými podmínkami ochrany přírody, snižuje se zaměstnanost a obce se vyliďňují.

Nejvíce sporů však vyvolala situace po orkánu Kyrill, který v lednu 2007 zasáhl rozsáhlé oblasti národního parku. Nešťastné rozhodnutí o ponechání velké části poražených stromů bez ošetření, nastartovalo stále trvající kalamitu, která se vymkla kontrole a svým průběhem nemá v historii Šumavy obdoby. Místo systematického, cílevědomého a pracného uplatňování staletých lesnických zkušeností je volena metoda nicnedělání, pod vznešeným heslem „*příroda si pomůže sama*“, která v části národního parku podporuje rozšiřování lýkožrouta smrkového a v sousedních oblastech rekordními těžbami kůrovcového dřeva vytváří v lesních porostech obrovské holiny.

Dovolím si připomenout, že právě tyto skutečnosti vyvolaly i petiční akci Zachraňme Šumavu, kterou již podepsalo přes 13.000 občanů České republiky. Nechtěl bych zde vyvolat dojem, že šumavské obce jsou proti existenci národního parku, jak je jim často prisuzováno, mají však zásadní výhrady proti způsobu, jakým je park řízen a spravován. Zde na této výstavě si prosím udělejte svůj názor, zda to, co je zde prezentováno, je zlepšováním přírodního prostředí a zachováním krajinného rázu, jak ukládá zřizovací ustanovení vládního nařízení č.163, kterým byl zřízen národní park Šumava.

Úvodní řeč zástupce Svazu obcí Národního parku Šumava Ing. Františka Nyklese před projednáním petice „Zachraňme Šumavu“ na jednání Senátu parlamentu ČR 4.8.2011

Vážený pane předsedající, vážené paní senátorky a vážení páni senátoři, dovoluji, abych v první řadě poděkoval za možnost vystoupit zde na půdě Senátu. Je to přesně 4 roky, dva měsíce a jedenáct dní, co jsem, jako delegát Svazu obcí NP Šumava, měl možnost vystoupit na 10. veřejném slyšení Senátu, které projednávalo „Reálná rizika kůrovcové kalamity po orkánu Kyrill v NPŠ“. S odstupem čtyřech let jsem svůj tehdejší příspěvek znovu pečlivě přečetl, abych jej podrobil kritice, zda jsme naše tehdejší výhrady proti způsobu vedení NP Šumava nepřeháněli, nebo zbytečně nedramatizovali. Zjistil jsem, že **i když uplynuly čtyři roky, zůstaly naše výhrady dodnes aktuální.** Po dvaceti letech existence národního parku, vyplněnými nejen vytvářením různých neúspěšných strategických materiálů a vizí, ale také průběžnými spory a nesplněnými sliby, chybí dodnes na Šumavě ta nejdůležitější řídicí akta - dlouhodobá koncepce ochrany přírody, rozvoje regionu a turistiky a základní dokument pro řízení parku – Plán péče. Situace na Šumavě se zkomplikovala také tím, že z obecné formulace Usnesení Vlády ČR č. 163 o posláních národního parku byla prosazována především ochrana a obnova samořídících funkcí přírodních systémů a to bez ohledu na to, že dosud uplatňovaná praxe těchto činností je v přímém rozporu s uchováním a zlepšením přírodního prostředí a zachováním typického vzhledu krajiny. Situaci nevyjasnily, ale dokonce zkomplikovaly i formulace a nesprávný výklad některých

paragrafů zákona 114 o ochraně přírody a krajiny, které umožnily nejen plíživé rozšiřování bezzásahových oblastí a vytváření dalších nepřístupných území, ale v současné době i ztěžují zasahování proti kůrovci. Dalo by se říci, že uvedené, **dlouhá léta známé, ale neřešené nedostatky a nepřesnosti, jakoby uměle živily napětí a neudržitelný stav na Šumavě.** Jediné, co se z našeho pohledu změnilo k dobru je to, že NPŠ má nového ředitele (JUDr. Stráského), který má plnou důvěru a podporu nejen 21 šumavských obcí ale i Rady NP Šumava a vedení obou krajů. Ředitele, který má za půl roku své práce tu smůlu, že co začne řešit, to je záměrně a účelově kritizováno. Pokud se mu podaří zastavit kůrovce, bude kritizován, že použil pesticidy a mechanizaci, že kácením kůrovcových stromů ohrožoval vzácné živočichy, vytvářel holiny, kácel nesprávně a protizákonně. Nepodaří – li se mu kůrovce zastavit, bude kritizován za neschopnost, protože přemnoženého kůrovce zastavit měl. Zcela mimo veškerou pozornost médií a nevládních organizací, a zejména v této, na Šumavě velmi nervozní době, je skutečnost, že použití pesticidů bylo za minulého vedení parku praktikováno v mnohonásobně vyšší míře a že minulé vedení vytvořilo na Šumavě během tří roků nejen historické rekordy v těžbě kůrovcových stromů ale i ve vytváření holin. V současném nekonečném dohadování, zda kácet či loupat nastojato, kdy a kde použít pesticidy a mechanizaci je zcela zapomínáno, že současný krizový stav způsobilo **Rozhodnutí MŽP z 5.3.2007, které po Kyrillu kalamitu na Šumavě nejen nastartovalo, ale ponecháním 207.000 m3 dřeva bez ošetření, zajistilo na 16.000 ha kůrovci nerušenou líheň.** Stejně tak je také smutnou skutečností, že následná žaloba, podaná šumavskými obcemi na uvedené Rozhodnutí, leží 3 roky neřešena u soudu, kůrovec žere dál a v této ekonomicky složité době způsobuje, a ještě bude způsobovat další milionové škody.

Na programu Vašeho jednání je petice Zachraňme Šumavu, kterou podepsalo přes 13.000 občanů a která vznikla v závěru roku 2008 ze společné iniciativy Svazu obcí NPŠ, bývalého hejtmana Zahradníka a senátorů nejsilnějších politických stran Rippelové, Jirsy a Kalbáče. Naši odpůrci nazvali tuto petici dryáčnickou a zkreslující. Nejvíce kritizovanou částí petice bylo údajné strašení veřejnosti, že na Šumavě vznikají stovky hektarů holin. Naše odhady byly překonány, protože za tři roky vzniklo 1.100 ha nových holin a počet uhynulých a vytěžených stromů v důsledku kůrovce přesáhl přes dva a půl milionu kusů. Na Šumavě v současné době není jediná větší ucelená plocha lesů, která by nebyla zasažena kůrovcem. Byla předčasně zničena dlouholetá práce stovek místních občanů, kteří vysázeli miliony sazeniček, dlouhá léta je obžínali, prořezávali a chránili proti okusu zvěře.

Šumava, na rozdíl od území jiných parků, dávaných nám za vzor, byla a dosud je kulturní a osídlenou krajinou, ve které ve dvaadvaceti obcích žijí tisíce obyvatel a která je ročně navštěvovaná dvěma miliony návštěvníků. Krajinou, ve které jsou, bez jakéhokoliv uděleného mandátu nebo pravomocí, skupinou samozvaných vědců za podpory Hnutí Duha, přetvářeny životní podmínky jejích obyvatel a jejíž návštěvníci jsou přesvědčováni, že i suchý les je krásný. Zdá se, že situace na Šumavě nemá řešení, protože **to, co my považujeme za katastrofu, naši odpůrci oslavují jako úspěch svých teorií.** Rozhodnutí o tom, kdo měl pravdu, bude otázkou dlouhých desítek let, po jejichž uplynutí budou hlavní aktéři již chybět. Jsem přesvědčen, že ani na jedné straně sporu se dnes nenajde člověk, který by vsadil krk na to, jak to dopadne. **Poškození šumavských lesů dosáhlo nebývalého rozsahu a nenapraví je již žádné rozhodnutí, může však další postup škod podstatně snížit, nebo je snad dokonce zastavit.** Jsme také přesvědčení, že je nutné ukončit stávající krizi a uklidnit region.

Žádáme Vás proto o posouzení naší petice a o pomoc při řešení výše uvedených problémů.

Lesy - závažný činitel životního prostředí krajiny kulturní a obytné

Ing. Vladimír Krečmer, CSc., emeritní vědecký pracovník, emeritní předseda České bioklimatologické společnosti a emeritní předseda Národního lesnického komitétu; čestný člen ČAZV a dalších odborných institucí

16.12.2015 - Text, který Lidové noviny odmítly vytisknout

Mimořádné teploty vzduchu a nedostatek srážek letošního léta znovu jako naléhavé přinášejí hodně staré problémy, které ještě snad pamatuje pár starých pamětníků extrémně suchého roku 1947 a následujících let: vydával se velký kapitál a vycházely snad třicet let vědecké studie, jak rozumněji hospodařit s kulturní krajinou, zejména její většinovou částí zemědělskou a lesní především s ohledem na zadržování (retenci) vody v ní. Pan ředitel AOPK RNDr. F. Pelc napsal v Lidovkách 19.VIII. 2015, „jak musíme chování k vodě změnit. Pan ředitel píše, že druhově a prostorově přírodě blízké lesy jsou schopné zachytit mnohonásobek více srážky než smrková monokultura, což by nemělo zapadnout už jen proto, že lesy pokrývají víc než třetinu území státu. Podle něho se již na základní škole učí o malém a velkém koloběhu vody. Je proto nutné pracovat pro zvětšení objemu dešťů z malého koloběhu na úkor toho velkého – tedy patrně pro zvýšení množství srážek působením lesů v krajině. Dovoluji si k tomu napsat pár poznatků, a to jen k lesům, protože se skoro celý život zabývám studii vztahů lesů a krajinného životního prostředí zejména s ohledem na poměry vodní.

Paralelně píše v Lidovkách i pan starosta Modravy Josef Schubert o tom, jak s šumavskými lesy v NP Šumava nakládá zájmová skupina biologů za podpory laických nadšenců pro divočinu, v médiích tzv. „ekologů“. Záměrem oné zájmové skupiny je – podle vyjádření jejich představitelů vědců – **v čase co nejkratším a na ploše co největší se vypořádat s kulturními lesními ekosystémy**. Těch plošně bylo na území parku v době jeho založení okolo 86 %. Toto vypořádání spočívá v ochraně kůrovcovitých, kteří jsou schopni masově v podmínkách bezzásahovosti destruovat náhle, velkoplošně a dlouhodobě stromové patro starších smrkových ekosystémů. Toto stromové patro je z fyzikálního hlediska aktivním povrchem přijímajícím a vydávajícím radiační energii, vodu a silně ovlivňujícím výměnu či proudění vzduchu. **Ona destrukce proto může vést k podstatným a dlouhodobým změnám základních bilancí záření, tepla, vody, činitelů a prvků bioklimatu v měřítku až mezoklimatu v atmosféře i v půdě, fyzikálních a chemických pochodů v půdě včetně vodního režimu**. Zejména je riziková tam, kde lesní ekosystém ještě nedospěl ke stádiu rozpadu a není tam obnovy přirozené a nesmí se uskutečnit obnova umělá. Během let mohou vznikat nové specifické přírodní procesy, které ona zájmová skupina též bere v absolutní ochranu. Avšak tyto procesy mohou překračovat hranice NP a působit v okolní krajině jako přírodní živly – tedy **ohrožovat a měnit životní prostředí obyvatelstva!**

Od založení NP Šumava vznikl a trvá základní spor v tom, že ona zájmová skupina nepokládala ve svém záměru léta za přijatelné zabývat se možnými důsledky bezzásahovosti v daných nikoli původních přírodních podmínkách, nemyslí se na zajištění asanací následků a náhrad škod, které mohou vznikat mimo NP. Existující právní normy jakoby nestály za zmínku (zákon 282/1991, vládní nařízení o zřízení CHOPAV, problematika odstavce 4, § 90 zákona 114/1992, § 2 zákona 17/1992); Rozhodnutí státního orgánu jakoby mohlo škrtnout i územní platnost přírodních zákonů. **Přes trvalé pokusy o věcné projednání této záležitosti s uvážením standardních vědeckých poznatků jiných než biologických věd trvá léta odmítání sejít se a věcně diskutovat.**

Je charakteristické, že takové konkrétní schůzky nikoli nadšenců, ale znalců, se během více než

dvaceti let uskutečnily jenom dvě, a to bez jakéhokoliv výsledku: byly to vědecké schůzky představitelů Národního lesnického komitétu a Sdružení pro trvale udržitelný život (1998) a členů Odboru lesního hospodářství ČAZV s Komisí životního prostředí AV ČR (2011). K věcným argumentům standardními vědeckými poznatky se prostě nediskutuje, jak to shrnul jako odborník i politik RNDr. Č. Hofhanzl (Šumava se všemi otazníky, 2011; 181 stran; Národní park Šumava – spor o koncepci či obraz kulturního úpadku, 2014; 107 stran). Něco takového se v diplomacii zná jako politika „fait accompli“ - stavět protistranu až před hotovou věc, s níž se již nedá pohnout. Setrvalý je účelový politický tlak zařadit NP Šumava do II. stupně kategorií národních parků, jak je zformulovala IUCN. NPŠ však této kategorii věcně naprosto jasně vůbec neodpovídá – nebyla v něm převaha přírodních a přírodě blízkých lesních ekosystémů. Je to **výlučně účelový záměr – prosazovat bezzásahovost na ploše vyhovující potřebě teoretického bádání biologů o postupu přírodní sukcese**. Byť se tak v dílčích oborech biologických věd užívaly světové postupy, jejich výsledkem mohou být rizika environmentální i sociální, leží-li národní park v kulturní a obytné krajině.

Podle řady studií, na něž nikdy nikdo věcně nereagoval, se jedná **především o záležitost ideologickou** – představitelé oné zájmové skupiny sami píší o jimi dané „ideové slupce“, jak jediné v ní pracují dílčí obory biologických věd na úkolu vytvořit divočinu v čase co nejkratším na území co největším. Jejich vysokoškolská odborníci souhlasí s tím, že tato „slupka“ leží mimo vědy, že je to tak správné. Je snad pochopitelné alespoň těm, kdo v životě zažili éry ideologií, že s tímhle lze těžko jít do věcné diskuse... Pan prof. RNDr. Braniš, DrSc., jako mluvčí Komise životního prostředí AV ČR napsal jednoznačně, že zájmové skupině biologů jde výlučně o vědecké sledování přírodního procesu tvorby divočiny po destrukci stromového patra lesů. Z toho podle něho plyne, že je **mimo zájem biologů usilujících o divočinu zabývat se tím, zda se destruované stromové patro lesů vůbec obnoví, v jakém časovém horizontu se tak může stát, lhotejno kde a v jaké formě ekosystému lesního či bezlesí. Je tedy mimo jejich zájem, jaké budou dopady jejich postupu s bezzásahovostí na krajinu, její prostředí, hospodaření s vodou a problémy lidí žijících v této oblasti**. Pracovní skupina expertů hejtmanů se v letech 2009/10 do hloubky zabývala kauzou NPŠ a položila představitelům jeho vedení řadu věcných otázek kolem jevů možné rizikovosti během mnohaletého vývoje ekosystémů na zvláště chráněném území.. Ani po měsících nebylo vedení s to zpracovat konkrétní stanovisko než k jediné z nich – a to byly vlastně výsledky lesnického výzkumu o introskeletové erozi půdy. Mohlo tak být stvrzeno, že projekt bádání závažných změn stavu lesů krajiny má opravdu jediné kritérium a je to pokládáno i státními orgány za správné. Něco jako „stavíme most jak to cítíme my a statik předem je zbytečný“. Jsou v praktickém životě případy, kdy by neznalost mohla být hříchem!

Již mnohokrát byl položen a věcně nezodpovězen dotaz, zda NPŠ se nijak neliší od parků na Sibiři, Aljašce, v Kongu a jinde v přírodních končinách, ani jaké mohou být při existenci národního parku s kulturními lesními ekosystémy ve zkulturněné a obytné krajině důsledky toho, přenecháme-li je bezzásahovosti a z krajiny náhle mizí stromové patro lesů na velkém území. Jeden z těch odborníků, kteří podporují bezzásadovost je přesvědčen, že Šumava zůstane v každém případě zelená a napsal otázku: „Kdo a proč vlastně potřebuje les na horách?“ Pro ty, kteří něco vědí o lese podotýkám, že se netáže chlapec ze základní školy, nýbrž renomovaný ekolog. Není to **absolutní zpochybnění možnosti jakýchkoliv rizik** náhlé, velkoplošné a dlouhodobé změny přírodních procesů omezením plochy funkčních lesů v krajině? Jejich funkcí nezbytných pro krajinu kulturní a obytnou které podle biologů zájmové skupiny /cituji/ „máme dost a vůbec nás nezajímá“. Pokud

počítáme i s rolí času ve vývoji lesa, jde o rizika pro několik generací...

Je-li společnosti potřebné bádání průběhu vzniku nejasné divočiny v daných podmínkách, bylo by na místě jasně stanovit, kdo by zodpovídal za možné ohrožení a škody v kulturní krajině.

Odpovědnost sice převzal osobně ministr RNDr. M. Bursík na veřejném slyšení sněmovny. Jakou to osobní gesto ale mělo cenu? Záruku náhrad by měl vyhlásit stát, pokud se vláda domnívá, že je taková badatelská činnost pro společnost nad jiné užitečná. Má k tomu kompetentní státní orgány a státní úředníky. Proč se za desetiletí existence parku a rozporů s ničím takovým nehnulo?

Když delegace České lesnické společnosti (místopředsedkyně, člen republikového výboru a tajemník) byla přijata koncem léta 2008 náměstkem ministra životního prostředí RNDr. F. Pelcem, aby podle přání ministra s ním projednala kauzu NPŠ, pan náměstek jí místo toho tehdy sdělil takovouto koncepci MŽP ČR v nakládání s lesy: 1/3 ihned do bezzásahovosti, 1/3 do přípravy na brzkou bezzásahovost a snad 1/3 ponechat normálnímu hospodaření (tedy i pro produkci dřeva). Poněkud to šokovalo: náš lesní zákon 289/1995 Sb. v § 1 stanovil, že lesy jsou nenahraditelnou složkou životního prostředí. Jestliže dnes pan ředitel Pelc v médiích argumentuje s lesy v boji proti suchu na více než třetině území státu, u jaké jejich plochy počítá MŽP s nenahraditelností této složky životního prostředí lidské společnosti? Věda environmentální přece z bezpočtu projektů ve světě poznala, že lesy územního celku jsou funkčním činitelem pro útlum lidské společnosti nežádoucích přírodních procesů podle přírodních zákonů a nikoli podle druhu jejich politické správy - tedy spadají-li pod správu MZe ČR nebo MŽP ČR.

ŠUMAVA - JAKO EXPERIMENT „ZELENÝCH KHMERŮ“

Jan Chloupek, novinář (Neviditelný pes , 2013)

Není divu, že šumavská apokalypsa je stále předmětem zájmu naší veřejnosti. Zničení přírodní krásy na tak velké ploše je věcí, která nemůže nechat chladným vůbec nikoho. **To, co se stalo, je svědectvím nezodpovědného chování ekologických fundamentalistů. Svědectví toho, kdy se úzká skupina lidí zmocní společného – státního - vlastnictví a naloží s ním podle svého "jedině správného názoru".**

Šumava se stala experimentem našich zelených Khmerů, kteří v zájmu své ideologie popřeli všechny zásady lesnického hospodaření a zaseli v tomto krásném přírodním koutu naší země zkázu. Využili přitom krátkého účinkování svého příznivce Martina Bursíka na ministerstvu životního prostředí a rozjeli tragickou změnu. Byla zničena práce několika generací lesáků. Počáteční ekologický revoluční jásot byl vystřídán přírodní tragédií a velkou národohospodářskou škodou. Škodou hodně podobnou tomu, co se odehrávala svého času v Číně, v době kulturní revoluce.

Národní park Šumava se rozkládá na ploše 68 000 ha, lesní pozemky tvoří 80 %. V posledních letech ho však potkaly hned dvě velké katastrofy. Nejprve se v roce 2007 staly šumavské lesní porosty obětí řádění přírodního živlu orkánu Kyrill. V národním parku tehdy popadalo milion kubíků dřeva a další milion kubíků spadl v ostatních částech Šumavy, které jsou zahrnuty do CHKO Šumava. Pak přišel " lidský živel", tehdejší ministr životního prostředí Martin Bursík, který rozhodl nezpracovat v nejvzácnějších částech NP padlé dřevo (odhad nezpracovaného dřeva se blíží 220 tis. kubíků dřeva), nařídil nechat ho ležet ladem a na problém bylo zaděláno. Lýkožrout smrkový, neboli kůrovec, dostal prostor k namnožení na padlém dřevě a aby se mu dařilo ještě lépe, tak se k těmto k polomovým oblastem přiřadily další rozlehlé, větrem nepoškozené plochy smrkové monokultury, kde bylo nařízeno proti kůrovci nezasahovat. Díky převládajícímu proudění vzduchu

se kůrovec rychle rozšiřoval do dalších částí české Šumavy. Výsledkem nečinnosti za ředitele Krejčího je 7 tis. ha kůrovcem sežraného lesa (dalších 3 tis. ha holin vzniklo jako asanačních za ředitele Stráského). Na těchto holinách - někde snadněji, někde jen stěží - začínají vegetovat nové stromky. Lidé jsou rádi, když vidí, že příroda má stále potenciál se sama obnovovat. Je to ale taková tichá radost, neboť většina návštěvníků ví nebo alespoň tuší, že se během svého života už nebudou na mnoha místech procházet pod šumavskými velikány, že nebudou využívat jejich stínu, že nebudou nasávat do svých plic ten skvělý produkt starého lesa - pryskyřičný ozón šumavských hvozdů! Tato zničená obrovská plocha uschlého, ale stále stojícího lesa přináší stísněnost a ta je ještě podporována zvláštním tichem, v němž ptačí zpěv nezaslechnete. Datlík tříprstý a datel černý se na suchých pahýlech neuživí, a proto zmizeli. Tetřev hlušec v těchto plochách živoří. Ptactvo zmizelo a nikomu z ochranářů nevadí, že zde byly porušeny podmínky, které vedly k vyhlášení oblasti Natura v roce 2004. Bylo to nutné? ptá se každý normálně uvažující člověk. Proč tolik zmaru?

Snad jenom revolučně skalní ekologové jásají nad novými stromky a s nadšením mluví o zrodu nové Šumavy. "Vidíte, vždyť se nic tak hrozného nestalo, les roste dál!" říkají nám. Je to od nich ale hodně falešný jásos. Něco totiž není v pořádku. Neboť onen původně sledovaný záměr, rychle a lacino změnit nežádoucí smrkovou monokulturu, nenastává. Nenastává vytváření smíšeného lesa, kde by v porostech byly zastoupeny buky, jedle, javory a teprve pak ty nemilované smrky. I když do nejvyšších partií Šumavy smrk bezesporu patří - žádný jiný strom by tam nepřežil. Díky životodárným slunečním paprskům, které oživily napadaná semínka v podrostu, vyrůstá opět na těchto holinách smrková monokultura. Nevítaná monokultura. Monokultura, za kterou ekologové kritizovali naše předky a kterou předkové vysázeli po velké vichřici roku 1870. A vysázeli ji ze sazenic, které sehnali ze všech koutů tehdejší monarchie, a tím vznikl nežádoucí genetický mix.

Naši "zelení experti" zapomněli, že není možné, aby bez lidské pomoci vznikla ona žádoucí skladba smíšeného lesa, když tam dvě století smíšený les nebyl. A tak jsme svědky, že díky dogmatu nezasahovat se Šumava stává jednou velkou plantáží vánočních smrčků. Je jasné, že listnáče a jedle musí vysázet člověk. Ironií osudu je toto potvrzeno u pramenů Vltavy, kde potajmu v bezzásahové I. zóně, bylo na příkaz ředitele Krejčího proveden "zásah" v podobě umělé výsadby listnáčů. Byly vysázeny javory, jako důkaz správného názoru, že ke změně skladby lesa dochází přirozeně. Nedochází. Co člověk zkazil, to musí draze napravit. V současné době se v NP Šumava ročně vysadí 600 000 stromkových sazenic. Většinou jsou to sazenice jedle, buku a javoru.

Výlet k pramenům Vltavy je vůbec zajímavý, i poučný. Uvidíte tam důkaz lidské hlouposti a rozhazování veřejných peněz. Uvidíte tam podél turistických cest uměle zkracované uschlé stromy. Stromy, které jsou za pomoci vysokozdvížných plošin zhruba v šestimetrové výšce zkracovány na tzv. bavorský způsob. Důvodem této nákladné práce je fakt, že suché stromy mohou ohrozit svým nečekaným pádem turisty na přilehlých chodnících. Laik si řekne: proč se to normálně nepokácí? Klasický pařez by byl nepěkným důkazem lidské činnosti v bezzásahové zóně, a tak toto drahé a komplikované zkracování kmenů má napodobit přirozený zlom starého, uschlého stromu. Není to šílené?! Další "důkazní místo" lidské hlouposti najdeme v oblasti známé pod názvem Ptačí potok. Právě zde došlo k oněm pro média tak vděčným scénám, kdy se odpůrci asanačního kácení přivazovali ke stromům napadeným kůrovcem. Mediálně to bylo prezentováno jako boj proti narušení porostu pralesního typu. Pravdou je to, že tento les byl lesníky vysázen před 60 lety a ničím není zajímavý. Jeho jediný význam spočívá v tom, že byl po dobu pouhých tří let (2008-2010) zahrnut do bezzásahové zóny. Jinak je to běžný les a vše, co tam roste, je dílem lesníka.

Zvláštní kapitolou je loupání stromů napadených kůrovcem. Je to vynucený kompromis se zaťatými ochranáři, tedy s ministerstvem ŽP a jejich stromovými přivazovači, kompromis, v kterém se opět proti lidskému rozumu vyhazují státní peníze na nezvyklá asanační opatření pro boj s kůrovcem. **Za normálních okolností se všechny kůrovcem napadené stromy vykácely a odvezly** (aby se kůrovec dále nešířil). Zde se provádí nákladné zbavování kůry i s kůrovcem ze stojících stromů.

Tento způsob má napodobit přirozený děj způsobený kůrovcem. Je to pracný asanační způsob... a také hodně drahý asanační způsob. Odkornění jednoho stromu stojí až 2500 Kč. V případě, že motorové pily pracovníků ruší tetřevy, tak se pily zakáží a cena lidské práce se zvyšuje až na 4500 Kč za oloupaný strom. Celkově bylo vydáno v posledních dvou letech na tento nákladný způsob likvidace kůrovce už 14,5 miliónu Kč. Nedivte se, jde přece o posvátné I. zóny s puncem bezzásahovosti. **Tetřev, to je nová "posvátná kráva" Šumavy.** Aspoň se to tak může jevit laikovi, který sleduje spor o Šumavu v médiích. Tetřevu se daří vcelku dobře, jeho počty se podle výzkumu zvyšují, jeho současný početní stav na celé Šumavě a v Bavorském lese přesahuje pět stovek jedinců. Tato ptačí vzácnost však slouží "ekoteroristům" jako argumentační klacek proti asanačním zásahům. V očích těchto ochranářů je tetřev to hlavní a nesmí být rušen. Přitom už je všeobecně známo, že stavy tetřeva v NP Šumava především a hlavně ovlivňují predátoři, jako je třeba například kuna, liška, rys anebo někteří dravci. Dojemná péče o tetřeva dává zaniknout faktu, že **s uschlými šumavskými stromy po kůrovcové kalamitě se významně snížil počet ptactva a někde zcela zmizely některé druhy ptáků.** Zmizely zejména ty, které hnízdily v dutinách starých stromů, anebo ty, které za potravu potřebují hmyz vázaný na živé stromy. Významně byly narušeny podmínky dané pro oblast Natura. Ale to našim "zeleným expertům" nevadí! Boj proti kůrovcové kalamitě vedený za ředitele Stráského se blíží do závěru a dnes už můžeme říci, že byl úspěšný. Kalamita je na ústupu, kůrovec se už masivně nešíří a už také neohrožuje lesy mimo NP Šumava. Co však není na ústupu, mediální pokřik viníků této tisícileté katastrofy. V jednotném šiku nechtějí ani v nejmenším přiznat svůj omyl. Vědí, že nesmí polevit ve svém křiku, neboť ticho z jejich strany by bylo přiznáním. Mají to však marné, neboť dříve či později budou nějakým způsobem souzeni **za přírodovědeckou i národohospodářskou škodu způsobenou dogmatismem bezzásahovosti.** A pointa? Věřili byste, že tzv. **"bezzásahovost", tento často používaný pojem, modla ekologických fundamentalistů, nemá vůbec žádnou oporu v zákoně?** Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny říká pouze to, že "v I. zóně se používá nejpřísnější režim ochrany". O bezzásahovosti ani slovo.

Pozn. red.: **Tento nedostatek a nebezpečí požadování zodpovědnosti nezodpovědných ideologů bezzásahovosti přírodních procesů má proto napravit jednoúčelová novela zákona o ochraně přírody a krajiny.**

MINISTŘI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ŘEDITELÉ NP ŠUMAVA od r. 1990

Ochrana přírody a krajiny pod vedením MŽP ČR ani nemůže být koncepční, neboť od r. 1990 se zde vystříдалo již 17 ministrů.

Rok	ministr ŽP	ředitel NP Šumava
1900	RNDr. Bedřich Moldán, CSc.	Ing. Milan Skolek
1991	RNDr. Bedřich Moldán, CSc., Ing. Ivan Dejmal	Ing. Jiří Kec
1992	Ing. Ivan Dejmal	Ing. Jiří Kec
1993	Ing. František Benda	Ing. Jiří Kec, Ing. Miroslav Filip
1994	Ing. František Benda	Ing. Miroslav Filip, Ing. Ivan Žlábek
1995	Ing. František Benda	Ing. Ivan Žlábek
1996	Ing. Jiří Skalický	Ing. Ivan Žlábek
1997	Ing. Jiří Skalický	Ing. Ivan Žlábek

1998	Ing. Jiří Skalický	Ing. Ivan Žlábek
1998	RNDr. Martin Bursík	Ing. Ivan Žlábek
1998	RNDr. Miloš Kužvart	Ing. Ivan Žlábek
1999	RNDr. Miloš Kužvart	Ing. Ivan Žlábek
2000	RNDr. Miloš Kužvart	Ing. Ivan Žlábek
2001	RNDr. Miloš Kužvart	Ing. Ivan Žlábek
2002	RNDr. Miloš Kužvart	Ing. Ivan Žlábek
2002	RNDr. Miloš Kužvart, RNDr. Libor Ambrozek	Ing. Ivan Žlábek
2003	RNDr. Libor Ambrozek	Ing. Ivan Žlábek
2004	RNDr. Libor Ambrozek	Ing. Alois Pavlíčko
2005	RNDr. Libor Ambrozek	Ing. Alois Pavlíčko
2006	RNDr. Libor Ambrozek	Ing. Alois Pavlíčko
2007	Ing. Petr Kalaš, RNDr. Martin Bursík	Ing. Alois Pavlíčko, Ing. František Krejčí
2008	RNDr. Martin Bursík	Ing. František Krejčí
2009	RNDr. Martin Bursík, RNDr. Ladislav Miko, PhD., JUDr. Jan Dusík, MSc.	Ing. Fr. Krejčí
2010	JUDr. Jan Dusík, MSc., Ing. Jakub Šebesta, Ing. Rut Bízková, Mgr. Pavel Drobil	
	Ing. Zdenka Šartnerová, Ing. Fr. Krejčí, PhDr. Jan Stráský	
2011	Mgr. Tomáš Chalupa	Mgr. Jiří Mánek
2012	Mgr. Tomáš Chalupa	Mgr. Jiří Mánek
2013	Mgr. Tomáš Chalupa, Mgr. Tomáš Jan Podivínský	Mgr. Jiří Mánek,
2014	Mgr. Tomáš Jan Podivínský, Mgr. Jiří Brabec	Mgr. Jiří Mánek, Mgr. Pavel Hubený
2015	Mgr. Jiří Brabec	Mgr. Pavel Hubený
2016	Mgr. Jiří Brabec	Mgr. Pavel Hubený

Národní park Šumava a 10 ředitelů v průběhu 25 let

Jejich značně rozdílný postoj vyplývá z poznámek ze setkání 13. 3. 2016 ve Vimperku, uveřejněných v Ochráně přírody IV/2016.

Téměř všichni vystřídalí předchozího, který byl proti své vůli odvolán (obvykle novým ministrem).

Jejich názory na řízení Správy NP Šumava jsou značně odlišné:

- **Ivan Žlábek**, 1994 - 2003, doposud obecně nejlépe hodnocený, který přežil nejvíce ministrů:

Termín divočina je úhybný manévr těch, kteří to nedokážou, v katastrofickém stavu není možné Šumavu opustit, jsme povinni přírodě pomoci, třeba bukem, jinak tady bude zase jenom smrk, špatné je, když nový ředitel se snaží likvidovat práce předchozího stejně jako současný, přeji Šumavě osvětlený management, aby výsledkem nebyla zdevastovaná Šumava

- **Jan Stráský**, 2011 - 2012, krizový manažer, kterého podporovali obyvatelé, turisté, obce i kraje: Mrzí mě, když se musím na současnou Šumavu dívat, přeji si aby Šumava byla méně ničena, např. kůrovcem, dělat divočinu nad kulturní krajinou, kde žijí lidé, považují za omyl, divočina se musí dělat člověkem, příroda to neumí, divočina může být jen malým procentem. Je třeba se starat o vodní režim, Správa by měla plnit i roli destinační agentury a touroperátora, za svůj největší neúspěch považují neotevření cesty k Modrému sloupu (kterým putovaly generace Čechů i Němců od doby Karla IV, který ji otevřel a tetřevovi to tehdy nevadilo).

- **Miroslav Filip**, 1993 - 1994:

Od 90. roků dostala Šumava neskutečnou pecku, už to není ona, přeji si aby zde nebyla ptákovina divočiny, ale řešila se zásobárna vody a kyslíku, ochrana přírody je kompromis, nutné je domlouvat se, mrzí mě, že jsem nebyl razantnější zejména při počátku kůrovce, přeji si aby se zlepšily vztahy Správy a obyvatel

- **Zdenka Šantnerová**, 2010 - 2011:

Šumava je pro mě domov, divočina by měla být jen v rámci I. zóny, je třeba sledovat prameny Vltavy, Správa by měla pečovat o turistický ruch a informační střediska, ne o podnikání

Jiří Mánek, 2012 - 2014:

Divočinu v NP ano, otázkou je její velikost, rozlišuji úžasnou Šumavu a méně úžasnou Správu NP, byly věci, které jsme museli a které jsme chtěli, podařilo se schválit návštěvní řád, po předložení plánu péče jsem byl odvolán, přeji Šumavě zajištěný život rostlin, živočichů, obyvatel i návštěvníků

František Krejčí, 2007 - 2010:

Potřebná je i divočina, Správa by se měla řídit zákony, ale sledovat i regionální rozvoj, nepodařilo se mi zlepšit reputaci Správy u obyvatel

Alois Pavlíčko, 2004 - 2007:

Divočinu ano, ale ne vždy a všude, ne turbulence, Šumava je pro mě 400 let předků, Správa má být zaměstnavatelem i manažerem

Milan Skolek, 1991:

NP má mít velký podíl území ponechaných přírodním procesům, Správa by neměla zasahovat do kompetencí obecních samospráv, za 25 let se nepodařilo schválit zákon o Šumavě

Jiří Kec, 1991 - 1993: jako současný zaměstnanec P. Hubeného „drží jeho linii“:

Příroda to umí, jinak po ledové době by zde nebyl les, důležité je určité dřeviny vrátit

Pavel Hubený, 2014 - dosud, bez výběru jmenovaný ministrem Brabcem, za podpory luxusně dotovaného Hnutí Duha, zejména vedoucího aktivisty Jaromíra Bláhy. Současný ředitel je známý prosazováním zákonnosti, ale pouze své a „ohýbáním“ reálných pravd podle okamžité ideologické potřeby. Zásadní je pro něj programová bezzásahovost, bez ohledu na vzrůstající stresové faktory klimatických změn, prosazuje hazardní výrobu rozsáhlého aridizovaného území lesostepních formací s vysycháním rašelinišť, bez ohledu na světové zkušenosti a světově vědeckou potřebu ekosystémového asistenčního managementu:

Původně byla pro mě Šumava romantika, pak erotika, dnes věřím přírodním procesům, chci co nejdříve širokou divočinu, chci změnit tvář NP.

ZONACE NP ŠUMAVA

NP Šumava byl rozčleněn na tři zóny, které se postupně naoktrojovaně upravovaly v prospěch bezzásahovosti a vyloučení turistů.

- I. zóna (přísná přírodní): území s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami (rašeliniště, smíšené lesy, horské smrčiny, reliktní bory, suťové lesy). Cílem zachovat genofond původních populací všech druhů zdejších lesních dřevin, vytvořit podmínky pro jejich další, pokud možno přirozený vývoj s minimalizací zásahů člověka. Původně stanovený podíl 13 %, tj. 8973,9 ha byl dlouhodobě „pokoutně“ rozšiřován na 22,9 % a neprojednanou bezzásahovostí rozšiřován až na 30 % (16 tis. ha). Turistům byl omezován přístup jen po značených turistických trasách (přičemž i historické turistické trasy byly zneprístupňovány)
- II. zóna (řízená přírodní): zahrnuje člověkem pozměněné lesní a zemědělské ekosystémy. V této zóně probíhá hospodářská činnost, jejímž cílem je udržení přírodní rovnováhy s co nejširší druhovou rozmanitostí a postupné přibližování lesních ekosystémů přirozeným společenstvům přírodě blízkým hospodařením. Původně stanovený podíl 83 %, tj. 57 294,9 ha, byl pokoutně snižován na 74,0 % a posléze na 50-40 %. Tato zóna je využívána k turistice a rekreaci.
- III. zóna (okrajová): osídlená území a člověkem značně pozměněná, citlivě lesnický a zemědělsky obhospodařovaná. Původně stanovený podíl 4 %, tj. ca 2800 ha, byl snižován na 3,1 %, avšak reálná potřeba je 20-30 %.

Aktualizované směrnice k vymezení zón NP z r. 2009

I. zóna

Do I. zóny (přísné přírodní) se zařazují území s významnými přírodními hodnotami, zejména přirozené nebo málo pozměněné ekosystémy (lesní i nelesní), většinou schopné samořídících funkcí a významné lokality s výskytem geologických a geomorfologických útvarů, zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich společenstev, především s ohledem na následující kritéria:

- reprezentativnost a unikátnost z hlediska biologické rozmanitosti (biodiverzity)
- stupeň přirozenosti ekosystémů
- reprezentativnost a unikátnost z hlediska geologického a morfologického
- max. kompaktnost jednotlivých zón ochrany přírody
- délka samovolného vývoje.

Nejpřísnější režim ochrany se stanovuje pro I. zónu, do které se zahrnují přírodně nejhodnotnější nebo nejzranitelnější části přírody NP a z důvodů arondace vymezené plochy této zóny též případně dílčí lokality bezprostředně plošně na tuto zónu navazující. Arondací je možno předmětnou plochu zóny rozšířit maximálně o 1/3. Dnes činí rozloha I. zóny cca 14 %, záměrem Správy NP bylo scelení roztržitých 135 lokalit I. zón a jejich rozšíření min. na 20 - 50 %, optimálně 50 - 70 %, což bylo uváděno jako potřeba zdárného fungování národního parku.

III. zóna

Do III. zóny (okrajové) se zařazují území s pozměněnými ekosystémy a člověkem využívaná území. Jednotlivé samostatné části III. zóny nemají mít výměru menší než 5 ha. Zařazují se sem:

- území, kde zastavěné pozemky, stavby a pozemky tvořící se stavbami funkční celek činí alespoň 50 % plochy území
- pozemky sloužící k produkci zemědělských plodin
- býv. hospodářské lesy se zjednodušenou prostorovou a druhovou skladbou, zemědělské pozemky a vodní plochy (toky) vhodné k šetrnému lesnickému, zemědělskému, mysliveckému, rybářskému a rekreačnímu využívání.

Cílem III. zón by mělo být udržení a podpora podmínek pro trvalé bydlení, služby, zemědělství a potřebné zázemí pro turistiku a rekreaci. Dnes činí rozloha III. zón pouze 4,95 % plochy NP, přičemž obce v roce 2000 požádaly o zvětšení III. zón ve vazbě na sídelní lokality. Požadavkem obcí je, aby území, kde je omezen vstup a pohyb obyvatel a návštěvníků nezačínala za jejich humny.

PROKLAMATIVNÍ PROHLÁŠENÍ

RNDr. František Pelc, ředitel AOPK

Národní parky jsou v ČR zřizovány v osídlené kulturní krajině. Proto by mělo být jejich posláním i vytváření podmínek pro udržení historického osídlení, místních tradic a poznávání přírody v rámci šetrného turismu, který může být významným zdrojem příjmů pro místní obyvatele.

Ochrana přírody 2/2013

NEŠŤASTNÁ ŠUMAVA - ideologie „divočiny“, reálná příroda a lidé

Pavel Valtr, Středisko pro regionální výzkum ZČU v Plzni (2010)

Zklamání ze současně uskutečňovaného modelu ochrany přírody

Od roku 1959 jsem spolu s tzv. „táborskou skupinou“ (Skalník, Vodák, Hnízdo aj.) měl zájem na ochraně Šumavy, která se naplnila v r. 1963 vyhlášením Chráněné krajinné oblasti. V porevolučním nadšení byl v roce 1991 na velké části CHKO vyhlášen Národní park a to o barnumské rozloze, oproti střízlivé racionalitě NP Bavorský les (vyhlášeného v r. 1970). Od té doby jsem studijně navštívil více než 70 zemí a množství národních parků a také jsem měl možnost sledovat nepříznivé výsledky přírodních procesů po více než půlstoletém opuštění zkulturněných ploch, neboť se prioritně uplatní invazní a expanzivní druhy, příp. patogeny (např. Kuba, Myanmar, Srí Lanka aj.). Proto velice tristně prožívám mlčení, podvody, pokoutní vyhlašování bezzásahovosti při rozsáhlé **„realizaci virtuální divočiny“** (za pomoci „chráněných“ kůrovcových disturbancí), která ničící dochované přírodní hodnoty a ekologicky ohrožuje nejen Šumavu, ale i rozsáhlé území ČR, ekonomicky ochuzuje region Šumavy, způsobuje rozsáhlé škody, dochází k dalšímu vyliďňování návazného regionu a rychlému omezování návštěvnosti. Toto vše je rozsáhle dokladováno a zčásti uváděno v publikaci Šumava a její perspektivy I, II.

Kdo má prospěch z virtuální divočiny?

Zcela jistě to nejsou domácí obyvatelé, jejichž počet se v dotčeném regionu pro nepříznivé podmínky trvale snižuje a zcela jistě také ne návštěvníci, jejichž počet je poloviční oproti období před vyhlášením národního parku, neboť pod zástupným důvodem ochrany jednoho druhu (tetřeva, který jako severský pták z Čech trvale ustupuje) jsou vyháněni a někdejší turistické cesty zakazovány a zahrazovány. Zcela jistě to také není široká obec aplikovaných biologů – lesníků, vodohospodářů, zemědělců aj., z praxe znalých ekologických principů a zákonitostí, sledujících zpětné a širší vazby, kteří stejně jako běžní obyvatelé jsou znechuceni naoktrojovanou situací a nezájmem o racionální diskuzi, kdy na opakované petice, stížnosti a žaloby se odpovídá obvykle mlčením. Tato situace trvající již pět let byla pokoutně připravena ideologickou skupinkou teoretických biologů a entomologů (pro něž je usychající les významnou množárnou podkorního hmyzu a lignikolních - dřevožijných hub, neboť suché stromy je nařizováno ponechávat k „vyhnojení“). Pochopitelně k tomu byly prioritně uplatňovány výzkumné granty štědře dotované za pomoci stejnověrců na příslušných pozicích, načež většina území (vč. CHKO) by měla jako experimentální „laboratoř“ být přístupná pouze pro tuto exkluzivní skupinku teoretických vědců – hlásajících bezzásahovost, kteří se stávají jakousi nadřazenou minoritní skupinou obyvatel.

Co na to ředitelé Správy NP a CHKO Šumava

Zejména od orkánu Kyril v r. 2007 dochází z původních 13 % I. zóny k jejímu rychlému rozšiřování (v současnosti je to již cca třetina území národního parku) za součinnosti někdejších ředitelů a ministrů. Požadavky ideologů divočiny spočívají v dalším rozšiřování nepřístupné I. zóny nad 75 % s odůvodněním, že NP Šumava je zařazen v II. kategorii IUCN (což však nikdy nebylo rozhodnuto a na našem MŽP to není dokladováno). Řediteli Janu Stráskému se podařilo rozpustit tehdejší vědeckou radu (kde většina vědců JČU požadovala výrobu divočiny), takže následně byl rozsáhle atakován za spolupráci s racionální většinou naší společnosti. Ten dnes prohlašuje: Kdybych věděl, že se mi nepodaří vyřešit problém Modrého sloupu, tj. obnovení přístupu na staletou zemskou cestu k hranici s Bavorskem (který je již 20 let znepřístupňován), tak bych post ředitele nepřijal. Současný ředitel Jiří Mánek, se snaží v rámci omezených možností pootevřít Šumavu a protože ví, že II. kategorie je neodpovídající, přišel s návrhem, že by II. kategorie mohla být na 35 % území NP a zbytek ve IV. kategorii. Nutno je však podotknout, že KRNP je v V. kategorii a nikomu to nevádí. **Občanské sdružení „Otevřená Šumava“ požaduje pro Šumavu vymezení kategorie V., případně nevymezování kategorie.**

Závěr

Racionálně uvažující většina obyvatel je v demokracii ČR „znásilňována“ ideologickou skupinkou požadující absurdní vytváření **falešné divočiny** - „divokého srdce Evropy“, **naprosto nesrovnatelné s přirozenou divočinou Afriky, Asie, Austrálie či Ameriky**. Tento sofistikovaný zločinný a bezohledný záměr nejen že zásadně likviduje dochované druhové a biotopové bohatství, ale i znepřístupňuje Šumavu pro její základní výchovné a rekreační využití (NP i CHKO). Např. **třetina taxonů cévnatých rostlin je na Šumavě vyhynulých nebo v různém stupni ohrožení, neboť jejich přežití je vázáno na extenzivní využívání bezlesí, což je také v souladu s vyhlášenou biosférickou rezervací UNESCO v r. 1990.** Naoktrojovanou výrobou virtuální divočiny přírodními procesy došlo nařízenými disturbancemi nejen k rozpadu velké části horského příhraničního lesa, ale i k likvidaci posledních pralesových zbytků (se smrky staršími 150 let). Začínají se uplatňovat zejména expanzivní, značně konkurenční taxony (vysoké trávy), jež neumožňují obnovu žádoucí biodiverzity. A takto zmrzačená, nemocná Šumava by se měla dále bezohledně „rozvíjet“ jako první – nepřístupná zóna na většině území. Výsledkem vynucovaného experimentu, který nesouhlasí s racionální moderní ekosystémovou asistenční intervencí pro zachování a obnovu přírodních hodnot, bude opět jen nestabilní „smrčák“, s postupně se zhoršující strukturou a postrádanou přirozenou skladbou, s minimální biodiverzitou a to i v rozporu s požadavky vymezené biotopové ochrany Evropsky významné lokality Šumava. Přesto vůdčí aktivista MVDr. J. Bláha z Hnutí Duha bude trvale upozorňovat, že ztrácíme mezinárodní kredit, pokud nebudeme jednat podle jeho představ a dále bude organizovat placené obstrukce na obhajobu vybájeného úředního práva a to za pomoci „nevědomých“ medií. Následkem jakéhosi utajeného propojení můžeme očekávat další euroinspektory Evropské komise, kteří budou předčítat směrnici pro lokality EVL a prohlašovat, že vše ostatní je naše domácí záležitost. Navíc uvádí, že *kůrovcovou epidemií byly objeveny „odolné“ smrky, ale i že po likvidovaných pralesních lokalitách se bezzásahově vyrábí nový, zřejmě lepší prales!*

SOFISTIKOVANÁ PROPAGAČNÍ KAMPAŇ VÝROBY VIRTUÁLNÍ „DIVOČINY“ s kulisou netlejších smrků (info z r. 2013, editor)

Přesně v den znalosti nové osoby ministra životního prostředí Mgr. Richarda Brabce, dne 23. ledna 2014 byla zahájena mediální masáž skupinky prosazující totální bezzásahovou divočinu na Šumavě. Vybrány byly deníky MF Dnes (Šárka Mrázová ČTK) a Lidové noviny (Vladimír Ševela), ne však Plzeňský deník, kde místní obyvatelé dobře znají současnou problematiku Šumavy. Lidové noviny sdělovaly sladké tajemství, že budoucí ministr se kloní k „ekologům“, tzn. na jejich stranu (ostatní jsou „nevěřící bezbožníci, které je třeba zatratit), což údajně překvapuje mluvčího aktivistů hnutí DUHA Jana Piňose. Předseda svazu obcí NP Šumava Ing. Antonín Schubert však prohlašuje, že na nikoho netlačí a čekají, až přijde někdo, kdo situaci na Šumavě konečně uspořádá. Honosný nadpis: Hotely? Lanovky? Ne. *Šumavě může nejvíce vydělat divočina* doplňoval luxusní obrázek zatím nezničeného Vltavského luhu naoktrojovanou výrobou bezzásahové virtuální divočiny. Prof. Pavel Kinndlmann, tvrdý obhájce divočiny, propaguje zřejmě dobře zaplacenou studii britské konzultační společnosti EFTEC (Economics for the Environment Consultancy) spolu s Michalem V. Markem, ředitelem Centra výzkumu globální změny AV ČR (která studii objednala). Závěrem je uváděno tvrzení, že rozšiřování divočiny je pro Šumavu mnohem výhodnější, než mnohé developerské projekty. Studie prohlašuje, že turismus na Šumavě přináší téměř 2 mld Kč, *celkový ekonomický přínos NP dosahuje až 44 mld Kč ročně*, vč. tzv. ekosystémových služeb, jako je zadržování vody a zlepšování její kvality či regulace klimatu a ukládání uhlíku. **A právě ekosystémové služby jsou fatálně likvidovány násilně prosazovanou výrobou virtuální divočiny proti vůli většiny obyvatel.**

Požadovaný rozpad (disturbance) hřebenových smrčín, který „nejrychleji obnoví přírodní společenstva“ způsobuje zvýšením větrného proudění vysušování Šumavy a zejména odumírání nejcennějšího potenciálu živých rašeliníšť a současně nepříznivé narušování vodní bilance vč. zhoršování kvality vod v rozporu s vyhlášenou Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod, trisní snižování ukládání uhlíku, zásadní zhoršování a extrémizaci klimatu, ale i rychlé snižování biodiverzity druhové a biotopové a to v rozporu nejen s vyhlášenou Evropsky významnou lokalitou, ale zejména potřebami vyhlášené mezinárodní Biosférické rezervace UNESCO.

Mladá Fronta Dnes barnumsky uváděla další článek: Rys, los, jelen spolu na Šumavě. Není jasné, jak ještě dlouho. Zde se nepravdivě prohlašovalo: Jedním z posledních míst v Evropě, kde šelmy loví velké kopytníky, je Šumava (jelení maso údajně tvoří 51 % rysího jídelníčku), přičemž divočinu mohou zničit plánované stavby a neřízený rozvoj turistiky. Opět se poukazovalo na studii objednanou Centrem výzkumu globální změny Akademie věd ČR a závěry Mgr. Pavla Šustra z NPS, který pomocí telemetrických obojků sleduje pohyb jelenů, jenž údajně říká, že když krajinu neuváženými zásahy rozbijeme, nepůjde to vrátit zpátky. Toto rozbití, resp. rozvrácení a devastaci kulturní krajiny však způsobil požadavek rychlé a celoplošné bezzásahové výroby divočiny, která však může být pouze virtuální (s kulisou suchých a v suchu netlejících smrků).

Po propagaci divočiny v domácích denících bezprostředně navazovala mediálně rozšiřovaná informace o novém výroku Krajského soudu v Plzni, který údajně obhájí kontinuální veřejné shromáždění aktivistů Hnutí Duha proti omezování rozšiřování kůrovce u Ptačího potoka na Šumavě. Nevadí, že zákon zakazuje přítomnost jiných osob v území těžby lesa vzhledem k ohrožení jejich života, nevadí protiprávní živelné rozšiřování bezzásahovosti, nevadí „nelegálnost NP“, který by měl být zřízen zákonem, nevadí zásadní střety v požadavcích na uskutečňovanou „ochranu“ dříve vyhlášené Biosférické rezervace UNESCO či Chráněné oblasti přirozené akumulace vod, nebo Evropsky významné lokality. A také nevadí, že aktivisté Hnutí Duha se mohou volně pohybovat ve vyhlášených nepřístupných územích při svých protestech i jindy, avšak „normální“ lidé při svých protestech proti uzavírání někdejších turistických cest dokonce i na území CHKO musí mít k pochodu ke zřícenině býv. turistické chaty na Svarohu mnohonásobné povolení. Tam však občané z Bavor běžně mohou, stejně jako na hraniční stezky. Nevadí závazky Schengenu, nevadí odlišný přístup např. na vedlejším bavorském Javoru či rakouském Hochfichtu.

Nevadí, že desítky žalob proti uskutečňované „ochraně“ nejsou soudně projednávány, avšak žaloby některých osob jsou okamžitě řešeny – např. znepřístupnění „Modrého sloupu“ po historické středověké cestě – dnes zpevněné silnici, kterou aktivisté „bezzásahovosti“ chtějí rozebrat a odvézt!, podobně jako stížnosti do Bruselu k EK (kde máme svého propagátora divočiny L. Míku). Okamžitě následovala další propaganda v týdeníku Respekt, kde již 3.2.2014 redaktor M.Švehla prohlašoval: Hnutí Duha a jeho přátelé obdrželi glejt, po němž touží každá podobná organizace, neboť soud potvrdil, že je to ona, kdo v tomto případě hájí veřejný zájem, nikoli stát, kraj, nebo šumavské obce. Nejistým politikům včetně nového ministra Brabce může být rozsudek soudce Krysla vhodným vodítkem.

Poslední aktivitou ideologické skupinky bezzásahové divočiny je, že členka strany Zelených RNDr. Jitka Seitlová, někdejší zástupce býv. ombudsmana, dnes nová vedoucí ombudsmanka. Na tomto úřadě již v minulosti „*prokázala svoje objektivní a nestranné posouzení*“ a to podporou bezzásahovosti Šumavy aktivisty Hnutí Duha, kteří hlídali v lese proti omezování kůrovce.

Sobotní Lidové noviny z 24.3.2014 po dvou měsících pokračují v další propagaci virtuální divočiny na Šumavě rozsáhlým článkem: „Lunapark ze Šumavy nebude, divočina naláká další turisty“ (redaktor J. Charvát). Zde se uvádí: „MŽP schválilo Plán péče připravený Správou NPS pouze na 3 roky a to bez lanovky na Hraničník, hotelů, bytů a dalších velkých developerských projektů, prosazovaných nejrůznějšími podnikateli na Šumavě a také bez zonace, neboť umožňovala výjimky a úlevy umožňující výstavbu na nejcennějších územích I. zón“. Předseda stínové rady Jakub Hruška

údajně sděluje: „je zřejmé, že parkem předložený plán péče je založen na handlech s jeho územím jako obchodním artiklem developerů, obchodníků a těžařů, teprve co zbylo, bylo ponecháno pro ochranu přírody“. Obce však potřebují zonaci pro svůj rozvoj, přičemž podporují některé projekty, např. lanovku na Hraničník. Předseda Svazu obcí NPŠ Antonín Schubert uvádí, že obce v požadované zonaci vycházejí ze skutečného stavu přírody, ale i ze skutečnosti, že v Krkonoších je plno lanovek a ničemu nevadí. Do současnosti zde oficiálně bylo 13 % I. zóny. Náměstek ministra Vladimír Dolejský sděluje, že zonace bude řešena zvláštní vyhláškou, přesto uvádí, že již v r. 2014 budou I. zóny tvořit dle dohody 26 % (zřejmě jsou požadovány „dohody“, či spíše požadavky pouze ze strany obcí, ne však od MŽP) a dále, že postupně se bude jejich plocha rozšiřovat na 75 %, přičemž jednostranní teoretici „ekologové a vědci“ požadují, aby co nejdříve (nejlépe okamžitě) I. zóna tvořila 50 %, což zdůrazňuje přední aktivista Hnutí Duha a pivotman ideologické skupinky bezzásahovců Jaromír Bláha. Současný náměstek ministra V. Dolejský údajně stojí za těmito požadavky, a sděluje: po 3 letech se vydá plán na dalších 15 let a současně se připraví zákon o národním parku a vyhláška o zónách. V rámci perfektně připravené propagandy se zastrašuje současný ředitel Správy NP J. Mánek sdělením, jak škodí Šumavě, neboť si dovolil zasahovat proti epidemickému rozšiřování kůrovce. Na druhou stranu se farizejsky slibuje větší zpřístupnění parku i přeshraničních přechodů. Příkladně se poukazuje se na skutečnost, že „divoká příroda v Bavorském lese údajně tvoří 75 %, přičemž území je protkáno dřevěnými chodníčky, vedoucími až do středu pralesa“ (jak přitažlivé, přičemž jedním z požadavků vyráběné divočiny byla likvidace cest v NP a stále větší zneprístupňování zástupným důvodem ochrany tetřeva). Na podporu rozšiřování „divočiny“ se vzpomíná memorandum mezi bilaterálními parky. Cílem je údajně vytvoření jednoho z největších evropských národních parků s divokou přírodou – již tento argument svědčí o neznalosti Evropy, světa a skutečné divočiny. Bavorský NP je nepoměrně menší, přičemž se jedná o marketingový požadavek Bavorska, zdůvodňovaný pro jejich vládu následným profitem Bavorska z nově vybudovaných rekreačních areálů při okraji.

V propagačním článku **se však nesděluje, že bezzásahovostí dochází fatálnímu vysušování Šumavy a likvidaci nejcennějšího přírodního potenciálu – živých rašeliníšť, zásadnímu snižování biodiverzity a narušování trvalé udržitelnosti nejen environmentální, ale i ekonomické a sociální nejen regionu Šumavy, ale i ČR.** Výše uváděné požadavky jsou v rozporu s požadavky obyvatel, obcí i turistů, NPŠ je v podstatě dosud „nezákonný“ a zejména pokradmu naoktrojovaná bezzásahovost v kulturní Šumavě je v rozporu s dosavadní legislativou, ale zejména s celosvětovými zkušenostmi. Toto je dokladováno ve dvou dílech publikace Šumava a její perspektivy a zejména v 8. dílech Květeny světových regionů (volně přístupné ke stažení).

Celistvé pohledy jsou však pro ideologické „vědce a ekology“ zřejmě nepotřebné (Bláha, Míko, Kindelmann, Hruška, Šantrůčková, Hubený aj.), avšak každý racionální subjekt se zajímá o názory protistrany. Ideologický požadavek výroby virtuální kulisové divočiny (vynucovaný dobře placenou partičkou) se opožděně opírá pouze o objednanou studii britské konzultační společnosti EFTEC, která fabuluje ekosystémové přínosy vyrobené „divočiny“, přičemž ty však byly vynucenou bezzásahovostí fatálně narušeny a ohroženy.

Snad jen na okraj je vhodné uvést, že někdejší Šumava byla uvedena v rozsáhlé publikaci Přírodních divů světa, v novém vydání byla však již vypuštěna.

Proč ne bezzásahovost na Šumavě

- bezzásahovost ve zkulturněných porostech celého světa umožňuje invazním, expanzivním druhům a patogenům pouze vznik degradovaného společenstva
- vynucovaná divočina může být pouze virtuální, kde odumřelé suché smrky vytváří jakousi kulisu
- bezzásahovost nesleduje trvalou udržitelnost nejen environmentální, ale i ekonomickou a sociální a nesleduje širší a zpětné vazby
- naoktrojovanou a neodsouhlasenou bezzásahovostí je v této druhově velmi chudé asociaci

- biodiverzita trvale snižována, dochází k velkému eroznímu ohrožení, k vysoušení Šumavy, postupné likvidaci živých rašelinišť
- biodiverzitu je ekologicky fatálně škodlivá a přináší rozsáhlé ekonomické škody s dopadem na širší region Šumavy i ČR
  - současná bezzásahovost likviduje biodiverzitu, ekologicky je fatálně škodlivá, zejména vodnímu režimu a přináší rozsáhlé škody
  - chudé hřebenové horské třtinové smrčiny mají díky uskutečňované „ochraně“ výrazně se snižující biodiverzitu, takže se nejedná o unikátní společenstva, ale o biotopy, kde postupně není co chránit
  - bezzásahovost je na Šumavě vnucována pro vůli většiny obyvatel (se selským rozumem)
  - „divočina“ Šumavy je dlouhodobě připravovaným marketingovým produktem s předpokládaným ziskem Bavorska (stačí dodat medvědy a vlky)
  - požadované „odcivilizování Šumavy“ z bavorské strany oživuje historické asociace nařízeného „fašistického zcivilizování nordickou rasou“ (odpůrci byli i fyzicky likvidováni, spolupracovníci byli obyčejnými lidmi označováni jako kolaboranti), stačí uvést požadavky likvidace cest (vč. silnice k Modrému sloupu), či likvidace antropogenních vodních zdrží - klaus
  - jako experiment by bezzásahovost byla přijatelná jen na malém území, ve vazbě na velikost ČR
  - komplexní pohled je zpracován v publikaci Šumava a její perspektivy I,II a 8-dílné publikaci Květena světových regionů v ekologických souvislostech.

Výstava „Zachraňme Šumavu“

Zachraňme Šumavu se jmenuje výstava, kterou mohou zdarma shlédnout obyvatelé Olomouce a přilehlých regionů v termínu od 27.11. do 2.12.2008 v Zrcadlovém sálu Magistrátu města Olomouce, Hynaisova 10, Olomouc Výstava je otevřena v pracovní dny od 8.00 hod do 16.00 hod.

Regionální sdružení vlastníků obecních soukromých lesů v ČR ve spolupráci s Krajským úřadem Olomouc, Magistrátem města Olomouce, Odboru životního prostředí, Správou lesů města Olomouce a Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů, pobočka Olomouc, zajistilo přemístění této putovní výstavy do Olomouce jen na několik dní. Příznivci a obdivovatelé lesa tak mají mimořádnou možnost prohlédnout si na vystavených velkoformátových snímcích fotografa Zdenka Troupy a archivu Svazu obcí Národního parku Šumava usychající Šumavu jako následek kůrovcové kalamity. Napadení lesa kůrovci je dokumentováno družicovými snímky sledujícími vývoj od roku 1984.

Výstava iniciována Svazem obcí Národního parku Šumava měla svoji první vernisáž v Písecké bráně na Hradčanech 18. září tohoto roku. Vernisáže se zúčastnila řada významných hostů: starostové obcí Šumavy, Jihočeský hejtman Jan Zahradník, senátoři, kteří se problematikou dlouhodobě zabývají i pražský primátor Pavel Bém a prezident Václav Klaus. Výstava měla velký mediální ohlas a během týdne ji navštívilo zhruba 9 tisíc lidí. Výstava se přemístila do Olomouce v rámci oslav Evropského týdne lesů. Ministři odpovědní za sektor lesnictví v Evropě vyhlásili tento týden lesa s cílem zlepšit informovanost veřejnosti o lesním ekosystému, sektoru lesnictví a zvýšit povědomí o důležitosti ochrany lesa a jeho významu pro rozvoj ekonomiky a společnosti v Evropě.

Dle Národní inventarizace lesů 2001-2004 (NIL) Olomoucký kraj se svými 184 335 ha lesní půdy náleží ke krajům s nadprůměrným zastoupením lesních pozemků. Celková zásoba dříví v kraji je přibližně 65 mil m³ dřeva. Trvale udržitelné hospodaření s tímto obnovitelným přírodním zdrojem je tak naprosto nezbytné.

Veřejnost má právo na informace, v jakém stavu se lesy v regionu nacházejí a jakým způsobem jsou tyto lesy obhospodařovány. K tomu má přispět i další z akcí k Evropskému týdnu lesů - veřejná panelová diskuse, pořádaná dne **2.12.2008** od 9.00 hod v sále zastupitelstev v budově magistrátu v Hynaisově ulici č. 10. na téma

„Les je místo, kde se také hospodaří“

Veřejnost se bude moci zeptat přímo přítomných politiků a odborníků na otázky, které je napadly v souvislosti s hospodařením v lesích, ale nebylo nikoho, kdo by jim na tyto dotazy odpověděl. Svoji účast dosud přislíbili náměstek hejtmana Olomouckého kraje Ing. Pavel Horák, náměstek primátora statutárního města Olomouce Mgr. Svatopluk Ščudlík, Ing. Josef Vovesný ze Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, ředitel pobočky Olomouc Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů ing. Michal Synek, zástupce LČR Hradec Králové, Správy lesů města Olomouce a Hnutí Duha.

MARNÉ PETICE, INTERPELACE, DOPISY a OZNÁMENÍ

Motto:

Zachování Šumavy nejen pro blaho obcí Šumavských, nýbrž i celých Čech a vůkolních zemí závisí – poněvadž Šumava hlavní naší nádržkou vody jest a tudíž na klimatické poměry velký vliv má.

lékař Antonín Fleischer v r. 1875 za kůrovcové kalamity

Dnešní media neumožňují lidem myslet. Potřebné je, abychom se nejprve vyznaly ve svém chaosu a pak v chaosu místa kde žijeme. Příroda je velmi zranitelná.

redaktorka, cestovatelka a spisovatelka Pavla Jazairiová

Nevládou už nadnárodní vlády, ale anonymní úředníci z Bruselu.

Václav Klaus

Narůstá demokratický deficit, takže skutečně důležitá rozhodnutí se dějí mimo demokratické mechanismy.

Ch.Deloire, Ch.Dubois: Nástup oligarchie se zrychluje (Circus politicus)

Veřejný prostor, kde se hlučný zápas názorů odehrává, okupují falešné mediální obrazy.

Petr Fischer

V zastupitelské demokracii je úlohou kompetentních politiků formulovat, předkládat a vysvětlovat vize společnosti. Tato společenská vize musí být však konkrétně připravená (ne naoktrojovaná zájmovými skupinami), po jejím přijetí může být realizována prostřednictvím státní správy. Státní správa, podobně jako politická reprezentace je závislá na kompetentnosti svého sboru a zkorumpovatelnosti jeho členů či zneužívání informací ve svůj prospěch, na druhé straně na existenční závislosti úředníků na pokynech a požadavcích politické reprezentace (neboť chybí „úřednická definitivita“), u politiků na racionální objektivitě členské politické strany. **Příklady dlouhodobého nesouladu zájmu občanů se státní správou a zejména nefungování demokratických principů dokumentuje neúplný výčet marných petic, interpelací a prohlášení.**

Prezident Miloš Zeman již vícekrát projevil nesouhlasu s uskutečňovaným bezzásahovým způsobem výroby divočiny kůrovcovou disturbancí lesů:

- při návštěvě Jihočeského kraje v r. 2016 proto prohlásil: kdybych byl diktátor, tak bych NP Šumava zrušil

- v r. 2010 zaslal ministrovi financí E.Janotovi otevřený dopis, kde sděluje: Ministerstvem ž.p., byly jen od r. 2005 Správě NPŠ poskytnuty dotace ve výši přesahující 1 mld Kč, avšak výsledkem jejich využití jsou nenávratně uschlé lesní plochy na min. 20 % z celkové plochy 55 tis. ha lesa,

Výbor obcí na území NP a CHKO Šumava řeší neshody a požaduje zlepšení komunikace - v dubnu 2006 (zkrácený výtah z prohlášení)

Vedle ochrany přírody není respektován rovnocenný veřejný zájem na ochraně životního prostředí vyplývající ze zákona o obcích. Na Šumavě vládne ovzduší nedůvěry, nedůvěry a nekomunikace. Na Šumavě se uskutečňuje „reformní“ přírodovědný experiment, který se neopírá o analýzu stavu ekosystémů, ale staví své principy na základě představ jeho autorů (Šantrůčková, Prach, Vrba, Bláha, Křenová, Kindelmann, Hubený, Bursík), neopírá se o žádné zkušenosti a nebere v potaz názory renomovaných odborníků a znalců přírodních poměrů Šumavy či zakladatelů NPŠ. Cílem „reformy“ je ponechání velké části Šumavy bez zasahování a vytvoření velkého souvislého pásma tzv. divočiny, a to bez předchozí rekonstrukce lesních ekosystémů. Obce, na jejichž území leží NPŠ neměly možnost se k „reformě“ vyjádřit a na jejich aktivní podněty orgány ochrany přírody nijak nereagovaly. Výbor obce chráněné Šumavy stanovil desatero pro zlepšení komunikace se Správou:

- Do doby, než bude řádným demokratickým procesem rozhodnuto řádným demokratickým procesem o případné změně cílů ochrany přírody a využití NPŠ zastaví Správa NPŠ všechny kroky, které by mohly způsobit nevratné změny stavu chráněných ekosystémů , především velkoplošný rozpad lesů

- Orgány ochrany přírody musí při svém rozhodování klást důraz především na skutečnost, že existence lesních porostů na Šumavě a zachování všech jejich funkcí je prioritní nejen pro území Šumavy, proto je třeba zabránit plošnému rozpadu lesů působením kůrovců. Retenční schopnost šumavských lesů nesmí být dále snižována, aby další povodně neměly horší dopad než v letech 2002 a 2006.

- **Cílem všech opatření musí být dosažení přirozené skladby porostů odpovídající danému stanovišti**

- V tomto smyslu zastaví Správa NPŠ probíhající projednávání změn zonace NPŠ

- V co nejbližší době bude provedeno vyhodnocení 15-leté existence NPŠ z pohledů cílů zřízení NPŠ a v této souvislosti bude vyhodnocen první i současný kontroverzní Plán péče. Součástí těchto materiálů bude oponentní stanovisko regionu, které zpracují obce a kraje.

- Další směřování NPŠ musí být kodifikováno zákonem, přičemž Strategie NPŠ musí být regionem většinově přijata. Potřebné se oddělení státní správy od správy území.

- Nový Plán péče musí být následně s regionem dohodnut.

- Musí skončit období života „v zámku a podzámčí“, pocit vztahu vrchnosti a podřízenosti. Nutná je i změna pohledu na **III. zóny, které se musí stát „výsostným územím obcí“**, kde Správa bude akceptovat požadavky rozvoje obcí.

- Musí dojít ke změně struktury a systému fungování Rady NP, která je v současné době nesmyslným kolosem, je nepružná, nefunkční, neplní svoji základní funkci, proto navrhujeme ji rozpustit a znovu ji ustanovit podle zákona.

Chceme, aby NPŠ zaručoval regionu jistotu stálosti přístupů a koncepcí.

Prohlášení předsedy Vědecké sekce Rady NPŠ prof. Ing. Radomíra Mrkvy z května 2006 (zkráceno)

Protože někteří členové sekce se pokouší o nátlaková vyjádření jakéhosi „nového směřování“ (Bláha, Prach), kterou svévolně MVDr. Bláha vydává za stanovisko Vědecké sekce, vydali jsme s kolegou Urbanem Stanovisko, kde upozorňujeme na potřebu prioritního vyřešení cílů ochrany přírody, které mají být v NPŠ dosaženy, k čemuž má směřovat i způsob rozšiřování I. zón, režim zasahování proti lýkožroutu, způsobu obnovního managementu, lesních ekosystémů apod. Někteří členové sekce organizují mediální kampaně a **fanaticky prosazují subjektivní představy „divočiny“**. Pokud se situace nezmění, opakovaně vybízím ředitele NPŠ aby vědeckou sekci rozpustil a nově ustanovil ve shodě s praxí NP Bavorský les.

Stanoviska k využívání stezky přes Modrý sloup z července 2006

Obec Modrava (na jejímž k.ú. přechod Modrý sloup leží)

Dne 14. 7. 2006 požádala Správa NPŠ vlastní útvar státní správy o udělení výjimky ze zákazu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů pro účely realizace dočasného zpřístupnění stezky Březník – Modrý sloup – NP Bavorský s možností překračování státní hranice. Uvedená stezka je jedinou spojnici jádrových zón obou národních parků, na které se mohou návštěvníci seznamovat s filozofií, účelem a druhem ochrany přírody a krajiny těchto národních parků. Obec Modrava vč. NP Bavorský les chápou navrhované časové omezení 10 – 16 hodin a omezení provozu pouze o víkendech jako počáteční krok vedoucí ke skutečnému zhodnocení vlivu na populaci tetřeva hlušce. Šumavské obce a obce NP Bavorský les budou nadále prosazovat, aby budoucí režim na této přeshraniční stezce odpovídal stejnému omezenému režimu, který je uplatňován na bavorské straně. **Neotevřením tohoto hraničního přechodu, který je branou do obou národních parků, by byla ohrožena požadovaná koncepce srůstání obou národních parků.**

Obce regionu NP Bavorský les

Bavorské obce regionu NPBL přátelsky spolupracují s českými sousedy již dlouho. Za otevření hraničního přechodu Modrý sloup bojují již mnoho let, a to bezvýsledně. Přitom obce na bavorské i české straně, kraje (České Budějovice, Plzeň, Freyung-Grafenau) stále znovu požadují otevření tohoto přechodu. Navzdory četným příslibům jsou tyto snahy každoročně zamítány. V hraničním prostoru je už tak dost napětí a je třeba vyslat jednoznačný signál tímto „mostem setkávání“. Je pro nás těžko představitelné, že regulovaná turistika by tu přinesla oslabení principů ochrany přírody. Budoucnost nového, přeshraničního rozvoje souvisí bezprostředně s otevřením hraničního přechodu Modrý sloup.

Euroregion Šumava – Bavorský les

Hraniční přechod Modrý sloup byl již v 1.polovině 14.století centrálním pojítkem mezi našimi národy. Všechny dosavadní rezoluce k jeho znovuotevření však vždy najely na mělčinu a politické apely zůstaly bez úspěchu. Tento výsledek je zdrcující a po více než 13 letech spolupráce těžko obhajitelný. Trváme na otevření tohoto historicky významného místa. Je třeba dostát evropským závazkům a občanům zejména v hraničních oblastech poskytnout možnost k setkávání. **Čí zájem je zachovat „železnou oponu“?**

Výzvy Jihočeského a Plzeňského kraje Vládě ČR v r. 2007

Jihočeský kraj vyzval v r. 2007 vládu usnesením svého zastupitelstva, aby rozhodla o tom, jaký je veřejný zájem v ochraně přírody NP Šumava a upozornil vládu, že postupem Správy NP Šumava dochází k porušování zákona č. 114/1992 Sb. a nařízení vlády, jímž byl park zřízen.

Plzeňský kraj v r. 2007 využil své zákonodárné kompetence a předložil návrh zákona o NP Šumava (neboť funguje protiprávně), avšak bez adekvátní odezvy.

Prohlášení Výboru obcí NP a CHKO Šumava k řešení situace v lesních ekosystémech Šumavy po orkánu Kyrill z února 2007 (zkráceno)

Původní pralesní komplex Šumavy je po více než 600 let trvajícím působením člověka změněn na labilní smrkovou monokulturu. Ekologickou nestabilitu lesních ekosystémů vyvolanou historickými příčinami dále prohlubují současné globální antropické zátěže, k nimž je možno přičíst i orkán Kyrill z 18. na 19. leden 2007. Následky orkánu Kyrill byly vládou ČR vč. MŽP ČR označeny jako kalamitní. Šumavské obce chtějí zachovat šumavské lesní ekosystémy a veškeré jejich mimoprodukční funkce – hydrickou, půdoochrannou, klimatickou, rekreační a estetickou. Proto se obracíme na ministra ž.p. s naléhavou žádostí, aby byl veškerý větrný polom zpracován nebo asanován a to bez ohledu na současné či budoucí členění zón ochrany přírody. **Asanací sledujeme zabránění vzniku kůrovcové kalamity ponecháním dřevní hmoty.** I pouhá prodleva zahájení likvidace škod orkámem může přinést řetězové následky pro celou oblast Šumavy a Pošumaví, zejména změny klimatu, sucho a vítr.

Výzva FLD ČLU v Praze k odpovědnému řešení přemnožení kůrovce na Šumavě z roku 2008

Prognóza vývoje četnosti kůrovce v porostech NP a CHKO Šumava vč. okolních státních a nestátních subjektů v r. 2007 naznačila možnost rychlé akcelerace napadení porostů a tento scénář je v r. 2008 realitou. Již koncem léta 2007 bylo napadeno cca 35 % ponechané smrkové kalamity, což je v porovnání např. se situací v Tiché dolině ve Vysokých Tatrách, kde po 1 roce od vzniku kalamity bylo napadeno 5 % hmoty, mnohem více. Navíc, parazitoidi a predátoři v r. 2007 zaznamenáni v min. četnosti, což dává předpoklady k vysokému reprodukčnímu úspěchu kůrovce v tomto roce a v dalších letech.

Systém obranných opatření, který byl pro NP Šumava doporučován v r. 2007 Fakultou lesnickou a environmentální v Praze a Ústavem ekologie lesa, nebyl uplatněn v plné míře. V okolních subjektech rovněž nedošlo k zpracování celého objemu kalamity. O to je důležitější intenzivní a velkoplošné definování a uplatnění schválených obranných opatření v současnosti všude tam, kde to legislativa umožňuje. Nezbytné je rovněž permanentní sledování vývoje populací kůrovce všude tam, kde došlo k ponechání, anebo prozatímnímu nezpracování kalamitní hmoty.

Vyzýváme k bezodkladnému, rychlému a intenzivnímu řešení celého problému v odborné rovině při zastoupení všech odporných organizací, a to na celém území Jihočeského a Plzeňského kraje. Rovněž vyzýváme ke striktnímu provádění obranných opatření, k vysoké technologické disciplíně a apelujeme na důraz při kontrole opatření v celé oblasti. Vyzýváme i k řešení finanční podpory regionu, vzhledem ke krizi na trhu dřevem, jako základního předpokladu úspěšného zvládnutí situace. **V opačném případě může dojít k dalšímu výraznému nárůstu kůrovcové kalamity a velkoplošnému napadení a úhynu i doposud živých smrkových porostů nejen na Šumavě, ale i v přilehlém území.**

Vedení FLD ČZU v Praze 17.4. 2008

PETICE OBYVATEL OBCÍ ZACHRAŇME ŠUMAVU z r. 2008

dle čl. 18 Listiny základních práv a svobod a zákona č. 85/1990 Sb. o právu petičním

My, níže podepsaní občané České republiky prostřednictvím této petice apelujeme na českou vládu a parlament ve věci ochrany přírodních hodnot lesů v Národním parku Šumava:

Jsme znepokojeni situací na Šumavě, kde odumírají největší plochy lesů ve střední Evropě. Lesní ekosystémy v Národním parku Šumava jsou devastovány a zcela ponechány napospas kůrovci. Výsledkem jsou stále se rozšiřující tisíce hektarů suchých lesů včetně zbytků původních pralesů, likvidace genofondu původního šumavského smrku a následně zbytečně vznikající stovky hektarů holin. Nyní je kůrovcem bezprostředně ohrožen i prales v lokalitě významné pro český národ – u Pramenů Vltavy, kde rostou až čtyři sta let staré stromy. I toto místo má být však zničeno.

Národní park Šumava byl založen pro ochranu přírodních hodnot Šumavy, především lesů, které zaujímají většinu jeho rozlohy. Jeho posláním je uchování a zlepšování unikátního přírodního prostředí, nikoli experimentování malé uzavřené skupiny nezodpovědných státních úředníků a „ekologů“.

Lesy v Národním parku Šumava jsou dědictvím, které nám zanechali naši předkové, a nikdo nemá právo o ně připravit generace, které přijdou po nás.

Nechceme na Šumavě lesy kácet, chceme, aby se o ně řádně pečovalo, aby se postupně zlepšovala jejich přirozená druhová skladba.

Vyzýváme proto Vládu a Parlament České republiky, aby:

- se bezodkladně začaly zabývat situací na Šumavě;
- zastavily bezohledné ničení hodnot, pro které byl Národní park Šumava vyhlášen, a zahájily jejich důslednou ochranu podle platných právních předpisů;
- přizvaly k řešení odborníky, samosprávu i vlastníky na obou stranách hranice;
- pravdivě informovaly veřejnost o stavu Národního parku Šumava a o záměrech jeho dalšího směřování;
- zajistily, že Ministerstvo životního prostředí ČR se bude chovat jako nezávislý státní orgán a nebude ve věcech rozhodování o Národním parku Šumava ovlivňováno úzkou zájmovou skupinou vědců a členů nevládních organizací;

- dodržovaly mezinárodní závazky směřující k ochraně přírodních hodnot Šumavy.

Děkujeme.

Petiční výbor: (jméno, příjmení, adresa bydliště)

Ing. František Nykles, Fr. Liszta 12, 323 00 Plzeň

.....
Svaz obcí Národního parku Šumava, 384 73 Stachy 422

.....
Zastupovat petiční výbor při jednání se státními orgány je oprávněn
kterýkoliv člen petičního výboru (klauzule vyžadovaná §5, písm. 1 zák. č. 85/1990 Sb.).

Podpisový arch k petici

Kompletní text petice je umístěn na první straně této složky, případně v těsné blízkosti tohoto podpisového archu.

Dle §4 zák. č. 85/1990 Sb., o právu petičním, uvádíme, že podpisový arch se týká petice „Zachraňme Šumavu“. Dále uvádíme, že přílohou každé složky jsou citace z petičního zákona.

Za petiční výbor:

Ing. František Nykles, Fr. Liszta 12, 323 00 Plzeň

Svaz obcí Národního parku Šumava, 384 73 Stachy 422

Čitelné jméno a příjmení	Bydliště (ulice a číslo)	Podpis

Příloha - Listina základních práv a svobod

Čl. 18

(1) Petiční právo je zaručeno; ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi.

Příloha - zákon 85/1990 Sb. o právu petičním

Úvodní ustanovení

§ 1

(1) Každý má právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů (dále jen "petice"). *(poznámka: zákon umožňuje podat petici i jedinému člověku)*

§ 2

Ve výkonu petičního práva nesmí být nikomu bráněno. Výkon tohoto práva nesmí být nikomu na újmu.

§ 3 Petiční výbor

(1) K sestavení petice, opatření podpisů občanů pod ni, doručení petice státnímu orgánu a jednání s ním **mohou** občané vytvořit petiční výbor. *(poznámka: znamená to, že občané nemusí mít petiční výbor, pokud jej nepotřebují, například když není nutné další jednání se státním orgánem)*

(3) Členové petičního výboru jsou povinni určit osobu starší 18 let, která je bude zastupovat ve styku se státními orgány.

§ 4 Shromažďování podpisů pod petici

(1) Občan nebo petiční výbor může každým způsobem, který neodporuje zákonu, vyzývat občany, aby petici svým podpisem podpořili. **K podpisu pod petici občan uvede své jméno, příjmení a bydliště. Musí být umožněno, aby se s obsahem petice před podpisem řádně seznámil.** K podpisu nesmí být žádným způsobem nucen.

(2) Pokud podpisové archy neobsahují text petice, musí být označeny tak, aby bylo zřejmé, jaká petice má být podpisy podpořena; dále na nich musí být uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo petici sestavil, nebo jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy petičního výboru v této věci zastupovat.

(3) K účelu uvedenému v odstavci 1 mohou být petice a podpisové archy vystaveny též na místech

přístupných veřejnosti. **K tomu není třeba povolení státního orgánu**, nesmí však dojít k omezení provozu motorových a jiných vozidel a k rušení veřejného pořádku.

(4) Shromažďováním podpisů na místě přístupném veřejnosti může být pověřena osoba, která dosáhla věku 16 let.

§ 5 Podání a vyřízení petice

(1) **Petice musí být písemná a musí být pod ní uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo ji podává; podává-li petici petiční výbor, uvedou se jména, příjmení a bydliště všech členů výboru a jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy výboru v této věci zastupovat.**

(2) Státní orgán, jemuž je petice adresována, je povinen ji přijmout. Nepatří-li věc do jeho působnosti, petici do 5 dnů postoupí příslušnému státnímu orgánu a uvědomí o tom toho, kdo petici podal.

(3) Státní orgán, který petici přijal, je povinen její obsah posoudit a do 30 dnů písemně odpovědět tomu, kdo ji podal anebo tomu, kdo zastupuje členy petičního výboru. V odpovědi uvede stanovisko k obsahu petice a způsob jejího vyřízení.

§ 9 Společná ustanovení

Ustanovení jiných právních předpisů upravující řízení před státními orgány a přijímání a vyřizování stížností, oznámení a podnětů neplatí pro přijímání a vyřizování peticí podle tohoto zákona.

Závěry konference Šumava na rozcestí z r. 2009

Předseda vlády České republiky

Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Předseda Senátu Parlamentu ČR

Železná Ruda 11. 9. 2009

Na základě jednání konference „**Šumava na rozcestí**“, pořádané ve dnech 10 - 11. 9. 2009 v Železné Rudě, sledující budoucnost Národního parku a Chráněné krajinné oblasti (NP a CHKO) Šumava, vyplynuly níže uvedené závěry, dokumentované přiloženým sborníkem, které požadujeme reflektovat při schvalování aktualizace dokumentu Strategie udržitelného rozvoje České republiky, Politiky územního rozvoje ČR a při výkonu státní správy v území:

1) Závěry konference prosadit a zapracovat do dokumentu Strategie udržitelného rozvoje ČR, která formuluje strategické a dílčí cíle a nástroje rozvoje tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti.

2) Hlavním požadavkem při jejich prosazování musí být obecný požadavek většinového konsensu z hlediska potřeby dalšího ekonomického růstu k uspokojení sociálních potřeb tak i k ochraně životního prostředí. V této souvislosti řešit koncepci současné státní environmentální politiky MŽP vzniklou pod vlivy krajní menšinové větve ekologické filosofie (puristického naturismu) a docílit harmonizaci environmentální legislativy v ochraně Šumavy v oblasti bioty s ohledem na další environmentální a socioekonomická hlediska kulturní obytné krajiny. Koncepce ochrany NP musí být zpracována podle národní a evropské legislativy, závazných směrnic a úmluv.

3) Šumava se statutem národního parku a požadavky na něj i z hlediska mezinárodního je specifický region, který však nemá stanovená všeobecně uznávaná pravidla a zároveň i zodpovědnost ve vztahu k udržitelnému rozvoji. Tento úkol je nutné přenést a rozšířit z MŽP ČR i na MMR ČR, MZe ČR, MPSV ČR, MV ČR, MD ČR a MF ČR s konkrétními odpovědnostmi.

4) Charakteristika jednotlivých pilířů ve vztahu k udržitelnému rozvoji musí konkretizovat zejména základní problémy regionu:

Sociální pilíř = Vytváření nových pracovních míst v sektoru turistiky v souvislosti s vyšší atraktivitou NP a CHKO Šumava. Rozvoj podnikání v oblasti výrobků a služeb šetrného turismu - ekofarmy, návštěvnická centra, průvodci ..... v zájmu ochrany životního prostředí, vedoucí ke vzniku nových pracovních příležitostí, zlepšení nízké vzdělanost regionu....

Ekonomický pilíř = Motivace ze strany státu k opatřením zlepšujícím stav životního prostředí - Zelená úsporám ve zvýhodněném stavu pro Šumavu, kompenzace za opatření zlepšující stav životního prostředí (krajinný ráz, odpady....). Podpora budování technické infrastruktury vedoucí ke zkvalitnění šetrného

turismu v NP.

Environmentální = ne jen formální ochrana biodiverzity, ale přímo záchrana biodiverzity NP Šumava.

5) Odčlenit Správu CHKO od Správy NP Šumava a přičlenit k ostatním CHKO (k zajištění odlišné strategie ochrany).

6) Otevřít diskusi o rektifikaci hranic a zonace NP a CHKO Šumava v souladu se standardy Evropské unie (vyjmutí území obcí pro rozvoj obcí a nestátních území, respektování výjimečnosti přírodních biotopů a možnosti jejich ochrany).

7) Závazné nepřekročit podíl 21% bezzásahových území (dnes již suchých porostů) stávající rozlohy NP, a na ostatním území důsledné aktivní zasahování k zamezení rozsáhlých disturbancí (kůrovcových aj.). Při požadování ¾ bezzásahové rozlohy NP je alternativou zmenšení NP na 250 až 260 km².

(V r. 2011 byly lesy NP již rozvráceny na 260 km²).

8) Nepřijatelné je zrušení NP.

9) Řešit a uzákonit skutečnou participaci místních a krajských samospráv na strategii a plnění koncepce ochrany NP a CHKO.

10) Vyhodnotit dosavadní a zpracovat nový Plán péče NP a CHKO Šumava dle Nařízení vlády č. 163/1991 Sb.

11) Požadovat plnění závazných směrnic a úmluv Evropské unie v NP a CHKO Šumava (Směrnice č. 92/43/EHS, Úmluva o biologické rozmanitosti, Evropská úmluva o krajině).

12) Řešit oboustranně přijatelné (Správa versus obce) výchovné a rekreační využití NP a CHKO Šumava společně s návaznými přeshraničními regiony (ve vazbě na Schengenskou dohodu).

13) Zpřístupnit celé území NP Šumava veřejnosti, v jádrových územích po značených cestách a koncipovat ho jako park setkávání kultury českého a německého národa.

14) Zajišťovat bezlesí nezbytné pro udržení biodiverzity minimálně na 15 % území NP Šumava.

Za účastníky konference:

Ing. Petr Smutný, radní pro životní prostředí a zemědělství Plzeňského kraje

Jiří Hůlka, předseda Svazu šumavských obcí, starosta Města Horní Planá

Ing. Zdeňka Lelková, předsedkyně mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko, starostka obce Stožec

Bc. Antonín Schubert, předseda mikroregionu Šumava - západ, starosta obce Modrava

Ing., aut. Arch. Pavel Valtr, odborný garant konference

Ing. Alena Balounová, starostka města Kašperské Hory

Ing. Ivana Pěčová, starostka obce Srní

Všichni přítomní starostové – dle prezenční listiny (Ing. Šneberger, Vostradovský, Bejvl, Fastner, Janoušek, Motl, Hrazánková, Jukl, ...)

Všichni přednášející (kromě Ing. Milan Štech, PhD., katedra botaniky přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity).

Na vědomí : MŽP ČR, MZE ČR, MV ČR, MD ČR, MMR ČR, MPSV, MF ČR, Plzeňský a Jihočeský kraj, Správa NP a CHKO Šumava.

Petice za zdravou Šumavu z r. 2009

Vláda České republiky Poslanecká sněmovna

k rukám předsedy vlády Parlamentu České republiky

Nábřeží Eduarda Beneše k rukám předsedy

Poslanecké sněmovny

118 01 Praha 1 Sněmovní 176/4

PETICE za zdravou Šumavu!

dle čl. 18 Listiny základních práv a svobod a zákona č.85/1990 Sb. o právu petičním

Hejtman Jihočeského kraje Mgr. Jiří Zimola po dohodě s hejtmankou Plzeňského kraje MUDr. Miladou Emmerovou iniciovali v červnu 2009 expertní posouzení vybraných prostorů ve II. zónách NP Šumava, zvláště těch, kde se v roce 2008 nebo již dříve uplatnil bezzásahový režim zejména vůči kůrovci, z hlediska současného

a následného kůrovcového nebezpečí a hrozícího rozšíření suchých porostů. Dvanáctičlenná nezávislá expertní skupina složená z představitelů výzkumu, správy a majitelů lesů a odborníků z Jihočeského i Plzeňského kraje za účasti pracovníků Správy NP Šumava provedla následně v červenci 2009 několikadenní terénní šetření zejména v bezzásahových a navazujících územích II. zón a vypracovala závěrečnou zprávu, jejíž výsledky popsane pro jednotlivá navštívená území i Šumavu jako celek jsou **alarmující**. Prezident České republiky Václav Klaus spolu s hejtmanem Jihočeského kraje Jiřím Zimolou a níže podepsaní občané se znepokojením sledují vymírání šumavských lesů, způsobené přemnožením kůrovce. Důrazně protestujeme proti pasivnímu přístupu, který prosazuje Ministerstvo životního prostředí ČR a správa Národního parku Šumava k tomuto problému. S nelibostí vnímáme absolutní přehlížení hlasu veřejnosti, vyjádřeného peticí Zachraňme Šumavu iniciovanou v loňském roce i přehlížení dalších projevů odporu laické i odborné veřejnosti domácí i zahraniční vůči neřešení kůrovcové kalamity na Šumavě.

Prostřednictvím této petice apelujeme na českou vládu a parlament ve věci ochrany přírodních hodnot lesů v NP Šumava a požadujeme na základě závěru expertní komise:

- strategické cíle NP Šumava a to věcně a časově
- zastavit rozšiřování bezzásahových území
- znovu posoudit nová rozšíření ploch uvnitř parku v předchozích 3 letech
- všemi účinnými prostředky zabránit šíření kůrovců v parku ve správě státu k sousedním
- vlastníkům mimo revidovaná území hospodařit přírodě blízkým způsobem, soustředit se na změnu druhové skladby a zvýšení stability porostů; udržení porostního prostředí je prioritou
- opustit ideologii „divočiny“, která neodpovídá středoevropskému prostoru,
- zajistit přístupnost a bezpečnost pro návštěvníky a
- nebránit přiměřenému rozvoji obcí a jejich majetku
- v tomto smyslu upravit zonaci území
- zajistit, aby národní park byl pod veřejnou odbornou kontrolou se silnými pravomocemi a
- k tomu všemu přijmout legislativní opatření.

Kontaktní osoba: Mgr. Jiří Zimola, Hradecká 390, 378 33 Nová Bystřice (*hejtman Jihočeského kraje*)

Petice za zastavení narůstající ekologické katastrofy v NP Šumava z r. 2010

v důsledku rozsáhlé kůrovcové lokality a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnosti orgánů státní správy v ochraně lesa z 12.3. 2010 adresovaná Předsedovi vlády ČR a Předsedovi Parlamentu ČR.

P E T I C E

za zastavení narůstající ekologické katastrofy v **Národním parku Šumava** v důsledku rozsáhlé kůrovcové kalamity a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnosti orgánů státní správy v ochraně lesa

Petice podle § 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním

Vážený pan
Ing. Miloslav Vlček
Parlament České republiky
Poslanecká sněmovna
176/4
118 00 Praha - Malá Strana

Vážený pan
Ing. Jan Fischer, CSc.
Úřad vlády ČR
nábř. Edvarda Beneše 128/4 Sněmovní
118 00 Praha – Malá Strana

Vážený pane předsedo,

obracíme se na Vás z důvodu zhoršujícího se stavu přírodního a životního prostředí v NP Šumava a s tím související změny typického vzhledu krajiny v důsledku nebývalého rozsahu kůrovcové kalamity v NP. Dlouhodobě dochází k porušování nařízení vlády č. 163 ze dne 20. 3. 1991.

V posledních dnech vyšla v médiích zpráva, že v roce 2010 se v NP předpokládá vytěžit rekordních 500.000 m³ kůrovcového dříví. V minulém období některá bývalá vedení NP a MŽP v médiích ujišťovalo veřejnost, že kůrovec je pod kontrolou, což bylo v rozporu s dosaženou výší kůrovcových těžeb v roce 2009.

Pro příklad uvádíme prohlášení ředitele NP z léta roku 2008: „Situace s kůrovcem je na území NP Šumava celkem stabilizovaná. Větší ohniska kůrovce mimo území speciálních managementů při monitoringu nebyla

objevena, což je uspokojivé. NP je oblast harmonické přírody, nikoliv hříčka nebo fackovací panák v rukou politiků. Kůrovcová kalamita se zatím nevymyká očekávanému vývoji a je tu třeba především odborného, nikoliv politického posouzení“ (pravděpodobně se jednalo o reakci na kritiku, kterou zveřejnili senátor Tomáš Jirsa, Miloš Zeman a další).

V první polovině roku 2009 byla veřejnost opakovaně ujišťována ředitelem NP a ministrem životního prostředí Ladislavem Mikem, že kůrovec je pod kontrolou a těžby kůrovcového dříví nepřekročí 120.000 m³, jako v roce 2008. Skutečnost byla mnohem vyšší, bylo vytěženo 300.000 m³ kůrovcového dříví, připočteme-li k tomu minimálně dalších 300.000 m³ odumřelých lesních porostů, jedná se o 600.000 m³ dřevní hmoty. Pro zajímavost uvádíme, že na výměře větší než 48.000 ha, kterou má v péči NP, je roční přírůstek pouze 300.000 m³ dřevní hmoty a to za předpokladu, že by se jednalo o zdravé lesní porosty (stejně jako v době vzniku NP v roce 1991).

Pro úplnost uvádíme, že za rok 1990 (před zřízením NP) bylo vytěženo pouze 6.453 m³ kůrovcového dříví na rozloze celého NP.

Přílohou této petice je odborný materiál „Kůrovcová kalamita v Národním parku Šumava a její dopady na přírodní a životní prostředí“. V tomto materiálu jsou odhadnuty škody na životním prostředí v NP v desítkách miliard Kč. V roce 2008 zadala Policie ČR zpracovat znalecký posudek, ve kterém byly vyčísleny škody na funkcích lesa jako složce životního prostředí ve výši 32 miliard Kč. V té době se již jednalo o ekologickou katastrofu s negativními dopady i na území mimo NP.

Zároveň přílohou této petice je dopis ze dne 1. 9. 2009 adresovaný ministru životního prostředí, ve kterém je pan ministr upozorněn na faktickou nečinnost České inspekce životního prostředí.

Vážený pane předsedo,

vyzýváme Vás, abyste nechal přezkoumat:

- rozsah skutečného zhoršení životního prostředí a typického vzhledu krajiny v NP Šumava ve vztahu k nařízení vlády č. 163 ze dne 20. 3. 1991 nezávislou skupinou odborníků,
- zodpovědnost konkrétních osob za rozsah škod na přírodním a životním prostředí v NP Šumava,
- nečinnost pracovníků státní správy v ochraně životního prostředí, a zda tato nečinnost nemá znaky korupčního jednání ve smyslu vládního nařízení v boji proti korupci,
- zda nejsou čerpány veřejné finanční prostředky na zhoršování přírodního prostředí v NP Šumava.

Petiční výbor:

Ing. Karel Simon,

Ing. Jan Hořejší,

Ing. Ladislav Krátký,

Ing. Václav Vozábal,

Ing. Blanka Rambousková.

Osobou oprávněnou zastupovat petiční výbor ve styku s příslušnými orgány byl určen Ing. Karel Simon.

V Českých Budějovicích dne 12. 3. 2010

Otevřený dopis býv. premiéra Miloše Zemana k hospodaření NPŠ z r. 2010 a trestní oznámení z roku 2009

Býv. premiér M. Zeman po návštěvě Šumavy v dubnu a září 2009 a prohlídce „bezzásahových“ lesů zničených kůrovcem podal se spolkem přátel trestní oznámení na M. Bursíka ze Strany zelených a na tehdejšího ředitele NP F. Krejčího.

Býv. premiér Ing. M. Zeman v otevřeném dopise ministrovi financí Ing. E. Janotovi kritizoval situaci v NP Šumava: „Správě NP Šumava byly od r. 2005 poskytnuty nebývale vysoké přímé finanční dotace v celkové výši více než 1 mld. Kč. Výsledkem využití těchto dotací jsou však bohužel již nenávratně uschlé obrovské lesní plochy o rozloze nejméně 20 % z celkového množství 55 tisíc ha lesa.“

Stížnosti na nečinnost MŽP ČR z let 2010, 2011

Vážený pan ministr Mgr. Pavel Drobil

Ministerstvo životního prostředí ČR

Vršovická 65

100 10 Praha 10 - Vršovice

Věc: Stížnost na nečinnost MŽP

V Českých Budějovicích dne 8. 8. 2010

Vážený pane ministře,

jménem petičního výboru se na Vás obracím se žádostí o vyřízení

P E T I C E

ze dne 12. 3. 2010

za zastavení narůstající ekologické katastrofy v Národním parku Šumava

v důsledku rozsáhlé kůrovcové kalamity a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnosti orgánů státní správy v ochraně lesa.

Byl jsem informován panem Ing. Červenkou, ředitelem kontroly MŽP, že na výše uvedenou petici a stížnost ze dne 25. 5. 2010 zaslanou paní Ing. Rút Bízkové, odpoví MŽP až po ukončení šetření Ministerstvem financí ČR v Národním parku Šumava.

Tato odpověď pana ředitele se petičnímu výboru jeví jako nelogická, protože Ministerstvo financí ČR provádělo kontrolu týkající se pouze vynakládání veřejných finančních prostředků.

Vzhledem k tomu, že petici podepsali takové osobnosti, jako jsou pan prezident Václav Klaus a jeho spolupracovníci, pan expremiér Miloš Zeman, páni senátoři v čele s panem Tomášem Jirsou a Pavlem Eibertem, pan exministr ŽP František Benda, desítky lesních odborníků v ochraně lesa a stovky občanů, si Vás jménem petičního výboru dovoluji požádat, jako nového ministra, o vyřízení této petice.

Přílohou „Petice“ byl odborný materiál, který prokazoval dopad kůrovcové kalamity na přírodní a životní prostředí a dopis ze dne 1. 9. 2009 adresovaný Vašemu předchůdci, kterým jsem upozorňoval na nečinnost České inspekce životního prostředí a fakticky i na nečinnost MŽP (na tento dopis – stížnost nebylo do dnešního dne reagováno).

Odbor lesního hospodářství České akademie zemědělských věd na počátku letošního roku zveřejnil, že rozloha odumřelých lesních porostů, popřípadě bezlesí a vytěžených ploch po kůrovcových těžbách na Šumavě dosáhne až 15 tis. ha v roce 2010.

Tato obrovská devastace šumavských lesů a z toho vyplývající ekologická katastrofa, včetně škod na životním prostředí, nemá v historii Šumavy obdoby. Doposud největší poškození lesů Šumavy vichřicemi a kůrovcovou kalamitou bylo v letech 1868 až 1876 a to v rozsahu pouze cca na 11 tis. ha (rok 1947 - Prof. Pfeffer). Měření hydrologů na Vltavě v Českých Budějovicích z let 1859 až 1920 prokázalo souvislost mezi stavem lesů a výší maximálních a minimálních průtoků a vznikem povodní (např. v roce 1890).

Stejně tak výzkumy z roku 1996 a 2000 prokázaly zvýšení hodnot minimálních a maximálních odtoků z daného území, kdy odumřelé lesní porosty, plochy bezlesí a plochy po kůrovcových těžbách nebyly schopny akumulovat vodu tak, jako zdravé lesní porosty, které se nacházely v daném území v době vyhlášení NP Šumava (1991).

Snížená schopnost akumulace vody na tak rozsáhlém území má jednoznačně za následek v době extrémních klimatických podmínek zvýšení rizika škod z případných povodní, případně riziko nedostatku vody v suchých obdobích.

Vzhledem k tomu, že všichni členové petičního výboru mají nezapomenutelnou zkušenost z povodní v roce 2002, dovoluujeme si Vás tímto požádat o objektivní přešetření jednotlivých bodů „Petice“ a o prosazení nezbytných opatření k nápravě. Mimo jiné i v prohlášení vlády, které jste členem, bylo uvedeno, že tato vláda se zasadí o prosazení nezbytných protipovodňových opatření. I současná povodňová situace vybízí k tomu, aby byla přijata veškerá možná protipovodňová opatření.

V odborném materiálu, který je přílohou tohoto dopisu, jsou uvedeny skutečnosti prokazující výrazné zhoršení jednotlivých podkategorií životního prostředí a zároveň jsou popsány škody na životním prostředí v lesích.

V roce 2008 jsem osobně zpracoval znalecký posudek ve věci škod na životním prostředí v Národním parku Šumava, jehož zadavatelem byla Policie ČR. V té době jsem odhadl škody na životním prostředí ve výši 32 mld. Kč. V roce 2009 se zvýšily škody na cca 50 mld. Kč (viz příložený odborný materiál k „Petici“). Obdobný nárůst škod lze předpokládat i v roce 2010.

Přestože některým pracovníkům MŽP a fakticky i pracovníkům ČIŽP byl znalecký posudek již v roce 2009 znám, nebyla přijata žádná kontrolní opatření týkající se NP Šumava. Naopak přetrvávala ze strany ČIŽP nečinnost, kdy kontrolní činnost ČIŽP byla zaměřena na lesní majetky, zejména drobných vlastníků, kde bylo zjišťováno případné nevýznamné porušování právních předpisů v ochraně lesa.

Nejen pro členy petičního výboru je nepochopitelné, že škody na přírodním a životním prostředí v NP Šumava byly např. v posledních 3 letech dotovány z veřejných prostředků v přibližné výši jedné miliardy Kč. Stejně tak je nepochopitelné, že příslušné orgány státní správy (MŽP a ČIŽP) nejeví zájem o objektivní prošetření zhoršování přírodního prostředí v NP Šumava a nereagují na podněty a stížnosti v této věci.

V případě Vašeho zájmu nabízíme své odborné znalosti, které jsme získali v této problematice od založení ČIŽP v roce 1991. Dle našeho názoru je nezbytné přijmout urychleně opatření, která by zajišťovala včasné zpracování (asanaci) veškerého kůrovcového dříví a zároveň je nezbytné zrušit rozhodnutí MŽ ze dne 30. 1. 2008 ve věci udělené výjimky ze zalesňovací povinnosti pro zalesnění holin v NP Šumava. Lhůta pro zalesnění holin byla tímto rozhodnutím prodloužena na 30 let. Sám Váš úřad v roce 2009 uvedl, že před rokem 2004 se v NP Šumava nacházelo více jak 800 ha starých nezalesněných holin. Uvedené návrhy mj. vychází i ze zkušeností lesníků a vlastníků lesa z let 1868 až 1876.

Odborný materiál, který je přílohou tohoto dopisu vycházel pouze z informací, které byly veřejně publikovány, a lze tedy předpokládat, že škody na životním prostředí a zhoršení přírodního prostředí mohou být významně vyšší.

S pozdravem

jménem petičního výboru Ing. Karel Simon
Klavíkova 6, České Budějovice

Přílohy:

- odborné vyjádření „Kůrovcová kalamita v Národním parku Šumava a její dopady na přírodní a životní prostředí (11 stran textu)
- dopis MŽP – podnět ze dne 1. 9. 2009.

Autor: Vladimír Krečmer et al., dopis novému ministrovi ŽP, leden 2011

Lesníci vědci zaslali novému ministrovi ŽP Tomáši Chalupovi dopis s popisem kauzy NPŠ.

Situační souhrn kauzy Národního parku Šumava (NPŠ)

V NPŠ probíhá **velkoplošná disturbance** lesních ekosystémů vlivem nekontrolovaného žíru lýkožrouta smrkového; zatím se to týká především lesů horských. Dochází *nepochybně* k zásadním a dlouhodobým změnám struktury lesních ekosystémů, a tím **zákonitě** i ke změnám jejich funkcí environmentálních a krajinnotvorných, včetně funkcí sociokulturních. *Je to důsledek řízení minulého vedení MŽP ČR na bázi doktríny fundamentálního environmentalismu*, prosazované po roce 1999, v plné míře od roku 2003.

Od založení NPŠ se v nakládání s lesy střetávají dva základní přístupy - polarizují se přístupy „*přírodovědné*“ a „*lesnické*“. Paradigmatem přírodovědných oborů se stala **ochrana přírodních procesů bez dalších hledisek – kůrovec je proto chráněný organismus**. Charakteristická hesla „*nechme přírodu přírodě*“, „*příroda si poradí sama*“, „*jen se dívejme, co to udělá!*“ (Hnutí DUHA) nastoupila na místě původního úkolu „*ochrana ekosystémů a zlepšování prostředí*“ (vládní nařízení č. 163/1991 Sb.). K „*lesnickému*“ přístupu **nutno zdůraznit, že nejde o hlediska zastaralého lesnictví**, jež se vymezuje zájmem výlučně o produkci dřeva (dnes v linii ideologie ekonomismu); současné lesnické paradigma je polyfunkční, respektuje **hlediska ochrany životního prostředí v lesích, a tím funkce lesa jako složky životního prostředí – prosazuje tedy i krajinnotvornou roli lesních ekosystémů**.

NPŠ byl založen k ochraně horských ekosystémů – zejména lesů a ke zlepšování prostředí, je však vyžadováno, aby fungoval v kategorii II podle doporučení IUCN – po roce 1999 **k ochraně přírodních procesů**, přestože

a) naprostá většina jeho lesní plochy je kryta kulturními lesními ekosystémy a polopřírodními

plantážemi smrku,

b) leží v dávno zkulturněné a obytné krajině, a měl by být tedy řízen k ochraně ekologické integrity celé krajiny a ve prospěch kulturních potřeb celé společnosti.

Uplatněná doktrína ochrany přírodních procesů v absolutní bezzásahovosti (**mnoho let bez jakékoli definice!**) vedla **zákonitě** k přemnožení lýkožrouta smrkového a k velkoplošné disturbanci plně funkčních lesů. Je to spojeno s přírodovědnými paradigmaty, která nasadila ochranu podkorního hmyzu na 30 % plochy jako plochy bezzásahové – s doporučením dospět v NPŠ v krátkém čase až k 75 % „divočiny“.

„Lesnické“ paradigma nežádá návrat k hospodářským lesům. Dlouhodobě upozorňuje na nutnost pozvolného přechodu k přírodě blízkým lesům a také na nezbytnost brát **předem** na vědomí možná environmentální rizika „bezzásahovosti“. Poslední vývoj ukazuje, jak argumenty lesnických věd – považované některými oponenty za názory fachidiotů – jsou po letech brány za správné, jestliže velké bezzásahové území je považováno za „pokusné plochy přírodních věd“, pro niž další lesní ekosystémy NPŠ mají přinést „obět“ žíru lýkožrouta smrkového (viz Otevřený dopis biologů předsedovi vlády na podzim 2009). Takové zreformování dalekosáhlých omylů při managementu lesů NPŠ je dalším projevem ideologie fundamentálního environmentalismu. Bývalý ředitel NPŠ se k výsostné ochraně kůrovců vyjádřil v r. 2009 takto: „Nemohu to nazvat chybou, je to ale příčina dnešního stavu lesů NPŠ“.

Základním objektem tvorby a ochrany životního prostředí v lesích jsou **živé stromy** – klíčové organismy celého ekosystému. Mizejí-li z horské krajiny hromadně živé, zdravé a namnoze staleté stromy na dlouhé časy v počtech statisíců ročně, mění se zásadně a dlouhodobě základní bilance záření, tepla, bilance vodní i živin, další faktory klimato-genetické a pedogenetické procesy. To vše s možnými riziky pro životní prostředí v lesích a jejich funkce v kulturní krajině jako složky životního prostředí rostlin, živočichů i lidí postižené krajiny.

V lesnické teorii i praxi jsou různorodá rizika devastace funkcí lesa – plynoucí z degradace vzrostlých lesních ekosystémů anebo z dočasného odlesnění – **velice dobře známá**; pojednávají o nich dokonce běžné **učebnice pro lesnické školy**. Jakoby se o tom najednou nevědělo. Vzhledem k míře dějů s lesy NPŠ je zřejmé, že **v řízení NPŠ nejsou plně využity prověřené poznatky z mnoha lesnických oborů** – z dendrologie, ekologie a genetiky lesních dřevin (rozmanitost populací a biotopů, vázání či uvolňování uhlíku), z pěstování lesů a genetiky (např. aplikace přirozené a umělé obnovy lesa včetně holin po kůrovcových těžbách), z lesnické entomologie a ochrany lesa (postupy komplexní ochrany, vazby bezzásahové a zásahové zóny), lesnické klimatologie (změny mikro- a mesoklimatu), lesnického vodního hospodářství (zadržování srážkových vod, zpomalování odtoku, průtočnost bystřin), lesnického půdoznalství (půdní eroze, zamokření a rašelinění lesních půd) atp. **V plánech péče NPŠ nejsou respektovány nebo uspokojivě zohledněny celkové důsledky destrukce starých lesních porostů v horském reliéfu** (změny bioklimatu, vodní bilance, vznikající holiny jako faktor funkcí environmentálních i krajinotvorných, zpřístupnění lesů a komunikace s hlediska ekologické i užitné funkce) i odpovědnost za přírodní bohatství a majetek (veřejný, soukromý, zahraniční). Expertní pracovní skupina hejtmanů pro kauzu NPŠ konstatovala po rozboru obsahu, že se spíše jedná o dokonalé **plány nepéče** v intencích zavedené doktríny.

Upozornit nutno na vyvstálé **zásadní problémy ve sféře právní**: do střetu se u nás dostávají účelově a velmi volně formulovaný zákon č. 114/1992 Sb. se zákony č. 17/1991 Sb., 282/1991 Sb., 289/1995 Sb. a 254/2001 Sb. **Praktikované řešení ve sféře správní i trestní spočívá na právních názorech dubiosní povahy, s jevy za hranicí ústavnosti**. Připomínají se jak publikované analýzy souvislostí právních norem (2007), tak jednání 59. schůze Parlamentu ČR (v létě 2009) a nález Ústavního soudu ČR z 20.7.2010.

Parlament se zabýval v zákonu č. 114/1992 Sb. odstavcem 4 v § 90, jenž zmocnil orgány státní ochrany přírody, aby mohly ve sféře své správy lesů **zrušit platnost zákonů lesních a vodních** bez jakýchkoliv ohledů kromě zájmů samotné ochrany přírody a **bez jakékoliv odpovědnosti za možné následky**. Ony dva zákony totiž obsahují paragrafy nepřímo i přímo **chránící životní prostředí kulturní krajiny**. Ústavní soud ČR uznal, že formulace práva v zákonu č.114/1992 Sb. jsou nadmíru volné. Dovolují formulace účelových „právních názorů“ volně podle ideologie jednotlivců. Praxe soudně znalecká ukázala uplatňování právnických fikcí, virtuální skutkové podstaty na základě virtuálních stavů přírody atp. – tedy možné **změny práva v neprávo**, praktiky na hranici ústavnosti této země.

Prioritou je hledání cest, jak omezit dopad nezvládnutelného šíření kůrovcovitých mezi bezzásahovým a zásahovým územím i mimo park, účinků pojetí managementu lesů NPŠ na krajinu, vztahy NPŠ s jinými subjekty, ba jak pojímat samu ochranu přírody na Šumavě.

Prof. Ing. Jan Jeník, CSc., dr. h. c., Prof. Ing. Petr Kantor, CSc., Ing. Vladimír Krečmer, CSc.,
Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., Prof. Ing. Luděk Šišák, CSc., Prof. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc.,
Doc. Ing. Petr Zahradník, CSc.

V Praze, listopad 2010 – leden 2011

Příloha k Situačnímu souhrnu kauzy NP Šumava: kdo je kdo

Prof. Ing. Jan Jeník, CSc., dr. h. c., emeritní profesor přírodovědecké fakulty UK, externí učitel lesnických fakult v Praze a Brně, bývalý předseda Českého národního komitétu programu UNESCO Man and Biosphere, dlouholetý člen Komise pro chráněná území (WCPA) v rámci Světového svazu ochrany přírody IUCN, autor geo-ekologických studií o horské přírodě

Ing. Vladimír Krečmer, CSc., předseda České bioklimatologické společnosti (1992-1998), předseda Národního lesnického komitétu (1997-2005); vědecký pracovník v oboru vztahů lesa a prostředí včetně vazeb s lesní a environmentální politikou, soudní znalec pro obor ochrana přírody a obor ekologické funkce lesa a funkce lesa v krajinném (přírodním a životním) prostředí, člen Expertní pracovní skupiny hejtmanů pro kauzu NP Šumava.

Prof. Ing. Petr Kantor, CSc., Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity, Brno, Katedra pěstování lesů. Specialista na horské lesní ekosystémy, organizátor vědeckých projektů a autor základních studií ke vztahům horských lesů a vody.

Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze, Katedra pěstování lesů. Předseda Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, děkan FLD ČZU. Badatel v oboru vývoje a degradace půdy horských lesů.

Prof. Ing. Luděk Šišák, CSc., Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze; Katedra lesnické ekonomiky a řízení lesního hospodářství, předseda Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd

Prof. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze, Katedra pěstování lesů. Autor vysokoškolských učebnic ekologie a pěstování lesů, monografie o lesních ekosystémech NP Šumava

Doc. Ing. Petr Zahradník, CSc., ředitel Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, Jíloviště-Strnady. Badatel v oboru lesnické entomologie a ochrany lesa, člen Expertní pracovní skupiny hejtmanů pro kauzu NP Šumava

Vážený pan ministr
Mgr. Tomáš Chalupa
Ministerstvo životního prostředí ČR
Vršovická 65
100 10 Praha 10 - Vršovice

V Českých Budějovicích dne 6. 4. 2011

Věc: Opakovaná stížnost na nečinnost MŽP

Vážený pane ministře,
jménem petičního výboru se na Vás obracím se žádostí o vyřízení

P E T I C E

ze dne 12. 3. 2010

za zastavení narůstající ekologické katastrofy v Národním parku Šumava

v důsledku rozsáhlé kůrovcové kalamity a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnosti orgánů státní správy v ochraně lesa.

Byl jsem informován panem Ing. Červenkou, ředitelem kontroly MŽP, že na výše uvedenou petici a stížnost ze dne 25. 5. 2010 zaslanou paní Ing. Rút Bízkové, odpoví MŽP až po ukončení šetření Ministerstvem financí ČR v NP Šumava. Zároveň jsem nedostal odpověď na stížnost ze dne 8. 8. 2010 v téže věci adresovanou panu ministru Drobilovi.

Vzhledem k tomu, že petici podepsali takové osobnosti, jako jsou pan prezident Václav Klaus a jeho spolupracovníci, pan expremiér Miloš Zeman, páni senátoři v čele s panem Tomášem Jirsou a Pavlem Eibertem, pan exministr ŽP František Benda, odborníci v ochraně životního a přírodního prostředí a stovky občanů, si Vás jménem petičního výboru dovoluji požádat, jako nového ministra, o vyřízení uvedené petice a následných stížností.

Přílohou „Petice“ byl odborný materiál, který prokazoval dopad kůrovcové kalamity na přírodní a životní prostředí a uváděl rozsah škod na životním prostředí v lesích Šumavy.

Odbor lesního hospodářství České akademie zemědělských věd na počátku letošního roku zveřejnil, že rozloha odumřelých lesních porostů, popřípadě bezlesí a vytěžených ploch po kůrovcových těžbách na Šumavě dosáhne až 15 tis. ha v roce 2010. V současné době lze konstatovat, že se jedná o plochy v rozsahu 15 až 20 tis. ha lesa.

Tato obrovská devastace šumavských lesů a z toho vyplývající ekologická katastrofa, včetně škod na životním prostředí, nemá v historii Šumavy obdoby. Doposud největší poškození lesů Šumavy vichřicemi a kůrovcovou kalamitou bylo v letech 1868 až 1876 a to v rozsahu pouze cca na 11 tis. ha (rok 1947 - Prof. Pfeffer). Měření hydrologů na Vltavě v Českých Budějovicích z let 1859 až 1920 prokázalo souvislost mezi stavem lesů a výší maximálních a minimálních průtoků a vznikem povodní (např. v roce 1890).

Již výzkumy z roku 1996 a 2000 prokázaly zvýšení hodnot minimálních a maximálních odtoků z daného území, kdy odumřelé lesní porosty, plochy bezlesí a plochy po kůrovcových těžbách nebyly schopny akumulovat vodu tak, jako zdravé lesní porosty, které se nacházely v daném území v době vyhlášení NP Šumava (1991).

Snížená schopnost akumulace vody na tak rozsáhlém území bude mít za následek v době extrémních klimatických podmínek zvýšení rizika škod z případných povodní, případně riziko nedostatku vody v suchých obdobích.

Vzhledem k tomu, že všichni členové petičního výboru mají nezapomenutelnou zkušenost z povodní v roce 2002, dovoluujeme si Vás tímto požádat o objektivní přehled jednotlivých bodů „Petice“ a o prosazení nezbytných opatření k nápravě.

V odborném materiálu, který byl přílohou dopisů adresovaných Ing. Bízkové a panu ministru Drobilovi, byly uvedeny skutečnosti prokazující výrazné zhoršení jednotlivých podkategorií životního prostředí.

V roce 2008 jsem osobně zpracoval znalecký posudek ve věci škod na životním prostředí v NP Šumava, jehož zadavatelem byla Policie ČR. V té době jsem odhadl škody na životním prostředí ve výši 32 mld. Kč. V roce 2011 lze předpokládat, že škody na životním prostředí se přibližují 100 mld. Kč (výše škod na životním prostředí v lesích NP Šumava byla zpracována i na základě metodického materiálu MŽP).

Přestože pracovníkům MŽP a pracovníkům ČIŽP byl znalecký posudek již v roce 2009 znám, nebyla přijata

žádná významná kontrolní opatření týkající se NP Šumava. Naopak přetrvávala ze strany ČIŽP nečinnost, kdy její kontrolní činnost byla zaměřena na lesní majetky, zejména drobných vlastníků, kde bylo zjišťováno případné nevýznamné porušování životního prostředí v lesích a ukládány sankce. Vedení ČIŽP od roku 2008 fakticky nereagovalo na mé podněty, týkající se stavu v NP Šumava.

V případě Vašeho zájmu nabízíme své odborné znalosti, které jsme získali v této problematice od založení ČIŽP v roce 1991. Dle našeho názoru je nezbytné přijmout urychleně opatření, která by zajišťovala včasné zpracování (asanaci) veškerého kůrovcového dříví a zároveň je nezbytné zrušit rozhodnutí MŽ ze dne 30. 1. 2008 ve věci udělené výjimky ze zalesňovací povinnosti pro zalesnění holin v NP Šumava. Lhůta pro zalesnění holin byla tímto rozhodnutím prodloužena na 30 let. Sám Váš úřad v roce 2009 uvedl, že před rokem 2004 se v NP Šumava nacházelo více jak 800 ha starých nezalesněných holin. Uvedené návrhy mj. vychází i ze zkušeností lesníků a vlastníků lesa z let 1868 až 1876.

Jménem petičního výboru a všech, kteří Petici podepsali, chci vyslovit jednoznačnou podporu současnému řediteli NP Šumava panu Janu Stráskému.

S pozdravem

Jménem petičního výboru Ing. Karel Simon

Příloha: dopis Ing. Rút Bízkové

Otevřený dopis lesníků, přírodovědců a univerzitních učitelů ministrovi životního prostředí z r. 2011 (10.1.2011)

Podle reálného pojetí autorů nařízení vlády z r. 1991 měl NPŠ k prospěchu společnosti udržovat stávající přírodní hodnoty a postupně zvyšovat diverzitu i na ploše rozsáhlých stejnověkých smrkových monokultur, jejichž evidentní slabostí byla malá odolnost k vichřicím a neschopnost bránit se fytofágům. K tomuto cíli směřoval téměř desetiletý management NPŠ ředitele I. Žlábků v letech 1994 – 2002. V následujících letech došlo k neuvážené změně této koncepce a k aplikaci idee bezzásahovosti, která ponechala plošně převažující kulturní lesy i po jejich narušení vichřicemi napospas kalamitně se rozmnožujícím lýkožroutům. Objektívni letecké a satelitní snímkování, i plošná, dlouho přede veřejností zatajovaná lesnická inventarizace, ukazují topografický střed Šumavy jako prostor bez vzrostlého zeleného lesa, který je na všech stranách obklopen prosychajícími porosty. Tzv. „zelená střecha Evropy“ se tak paradoxně stala největším bezlesem na původně lesní půdě. S miliony vzrostlých stromů zanikla patrovitá struktura a biodiverzita ekosystémů v nadzemním i půdním prostoru a byly narušeny klimatické, hydrologické, půdoochranné a ekologické funkce, o kterých věrohodně vypovídají fytogeografické a biologické obory. Směrem od hřebenů do nižších poloh se mění krajinný ráz celé Šumavy a nepříznivě jsou ovlivněny všechny návazné sociokulturní procesy v tomto pohoří.

Vítáme, že MŽP a nová Správa NPŠ se pod vedením ředitele Stráského důsledně důsledně vrací k autentickým cílům ochrany přírody na narušené Šumavě.

Shrnujeme své kritické názory a dlouholeté zkušenosti do zásadních odstavců:

1) Šumava je civilizačně ozvláštněné pohoří, v němž se propojují prvky přírodní a sociokulturní. Pro šířící se květenu i faunu, stejně jako pro migrující lidi, byla Šumava přechodem mezi Českou kotlinou a Podunajím, pro usazené populace spíše hraničním valem. Výsledkem těchto kontrastních funkcí je směs přírodních a kulturních skutečností, které našly patřičné ocenění až při vzniku národních parků na české a bavorské straně (1970, potažmo 1991) a při zařazení české Šumavy do světové sítě biosférických rezervací UNESCO (1990). Během dvaceti let trvání NPŠ žel nebylo dosaženo důsledné shody v přeshraniční kooperaci a zonaci při ochraně šumavských krajinných, ekosystémových a sociokulturních objektů. K dispozici jsou početné vědecké informace o mineralogických, taxonomických a biotopových hodnotách, podobně stránky hmotné kultury, ale **chybí integrující geobiologické zobecnění v krajinném měřítku a jejich vzájemná integrace se sociálními potřebami a duchovními tradicemi.** Cesta k udržitelné koexistenci přírodních a kulturních zájmů ve velkoplošných chráněných územích bývá dlouhá, na české straně je neúnosně prodlužována sporem o optimální zonaci NPŠ.

2) Šumava již několik set let není panenskou krajinou, kde přežívají jen původní populace, společenstva a ekosystémy. V NPŠ jsou jen fragmenty původní přírody (na skalnatých vrcholech, neodvodněných rašeliništích, ledovcových jezerech, stěnách ledovcových karů, ostře zaříznutých údolích). Celé pohoří je podstatně ovlivněno lidskou rukou. Šumava není „divočinou“ s vrcholy nebo zapadlými údolími sousedních Alp, ani s oblastmi za polární hranicí nebo v exotických tropech. Vedle lidského využívání terestrických a vodních rostlin i fauny, byla Šumava plošně zasažena znečištěním atmosféry, vody a půdy a přísunem

cizích mikro- a makroorganismů (šířících se frontálně nebo podél cest či z místních sídel) a přistěhovaných z civilizovaných oblastí. Ke klíčovému přetvoření šumavské krajiny došlo došlo vykácením lokalit trvale osídlených enkláv, založením pastvin, lovem velkých obratlovců a hlavně přeměnou původně smíšených lesů na smrkové monokultury (velké změny ve skladbě květeny a fauny proběhly koncem 18. století a eskalovaly v druhé polovině 19. století). V druhově a věkově jednotvárných smrčinách pak vzala za své také fyzikální rozmanitost celého lesního prostředí a následně i biodiverzita všech návazných horských ekosystémů. Přírodní zvláštnosti jsou v NPŠ plošně rozptýlené a tvoří souvisle navazující zóny, které si žádá ochránářský management. Proto je namístě celospolečenský konsensus, jenž mj. umožní překonat akutní kůrovcové a majetkové problémy.

3) Ochrana přírody v národním parku je ve své podstatě vždy aktivní činností. Děje se to buď ve prospěch nebo proti určitému procesu na vymezeném místě nebo kolem určitého objektu v chráněném území. **Ani v I. zónách NPŠ nelze uplatňovat lidskou pasivitu, důslednou nečinnost či bezzásahovost.** Některé povinné aktivity vyplývají z celoplošně platných zákonů ČR. Aktivní sanace kůrovcem postižených smrčin je aktem po výtce legitimním a nemůže být blokována poučkami environmentálního extrémismu. Celoplošně potřebná jsou nápravná opatření po dřívějších lesnických a vodohospodářských chybách. Nemůže být ani zpochybňován přiměřeně regulovaný pohyb turistů po vybraných stezkách. Lze tedy očekávat, že *nedefinovatelná*, ideologicky motivovaná a do krajnosti prosazovaná „bezzásahovost“ nenajde v chystaném zákoně o NPŠ místo.

4) Klíčovým druhem pro chráněnou Šumavu je smrk ztepilý, který v hřebenových polohách a na podmáčených půdách tvoří dominantu původních smrčin. Po rozsáhlé exploataci lesů v 19. století se stal nositelem lesnický nadějný, leč později rozporuplný monokultury, která pokryla převažující plochu NPŠ. Dlouhodobě, byť z hlediska moderní genetiky jen orientační, jsou studie potvrzující, že smrk si v tomto pohoří vytvořil *původní* (místní) genotypy, které dosud nebyly zohledněny v managementu II. zón NPŠ. Hřebenové smrkové porosty byly sice po vzniku NPŠ přednostně zahrnuty do I. ochranné zóny, žel téměř jako první neodolaly žíru přemnoženého kůrovce, který se společně s teorií bezzásahovosti a samoregulace šířil z teplejší návětrné strany Šumavy. Ochrana místních populací smrku byla pod vlivem této strategie nutně nedostatečná a kůrovcová kalamita postihla i staleté porosty, v níž byl místní genofond s velkou pravděpodobností přítomen nebo spolehlivě potvrzen. **Tyto mimořádně cenné dílčí populace šumavského smrku ztepilého odhadem již z 90 % zanikly** (např. v oblasti Trojmezí, u pramene Vltavy nebo v oblasti Ždánidel). Škála jejich věkové, genetické a prostorové struktury nemůže být nahrazena mozaikovým, relativně stejnověkým mlázím, které teprve po desítkách let může, ale nemusí dosáhnout dospělosti. Několik smrkových porostů, zařazených na Šumavě mezi „genové základny lesních dřevin“, muselo být nedávno, pro pokročilé poškození vyřazeno z evropské evidence. Naléhavost zákona o NPŠ spočívá i v tom, že reálně, nikoliv v souladu s naivními představami jeho odpůrců, umožní záchranu poslední, věkem prověřených populací šumavského smrku.

5) Po nezvratných ztrátách v I. zóně jsou žádoucí energetická opatření v II. zónách NPŠ.

Kůrovcem zasažené smrčiny na hřebenech Šumavy se mohou dle extrémních představ samovolně vyvíjet do vzrostlých a zelených lesů prostoupených travnatými světlinami po dlouhá desetiletí až staletí. Pro zachování celkové lesnatosti a znovunabytí potřebné biodiverzity je však nutné aktivovat management národního parku k přeměně kůrovcem dosud nesežraných smrčin v II. zónách na trvale udržitelné horské lesy. Tato aktivita má složitou metodologii a lze ji shrnout pod dohodnutý název "přírodě blízké lesnické hospodaření". Na pevných půdách je realizovatelná prostřednictvím dosadby jedlí, buku a klenů; na půdách v různém stupni podmáčených půjde o dosadby geneticky hodnotných smrků. To je lesnický složitý a provozně náročný proces, který byl experimentálně zkoušen na mnoha místech v Česku a je popsán v učebnicích lesníků. Přeměnu kulturních smrčin na smíšené, různověké a prostorově strukturované lesy umožňují aplikovat v podrostu jemné pěstební metody, které udržují co největší korunový zápoj. „Stromy se mohou kácet, ale les musí zůstat živý“. Ani přírodě blízké lesnické hospodaření se nemůže vyhnout použití sekery, pily a přiměřených těžebních či dopravních mechanismů. Nejen na Šumavě bude nutno zlepšit porozumění mezi ochráněři-botaniky, kteří chrání drobné byliny, a lesníky, kteří kácí vzrostlý strom, aby udělali životní prostor pro menší organismy v podrostu a na povrchu půdy. Přírodě blízké lesnické hospodaření může využít obrovský fond zkušeností několika generací českých lesníků, když jim očekávaný zákon o NPŠ umožní co nejdříve se plně angažovat v definitivně vymezených II. zónách. NPŠ je

také biosférickou rezervací UNESCO a podle Sevillské strategie jeho programu Člověk a biosféra má být v něm aplikován management trvale udržitelného rozvoje s vyváženou podporou ekologického, ekonomického a sociokulturního pilíře. Pasivní ochranný management při kalamitním přemnožení expanzivního fytofága by neměl způsobit poškození důležitých ekosystémových funkcí lesa na dlouhou dobu a ve velkém krajinném rozměru. Sevillská strategie odpovídá původním záměrům zakladatelů parku a tomu by měl odpovídat i nově navrhovaný zákon o NPS.

6) Proud vědeckých informací využitelných v ochraně přírody a krajiny NPS se vyvíjí s pokrokem vědeckých metod a je prověřován opakovanými experimenty, praktickými aplikacemi a konkrétními zkušenostmi. V krajinných rozměrech Šumavy a při komplexitě jejích klíčových ekosystémů se syntéza a prověřování znalostí vyvíjejí pochopitelně pomalu. Během dvacetileté existence NPS však již došlo k diferenciaci protikladných entomologických, lesnicko-ochranných, geoekologických a ekonomických názorů, které odlišně hodnotí vývoj šumavské krajiny a návazných sociokulturních jevů. Lesnický orientovaná strana je přiměřeně konzervativní, její konzistentní názory na Šumavu lze například vyčíst z přehledné publikace Ochrana přírody a péče o les v Národním parku Šumava (B. Vinš a kol., Národní lesnický komitét, Praha 1999) a nedávného sborníku Šumava 2011 – bod zlomu (ed. P. Zahradník a J. Mánek, Matices lesnická aj., Písek 2011). Část komunity biologicky specializovaných vědců obhajuje „bezzásahovost“ v kůrovcem postižených porostech a predikuje zdařilou samoobnovu lesů v časově dlouhé budoucnosti. Její názory jsou shrnuty mj. ve vědecko-popularizační knize Co vyprávějí šumavské smrčiny (H. Šantrůčková, J. Vrba a kol., Správa NP a CHKO Šumava, Vimperk 2010), která vyznívá značně optimisticky. V národním parku uprostřed Evropy nelze ponechat přírodu NP zcela bez lidského zasahování (např. při velkém požáru, plošně rozsáhlé vichřici, přemnožení škůdců, nákaze zvěře nebo invazi cizorodých organismů). Obhajoba samoregulačních procesů je jistě lákavá, ovšem celostně selhává. Nesporná fakta o ohrožení šumavských lesů v posledních dvou desetiletích již našla místo ve vědecky laděných časopisech a dostala se také do univerzitních učebnic anebo kompendií, jako je například internetové dílo Péče o lesy v chráněných územích (S. Vacek, P. Moucha a kol., Česká zemědělská univerzita a MŽP, Praha 2011). Zájem o Šumavu projevují rovněž zahraniční odborníci, kteří na satelitních snímcích (Google Maps, 2011) s údivem pozorují nárůst rozsáhlého bezlesí uprostřed dříve souvisle zalesněného pohoří. V úvahu nutno brát také množství exaktních vědeckých prací, které vysvětlují úlohu vzrostlého lesa v trvale osídlených pohořích Země. V měřítku lidských generací je obnova druhové, věkové a prostorové diverzity poškozených lesů vždy problematická. **Považujeme proto za důležité, aby se kritický názor na potenciální vývoj šumavských lesů projevil i v chystaném zákoně o NPS, například v paragrafech týkajících se plošného rozsahu a časového rozvrhu chráněných zón.**

7) Přes vážné poškození lesnatosti současná Šumava zůstává bohatá na přírodní objekty a má i četné kulturní památky a duchovní povahy. Kvalitativní jedinečnost, kvantitativní dominance a různý stupeň ohroženosti jsou vlastnosti, na které bere zřetel věda i veřejnost. Celkově jsou vlastnosti Šumavy dobře čitelné při srovnání se sousedními Alpami a hercynskými hornatinami střední Evropy. Denudací zarovnané pohoří totiž tvoří kontrast ke členitým velehorám a umožňuje poznat průběh orogenních a biogenních procesů. Na Šumavě lze vidět průnik čtvrtohorního zalednění do staré, složité morfostruktury a sledovat vývoj georeliéfu a postglaciální biotickou sukcesí. Navzdory smrkovým monokulturám a velkoplošným zásahům vichřic a kůrovců lze na Šumavě dosud rekonstruovat paletu potenciálních lesních ekosystémů, které se vyvíjejí pod horní hranicí stromového růstu a v údolích. V nevídaném rozsahu jsou tu zachována vrchoviště a slatiniště, velká rozmanitost půd, roztroušené kary a karoidy i limnologicky různorodá jezera. V mnoha aspektech lze Šumavu srovnávat i s vědecky vysoce ceněnými a populárními Krkonošemi, které jsou od roku 1963 prvním českým národním parkem. **I když KRNAP nebyl od začátku ošetřen nejvyšší zákonnou normou, jeho realistická ochrana a rozvoj je garantován zřetelným společenským konsenzem a bilaterální česko-polskou biosférickou rezervací. Jinak je tomu na Šumavě.**

Podepsáni:

Prof. Ing. Jan Čermák, CSc., lesnická ekologie, Mendelova Univerzita v Brně

Prof. Ing. Jan Jeník, CSc., Dr.h.c., geobotanika a ekologie, Univerzita Karlova v Praze

Prof. RNDr. Zdeněk Opatrný CSc., biologie rostlin, Univerzita Karlova v Praze

Stvrzují:

Prof. Ing. Miloš Barták, CSc., rostlinná fyziologie, Masarykova univerzita Brno

Doc. Ing. Jaroslav Doležel, DrSc., cytogenetika, ÚEB AV ČR a Univerzita Palackého, Olomouc

Ing. Vladimír Krečmer, CSc., bioklimatologie, dříve VÚLHM, Strnady

Prof. Ing. Radomír Mrkva, CSc., ochrana lesa, Mendelova univerzita v Brně
Doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc., rostlinná ekofyziologie, ENKI, o.p.s, Třeboň
Prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., půdoznalství a pěstění lesa, Česká zemědělská univerzita v Praze
Doc. Ing. MSc. Milan Lstibůrek, genetika, Česká zemědělská univerzita v Praze
Prof. Ing. Radomír Ulrich, CSc., lesnická technika, Mendelova univerzita v Brně
Prof. RNDr. Vacek, DrSc, ekologie a pěstění lesa, Česká zemědělská univerzita v Praze
Doc. Ing. Petr Zahradník, CSc., lesnická entomologie, VÚLHM, Strnady

Na internetovém podpisovém archu se připojily tisícovky dalších odborníků a stoupenců „zelené“ Šumavy (www.osel.cz/zdrzovani přípravy).

Otevřený dopis Svazu obcí Národního parku Šumava 20 českým a evropským institucím z roku 2011 k dlouholetému neřešení žaloby a požadavku zrušení NP Šumava

Borová Lada 28.7.2011 (Zkráceno)

V současnosti prodělává Šumava a její obyvatelstvo úmyslnou kůrovcovou kalamitu tisíciletí, jejímž výsledkem jsou významné negativní změny přírodního prostředí s přímým negativním dopadem na změnu kulturní krajiny, což má ve svém důsledku řadu negativních dopadů na socioekonomické prostředí nejen uvnitř NP Šumava, ale i na široké okolí. Sofistikovaný výzkum prokázal, že většina šumavského lesa není tvořena přirozenými lesními ekosystémy a dochovaná skladba lesa je druhově nevhodná a oslabena biotickými a abiotickými činiteli. Na Šumavě byl uplatněn fundamentalistický systém jednostranného výkladu způsobu ochrany přírody a občanská společnost byla ponížena, na níž jsou pouze vymáhány názory ekofundamentalistických skupin, k účelové ochraně jednotlivých druhů namísto celkové ekosystémové ochrany. Ve jménu takové ochrany přírodního prostředí je pak záměrně opomíjena a nerespektována ochrana životního prostředí jako celku. Šumavské obce na tuto praxi státní moci upozornily žalobou k nezávislé soudní moci (Městskému soudu v Praze, pracoviště Hybernská, pod č.j. 6Ca 213/2008-133), avšak ani za čtyři roky nebylo zahájeno její projednávání. **Ochrana šumavské přírody se tak stala pouhou kamufláží skrytých hmotných, finančních, anebo jiných sobeckých zájmů jednotlivců či skupin,** na úkor životní úrovně šumavských občanů a jejich lidské důstojnosti. Ve své podstatě je uplatňovaný režim ochrany v šumavských lesích i na úkor skutečné ochrany přírody, neboť ochrana kůrovce je povyšována nad ochranu celku a nad všechny funkce lesa.

Žádáme tímto všechny oslovené osobnosti politického života, aby se svou státní a politickou váhou zasadili o ukončení nebezpečného polovědeckého experimentu, kterým je ničena a devastována přírodní a kulturní šumavská krajina, její funkce a hodnoty, hodnoty pro které byla Šumava nazývána Zelenou střechou Evropy. Umělá gradace kůrovců, namnožených v nesmyslně vymezených bezzásahových zónách, účelové obstrukce ve správních řízeních ze strany některých odborných, politických a fundamentalistických ekologických struktur a účelové polopravdy a lži ze strany těchto struktur, jsou příčinou rozsáhlých škod nejen na lesním biotopu a lesním genofondu horského lesa, ale také na šumavské přírodě a krajině, která tak dávno nesplňuje cíl národního parku při setkávání člověka s cennou přírodou. Žádáme Vás, abyste se v rámci své politické kompetence účinně zasadili o odborný, demokratický a nefundamentalistický dialog k problematice Národního parku Šumava. Žádáme Vás, abyste se v rámci své státní a politické kompetence zasadili o ukončení účelově lživé, podvodné a hysterické mediální kampaně. Žádáme ministra životního prostředí ČR, aby urychleně rozhodl o strategii Správy NP Šumava a s touto strategií seznámil obyvatele Šumavy. Žádáme Vás, aby byla na Šumavě respektována práva místních obyvatel. Šumavský lid nemůže roztáhnout křídla a poodletět do jiné lokality. Šumavský lid se důsledně ohrazuje i proti politickým návrhům, aby se ze Šumavy vysídlil.

Ve dvacetileté historii navštívilo NP Šumava bezpočet zástupců vrcholné politické reprezentace ČR, aby se seznámili s jeho problémy a případně navrhli jejich řešení. V demokratické společnosti by si nemělo domorodé obyvatelstvo vybojovávat respektování svého názoru v problematice, týkající se jejich života, domova, práce a ochrany vlastnictví. Na Šumavě jsou tato demokratická práva plánovitě a pravidelně nerespektována a pošlapávána. Pokud má být v území NP Šumava i nadále postupováno stejným způsobem, pak vás žádáme, abyste se účinně zasadili o zrušení usnesení vlády ČR č. 163/1991 Sb. a o změnu zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, které povedou ke **zrušení Národního parku Šumava**.

Prohlášení Euroregionu Šumava – JZ Čechy Historický spolek Schwarzenberg k situaci na Šumavě - 22.10. 2011

Vědomi si své odpovědnosti k historickým záznamům událostí na Šumavě koncem 20. a počátkem 21. století, vč. býv. lesních majetků Schwarzenbergů, chceme si pro „paměť“ zaznamenat fakta. Lesy Šumavy byly počátkem devadesátých let v poměrně dobrém stavu, který odpovídal standardnímu lesnímu hospodářství v té době. Na Šumavě byly tehdy ještě zbytky původních pralesů a porostů ve věku 200 i více let, které byly vždy ve zvláštní ochraně a pozornosti lesníků. Šumava byla nazývána „Zelenou střechou Evropy“ a také proto mohl být r. 1991 vyhlášen Národní park Šumava. Většinu lesů Šumavy tvoří původní porosty, ale porosty vysazované podle potřeb a znalostí doby, ve které vznikaly. Generace vlastníků, lesníků a lesních dělníků je vypěstovaly podle nejlepšího vědomí a svědomí. Vznikly tak kromě smíšených porostů i rozsáhlé smrkové monokultury, jako „odkaz“ doby, potřeb, znalostí či přání majitelů. Dnes už nikdo nezapomene, že smrkové monokultury na Šumavě vyprodukovaly miliony kubických metrů tolik potřebného a cenného dřeva pro stavebnictví i různá průmyslová odvětví. Výnosy lesů přispívaly k jejich obnově, daly zaměstnání lidem a v nemalé míře přispívaly do státní pokladny. Rozsáhlé lesní komplexy plnily i jiné, významné mimoprodukční funkce lesa, které jsou ve své podstatě nezastupitelné. Vzpomeňme třeba ovlivňování klimatických podmínek, vliv na oběh a kvalitu vody, ochranu půdy před erozí. Ve všech lesích na světě dochází čas od času k přírodním kalamitám – vichřice, následně kůrovec, požáry, sněh. Na Šumavě byl Nařízením vlády ČR č. 163/1991 Sb. vyhlášen Národní park na rozloze 68 064 ha. Hlavním cílem NP bylo udržet a zlepšit životní prostředí na vymezeném území a zachovat ráz krajiny. V současnosti se stav lesních porostů, především nekontrolovaným rozšířením kůrovce, proti kterému se přestalo zasahovat s tím, že si příroda pomůže sama. Následkem je odumření více než 10 tisíc hektarů původně životního lesa, včetně zbytků pralesů. Došlo ke znehodnocení dřevní hmoty, k poškození krajiny a plýtvání státními prostředky. Poškození celého ekosystému krajiny má a bude mít do budoucna další nedozírné následky, což je znalecky popsáno a doloženo. K této neblahé situaci došlo koncem 90. let a na počátku 20. století za souhlasu vlády, politiků, podpory ministrů ŽP Ambrozka, Bursíka, Míka a některých býv. ředitelů NP Šumava. Tichý souhlas nebo i hlasitou podporu těmto postupům poskytla část lesnické akademické obce, vč. některých vědeckých pracovníků. Nemalou vinu na této tristní situaci mají zelené politické strany a skupiny, zejména Hnutí Duha i jednotlivci, kteří chtějí Šumavu přeměnit v nedefinovanou „divočinu“. Mají vliv v médiích, která tendenčně manipulují veřejným míněním, přičemž zakrývají skutečnou katastrofu, která se na Šumavě odehrála. Těší nás příslib změn, které vidíme v názorech a postupech prozatímního ředitele NPŠ PhDr. Jana Stráského, který se snaží zastavit další devastaci Šumavy a okolních lesů. Rádi bychom podpořili snahu obyvatel Šumavy o zachování šumavských lesů a tím i všeobecné prosperity oblasti, napomohli stabilizaci stavu nejen lesních porostů, ale i stavu celé společnosti. Chceme přispět i svou účastí na nápravě škod, způsobených v uplynulých letech špatnou péčí o svěřený národní park a tedy se zúčastníme výsadby nových stromků v nejbližším termínu.

Jménem Valné hromady podepsán

Ing. Jaroslav Žák

Dopisy města Kašperské Hory premiérovi a ministrov

Město Kašperské Hory, zastoupené starostkou Ing. Alenou Balounovou, vzhledem k „nevhodnému hospodaření“ na jejich majetku, žádá o vynětí jejich lesů o rozloze cca 4834 ha z NP Šumava (celkem vlastní 6100 ha)

Vážený pan

Ing. Mirek Topolánek

Předseda vlády České republiky

Nábřeží Edvarda Beneše 4

118 01 Praha 1

Č.j.: 2094 /2007

Kašperské Hory, 9. listopadu 2007

Vážený pane premiére,

navazuji na diskusi při Vašem setkání se starosty šumavských obcí a představiteli Národního parku Šumava, které se uskutečnilo v rámci Vaší návštěvy Plzeňského kraje v Klatovech 30. 10. t. r. Do diskuse jsem měla připraven jeden zcela konkrétní dotaz, jenž do diskutovaných témat nezapadal. Proto se na Vás obracím touto formou se žádostí o odpověď, případně o zjednání nápravy v záležitosti, kterou pro vysvětlení obšírněji uvedu.

Město Kašperské Hory kromě jiného vlastní rozsáhlý lesní majetek. Nashromáždilo jej převážně v průběhu 18. a 19. století; přidělový majetek odsunutých Němců z toho tvoří jen zanedbatelný zlomek. Lesy města se rozkládají na souvislé ucelené ploše o celkové výměře 6.020 ha, z toho na 4.800 ha byl vyhlášen Národní park Šumava. Na celé rozloze městských lesů hospodaří společnost, jejímž 100% vlastníkem je město. Její činnost se řídí lesním hospodářským plánem, který pro území zahrnuté do NPŠ respektuje předepsaná omezení. Újma vzniklá omezením výkonu vlastnických práv z titulu ochrany přírody nebyla městu dosud kompenzována s výjimkou kůrovcem napadeného, námi asanovaného a ponechaného dříví v I. zónách NPŠ, které v našich lesích zaujímají rozlohu 700 ha. Výrazná omezení se však dotýkají veškerého našeho majetku, na němž byl park zřízen.

V lednu letošního roku byly lesní porosty na Šumavě zasaženy a poničeny vichřicí ve větší míře než lesy v ostatních částech státu, snad s výjimkou Novohradských hor. Rozsáhlé polomy a vývraty způsobil orkán i v lesních majetcích Města Kašperské Hory. Na celkové rozloze městských lesů bylo podle posledních aktualizovaných údajů Kašperskohorských městských lesů, s.r.o. vichřicí oproti prvotním odhadům 110 tis. poškozeno 141.000 m³ dřeva, což je téměř 6-ti násobek roční těžby stanovené schváleným lesním hospodářským plánem. Z tohoto objemu v lesích města, na nichž byl vyhlášen národní park, tedy na rozloze 4.800 ha, orkán poničil 109.000 m³. Ve srovnání s údaji za celý Národní park Šumava se jedná o více než polovinu vyšší intenzity poškození lesních majetků města oproti majetkům státním.

Přes značný rozsah poškození lesních porostů se pracovníkům naší společnosti Kašperskohorské městské lesy s.r.o. a jejich partnerům podařilo do současné doby veškerou kalamitní hmotu zpracovat a z lesů vyvézt s výjimkou cca 3.000 m³ dřeva v I. zónách NP. Tato hmota byla zpracována, odkorněním ošetřena proti kůrovci a ponechána na místě, jak ukládá management národního parku pro I. zóny. Kalamitní stav v lesních porostech pracovníci naší společnosti zvládli navzdory obtížím při zajišťování dostatečné zpracovatelské kapacity v celém průběhu likvidace kalamity a přes nepříznivý vývoj cen jak dřeva tak i ceny práce – obojí výrazně negativně ovlivnil subjekt s majoritním postavením v regionu – NP Šumava. Časté byly případy, kdy zpracovatelské firmy přes smluvní závazek k naší společnosti, odešly pracovat k parku, neboť zde se za stejnou práci platilo více. Při prodeji dřeva nastávala situace opačná – park prodával za nižší ceny než ostatní zpracovatelé v regionu.

Při odvozu kalamitního dříví z lesů vznikly škody následné, jedná se zejména o poškození svážnic a sítě lesních cest v důsledku koncentrace poškození lesních porostů do relativně malého území. I zde se jedná o škody na historickém majetku města, neboť lesní cesty jsou jeho součástí. Opravy lesních cest poškozených těžkými odvozními soupravami a další lesnickou technikou ve stavu, v jakém se nacházejí po zpracování kalamity, budou nákladné.

Správa národního parku Šumava při likvidaci následků vichřice měla oproti městu výhodnější pozici zejména v tom, že se jí dostalo finanční podpory od různých subjektů – např. nadačních fondů bankovních domů ale především v tom, že získala významnou finanční podporu prostřednictvím Ministerstva životního prostředí z prostředků státního rozpočtu. Město Kašperské Hory na zmírnění následků a odstranění škod způsobených vichřicí v lesích od nikoho nedostalo ani korunu.

Usnesením vlády České republiky ze dne 5. února 2007 č. 112 o finančním řešení zmírnění škod v Národním parku Šumava a v Krkonošském národním parku způsobených větrnou kalamitou ve dnech 18. a 19. ledna 2007 bylo odsouhlaseno poskytnutí finančních prostředků v řádu desítek miliónů korun. Z těchto prostředků jsme na zmírnění následků větrné kalamity v městských lesích na území národního parku a tím v působnosti Ministerstva životního prostředí neobdrželi žádný příspěvek, i když polomů v našich

(„parkových“) lesích bylo, co do množství, více než v celém Krkonošském národním parku.

K naší písemné žádosti o vyplacení alikvotní částky pro městské lesy z finančních prostředků poskytnutých Správě NPŠ na základě vládního usnesení č. 112 nám ministr životního prostředí sdělil, že : „Vláda takto podpořila správce **státního** majetku s velice specifickým, náročným, a veřejností sledovaným, posláním.“

Na vládní Strategii obnovy území postiženého v lednu 2007 ničivým orkánem navázalo Ministerstvo pro místní rozvoj svou metodikou pro uplatnění žádostí o dotace z programu Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní pohromou, ve které jsou obce a kraje – pokud se týká obnovy lesů – odkazovány na připravovaný Program obnovy venkova v gesci Ministerstva zemědělství. Toto doporučení je v metodice dále rozvedeno: „.. Navrhovaná opatření mohou bezprostředně zabezpečit finanční pomoc vlastníkům a nájemcům lesa a dalším oprávněným osobám při odstraňování kalamitních škod, a to nejen bez ohledu na oblasti, kde byl vyhlášen nouzový stav, ale též bez ohledu na druh vlastnictví. To znamená, že příjemcem podpory v rámci opatření budou i subjekty hospodařící s lesy ve vlastnictví státu; **pokud jde o důsledky kalamity z ledna 2007, nebudou předmětem takové podpory lesy v působnosti Ministerstva životního prostředí, neboť ve prospěch ministerstva životního prostředí již byly ze státního rozpočtu uvolněny finanční prostředky na odstraňování škod, způsobených kalamitou v lednu 2007** (viz usnesení vlády ČR č. 112 ze dne 5. února 2007).“

Z uvedených skutečností a citací tedy vyplývá, že na zmírnění následků škod způsobených orkánem na lesním majetku města (na němž se rozprostírá NPŠ) nedostaneme finanční podporu žádnou, neboť se nejedná o majetek státní a na druhou stranu nemůžeme žádat ani o podporu z Programu obnovy venkova, neboť naše „parkové“ lesy jsou v působnosti MŽP a na ně byly uvolněny prostředky na základě usnesení vlády č. 112.

Je-li můj závěr správný, pak město jako vlastník lesů v národním parku je opět finančně znevýhodněno. K nevyrovnaným ztrátám z minulých let z titulu omezení hospodaření v lesích na území národního parku navíc přistupuje absence jakékoli podpory při odstraňování a zmírnění následků vichřice z počátku letošního roku. Pokud máme nadále strpět v našich lesích řadu omezení z titulu ochrany přírody národního parku právě proto, aby národní park mohl plnit „velice specifické, náročné a veřejností sledované poslání“ – pak je nutné, aby MŽP a Správa NPŠ změnily přístup k nestátním vlastníkům lesů, jejichž majetek byl do národního parku začleněn a jinou než státní formu vlastnictví v tomto území vzaly konečně na vědomí.

Vážený pane premiére, v této souvislosti si dovoluji Vás požádat o prošetření postupu při realizaci vládního usnesení č. 112 z 5. února 2007 a o případné zjednání nápravy, pokud usnesení nebylo naplněno v souladu se záměrem vlády.

Vážený pan
Mgr. Tomáš Chalupa
Ministr životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha

Kašperské Hory 25. listopadu 2011
Č.j.: 2597/2011

Vážený pane ministře,

dovoluji si Vás oslovit návazně na rozhodnutí Zastupitelstva města Kašperské Hory, které se svým usnesením z 21. září 2011 rozhodlo žádat o vynětí nemovitého majetku ve vlastnictví Města Kašperské Hory z území Národního parku Šumava zřízeného Nařízením vlády č. 163/1991 Sb., a zároveň o to, aby v souvislosti s připravovaným zákonem o Národním parku Šumava nebyl nemovitý majetek města zahrnut do území, na kterém bude národní park vyhlášen.

Před tím, než uvedu důvody, které vedly členy zastupitelstva města k přijetí usnesení uvedeného obsahu, je potřebné objasnit o jaké nemovitosti se jedná. Městu Kašperské Hory se správním územím o rozloze 4 415 ha a 1 520 trvale žijícími obyvateli patří výměrou 3. nejrozsáhlejší obecní lesy v republice. Kromě pozemků pro zemědělskou výrobu patří městu celkem 6 084 ha lesních pozemků, z toho na 4 856 ha byl v roce 1991

Nařízením vlády č. 163/1991 Sb. vyhlášen Národní park Šumava. Historie lesního majetku města se začala psát před více než 400 lety, jen velmi malá část (cca 250 ha) pochází z poválečných přidělů. Na základě restitučních zákonů byla část výměry mimo NP vrácena městu v roce 1992 a zbylý majetek byl městu vydán k 1. 7. 2000. Správu na celém lesním majetku obce vykonává společnost s ručením omezeným Kašperskohorské městské lesy, jejímž 100 % vlastníkem je opět město Kašperské Hory. Péče o obecní lesy, které se rozprostírají v území, na kterém byl vyhlášen NPŠ, provází řada problémů, omezení a v důsledku toho i hmotných a finančních ztrát pro město, což přimělo zastupitelstvo k rozhodnutí formulovaném v usnesení v tomto znění:

„Žádat vynětí nemovitého majetku ve vlastnictví Města Kašperské Hory z Národního parku Šumava zřízeného Nařízením vlády č. 163/1991 Sb. a zároveň v případě vydání zákona, kterým se vyhláší Národní park Šumava, zastupitelstvo města nesouhlasí se zahrnutím nemovitostí v majetku Města Kašperské Hory do území, na kterém bude Národní park Šumava vyhlášen.“

Důvodů, které vedly k tomuto rozhodnutí, se za roky existence národního parku nashromáždilo mnoho. Zmíním pouze ty zásadní:

Vláda v roce 1991 svým nařízením zřizovala národní park s cílem: „... uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samostatných funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, krajiny, jakož i využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí. Zejména po roce 2002 pod velkým tlakem NNO a určité části přírodovědců se změnilo směřování národního parku, které vede ke „zpralesnění“ krajiny, vytvoření „divočiny“ apod., to vše provázené uzavíráním území pro návštěvníky, což jistě neodpovídá ani původnímu záměru vlády ani představám obcí o životě a vývoji v jejich správních územích. Za celou 20-ti letou historii národního parku se nepodařilo tomuto vyhrazenému území dát zákonem pevná pravidla, aby se s každou personální změnou ve funkci ředitele parku nebo ve vedení ministerstva životního prostředí neměnily cíle, záměry a metody ochrany přírody. Tento stav samozřejmě není bez vlivu na naše městské lesy.

Dalším důvodem pro rozhodnutí našeho zastupitelstva bylo nezákonné rozšíření bezzásahového území s ponecháním velkého množství nezpracované dřevní hmoty (více než 200 tis. m³) po větrné kalamitě z ledna 2007. Nezodpovědné rozhodnutí tehdejšího ministra životního prostředí Bursíka vedlo k nastartování kůrovcové kalamity obrovských rozměrů s následným odumřením porostů na ploše více než 5 000 ha a dále vytvořením rozsáhlých holin o výměře 1 600 ha na celém území NPŠ. To se ničivým způsobem dotklo i našich lesů a důsledky tohoto rozhodnutí se na ztrátách na majetku projevují dodnes. Z celkové rozlohy lesů v NPŠ ve výměře 55 340 ha zaujímají lesy města téměř 9 %, naproti tomu činil objem dřeva po větrné vichřici 2007 zpracovaného na území městských lesů 11,5 % objemu dříví zpracovaného na celém území NPŠ. Národní park na zpracování kalamity obdržel štědrou dotaci ze státních prostředků na zmírnění škod způsobených vichřicí v objemu více než 80 mil. korun, za což si mohl dovolit zpracovávat polomy za dumpingové ceny. Naše lesní společnost byla nucena v těchto cenách platit za práce, ale na zmírnění škod na majetcích města jsme nedostali ani korunu přesto, že jsme žádali nápravu této nespravedlnosti jak u ministra životního prostředí tak i u tehdejšího premiéra – bezvýsledně. Ministerstvo životního prostředí nastavením výhodných podmínek ve prospěch parkových státních lesů a nikoli pro ostatní vlastníky lesů, našemu městu způsobilo ztráty, které nebyly nikterak kompenzovány. Výrazně vysoké těžby dřeva napadeného lýkožroutem smrkovým zaznamenáváme po roce 2007 až dosud na celém území našich lesů v důsledku nekontrolovaného šíření tohoto škůdce z parkových státních lesů.

Zásadním důvodem pro rozhodnutí zastupitelstva nesouhlasit se zahrnutím obecních lesů do území, na kterém bude NP Šumava vyhlášen, jsou omezení v nakládání s lesním majetkem, která nejsou adekvátně kompenzována. Za období od vzniku NPŠ do vydání lesů městu v polovině roku 2000 správa NP v našich lesích hospodařila jako ve státních bez jakékoli následné finanční kompenzace. Od poloviny roku 2000, kdy společnost Kašperskohorské městské lesy převzala zpět od národního parku lesy města do správy, se péče o lesy uvnitř parku řídila lesním hospodářským plánem schváleným MŽP a tudíž respektovala metody a způsoby péče o les takové, jaké uplatňoval park. Předepsaná pravidla a zejména omezení hospodaření v lesích způsobovala a způsobují městu majetkovou újmu, která zpočátku nebyla městu kompenzována vůbec a později jen částečně. Újma jako taková byla na základě vyhlášky č. 335/2006 Sb. poprvé přiznána za rok 2006 a až teprve v roce 2008 vyplacena a to za ponechání lesa samovolnému vývoji. Za období 2006 až 2010 byla přiznána v celkové výši 14 mil. korun a představuje v podstatě jakousi kompenzaci za dříví v I. zóně, které podle hospodářského plánu mohlo být ale nebylo vytěženo a prodáno. Další finanční

prostředky vyplacené městu v souvislosti s vyhlášením parku na lesích v majetku obce pak představuje náhrada za zpracování kůrovcem napadeného dříví v prvních zónách, kde se podle uplatněného managementu asanované dříví ponechává na místě. Vyjádřeno v konkrétních číslech za zpracování kůrovcové hmoty v 1. zónách (avšak jen v těch, kde to bylo povoleno) byla vyplacena kompenzace za vynaložené náklady a hodnotu dřeva oceněnou průměrnou cenou – tedy za zaplacené práce při asanaci kůrovcové hmoty a za ponechané dříví v lese za období 2006 – 2010 v celkové částce 31,5 mil. korun. Jen za rok 2010 z náhrady v objemu 17 475 tis. stálo zpracování kůrovcového dříví v 1. zónách 5 180 tis. (prokázané náklady), zbylou částkou bylo ohodnoceno dříví, které zůstalo ležet bez užitku v lese. Uvedená čísla se týkají jen 1. zón na území našich lesů, které v součtu mají rozlohu 614 ha. Při trvajícím masivním šíření kůrovce ze sousedících státních lesů ve správě národního parku v blízké době budou naše lesy ve vyhlášených prvních zónách nenávratně zničeny, neboť tyto plochy je zakázáno uměle zalesňovat. Kdo tuto trvalou ztrátu na hodnotě majetku městu nahradí?

Částky vyplacené za nařízený způsob „péče o lesy“ v prvních zónách se mohou jevit jako vysoce výhodné příjmy pro vlastníka lesa. Nejedná se však o žádnou dotaci ani žádný bonus za to, že jsou naše lesy v parku - je to pouze částečná kompenzace vynaložených nákladů a náhrady za ztrátu hodnoty lesního majetku. Na příkladu z roku 2010 lze dokladovat, o jak velké peníze město přichází v souvislosti se začleněním obecních lesů do území národního parku. Na každém kubiku dřeva, který musíme nechat bez užitku ležet v 1. zóně, ztrácíme 200,- korun nad poskytnutou náhradu. Celkem ztráta z ponechaného dříví jen v 1. zóně za rok 2010 činí 2 650 tis. korun. Lýkožrout se šíří bez ohledu na parkovou zónaci a tudíž napadá stromy ve 2. zónách, ze kterých se po asanaci dřevo odváží a prodává. Kůrovcem napadené dříví se na trhu realizovalo v roce 2010 za cenu o 350,- Kč /kubík nižší než dříví nenapadené. Z toho pro naše lesy vyplývá při objemu kůrovcové těžby tohoto roku další ztráta v částce 8 300 tis., která nebyla nikterak kompenzována. Vysoké kalamitní těžby ve 2. zónách mají dále za následek vznik holin ve větší míře než odpovídá lesnímu hospodářskému plánu a tím vznikají vyšší náklady na povinné zalesnění a následnou pěstební péči. Za rok 2010 opět vyčísleno nekompenzovanou částkou 5 400 tis. korun. Sumárně jen za rok 2010 v důsledku kůrovcové kalamity v Národním parku Šumava naše město přišlo přes vyplacenou náhradu (17 475 tis.) o dalších 16 350 tis. korun. Tuto ztrátu nám nikdo nenahradil.

Nepochybně je, že přes částečné kompenzace újmy za pár posledních let se celková hodnota lesního majetku města vlivem různých omezení a zejména vlivem kůrovcové kalamity způsobené ve státních parkových lesích snižuje. S tím se nechceme a ani nemůžeme smířit. Představitelům města zákon ukládá nakládat s majetkem obce s péčí řádného hospodáře a důraz na tuto povinnost je o to větší právě dnes, kdy stát přerozděluje obcím stále méně a neplatí řádně ani za výkon svých povinností, které na obce přenesl. Počítáme s každou korunou, kterou z vlastního majetku můžeme získat a nechceme z našich lesů vytvořit prales ani divočinu ani je obětovat jako prostor pro experimenty nezodpovědným vědcům.

Obracím se na Vás, vážený pane ministře, se zdvořilou žádostí o respektování vůle zastupitelstva města, které nesouhlasí, aby podle navrhovaného zákona o Národním parku Šumava byly lesy v majetku Města Kašperské Hory začleněny do území, na němž bude národní park zákonem ustanoven. Věřte, že naše rozhodnutí je výsledkem léta trvající nespokojenosti s poměry utvářenými správou národního parku v naše regionu a zároveň obav o budoucí osud lesů v majetku města. Ujišťuji Vás, že se jedná o opakované jednomyslné rozhodnutí všech zastupitelů navíc podpořené valnou většinou občanů města, kteří si přejí spravovat svůj historický obecní majetek k prospěchu a rozvoji svého města, které je jejich domovem.

Vážený pan RNDr. Petr Nečas
Předseda vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Kašperské Hory 25. listopadu 2011
Č.j.: 2596/2011

Vážený pane premiére,

dovoluji si Vás oslovit návazně na rozhodnutí Zastupitelstva města Kašperské Hory, které se svým usnesením z 21. září 2011 rozhodlo žádat o vynětí nemovitého majetku ve vlastnictví Města Kašperské Hory z Národního parku Šumava zřízeného Nařízením vlády č. 163/1991 Sb.

Před tím, než uvedu důvody, které vedly členy zastupitelstva města k přijetí usnesení uvedeného obsahu, je potřebné objasnit o jaké nemovitosti se jedná. Městu Kašperské Hory se správním územím o rozloze 4 415

ha a 1 520 trvale žijícími obyvateli patří výměrou 3. nejrozsáhlejší obecní lesy v republice. Kromě pozemků pro zemědělskou výrobu patří městu celkem 6 084 ha lesních pozemků, z toho na 4 856 ha byl v roce 1991 Nařízením vlády č. 163/1991 Sb. vyhlášen Národní park Šumava. Historie lesního majetku města se začala psát před více než 400 lety, jen velmi malá část (cca 250 ha) pochází z poválečných přidělů. Na základě restitučních zákonů byla část výměry mimo NP vrácena městu v roce 1992 a zbylý majetek byl městu vydán k 1. 7. 2000. Správu na celém lesním majetku obce vykonává společnost s ručením omezeným Kašperskohorské městské lesy, jejímž 100 % vlastníkem je opět město Kašperské Hory. Péče o obecní lesy, které se rozprostírají v území, na kterém byl vyhlášen NPŠ, provází řada problémů, omezení a v důsledku toho i hmotných a finančních ztrát pro město, což přimělo zastupitelstvo k rozhodnutí formulovaném v usnesení v tomto znění:

„Žádat vynětí nemovitého majetku ve vlastnictví Města Kašperské Hory z Národního parku Šumava zřízeného Nařízením vlády č. 163/1991 Sb. a zároveň v případě vydání zákona, kterým se vyhláší Národní park Šumava, zastupitelstvo města nesouhlasí se zahrnutím nemovitostí v majetku Města Kašperské Hory do území, na kterém bude Národní park Šumava vyhlášen.“

Důvodů, které vedly k tomuto rozhodnutí, se za roky existence národního parku nashromáždilo mnoho. Zmíním pouze ty zásadní:

Vláda v roce 1991 svým nařízením zřizovala národní park s cílem: „... uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, krajiny, jakož i využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí. Zejména po roce 2002 pod velkým tlakem NNO a určité části přírodovědců se změnilo směřování národního parku, které vede ke „zprašnění“ krajiny, vytvoření „divočiny“ apod., to vše provázené uzavíráním území pro návštěvníky, což jistě neodpovídá ani původnímu záměru vlády ani představám obcí o životě a vývoji v jejich správních územích. Za celou 20-ti letou historii národního parku se nepodařilo tomuto vyhrazenému území dát zákonem pevná pravidla, aby se s každou personální změnou ve funkci ředitele parku nebo ve vedení ministerstva životního prostředí neměnily cíle, záměry a metody ochrany přírody. Tento stav samozřejmě není bez vlivu na naše městské lesy.

Dalším důvodem pro rozhodnutí našeho zastupitelstva bylo nezákonné rozšíření bezzásahového území s ponecháním velkého množství nezpracované dřevní hmoty (více než 200 tis. m³) po větrné kalamitě z ledna 2007. Nezodpovědné rozhodnutí tehdejšího ministra životního prostředí Bursíka vedlo k nastartování kůrovcové kalamity obrovských rozměrů s následným odumřením porostů na ploše více než 5 000 ha a dále vytvořením rozsáhlých holin o výměře 1 600 ha na celém území NPŠ. To se ničujícím způsobem dotklo i našich lesů a důsledky tohoto rozhodnutí se na ztrátách na majetku projevují dodnes. Z celkové rozlohy lesů v NPŠ ve výměře 55 340 ha zaujímají lesy města téměř 9 %, naproti tomu činil objem dřeva po větrné vichřici 2007 zpracovaného na území městských lesů 11,5 % objemu dříví zpracovaného na celém území NPŠ. Národní park na zpracování kalamity obdržel štědrou dotaci ze státních prostředků na zmírnění škod způsobených vichřicí v objemu více než 80 mil. korun, za což si mohl dovolit zpracovávat polomy za dumpingové ceny. Naše lesní společnost byla nucena v těchto cenách platit za práce, ale na zmírnění škod na majetcích města jsme nedostali ani korunu přesto, že jsme žádali nápravu této nespravedlnosti jak u ministra životního prostředí tak i u tehdejšího premiéra – bezvýsledně. Ministerstvo životního prostředí nastavením výhodných podmínek ve prospěch parkových státních lesů a nikoli pro ostatní vlastníky lesů, našemu městu způsobilo ztráty, které nebyly nikterak kompenzovány. Výrazně vysoké těžby dřeva napadeného lýkožroutem smrkovým zaznamenáváme po roce 2007 až dosud na celém území našich lesů v důsledku nekontrolovaného šíření tohoto škůdce z parkových státních lesů.

Zásadním důvodem pro rozhodnutí zastupitelstva žádat vynětí obecních lesů z NP Šumava jsou omezení v nakládání s lesním majetkem, která nejsou adekvátně kompenzována. Za období od vzniku NPŠ do vydání lesů městu v polovině roku 2000 správa NP v našich lesích hospodařila jako ve státních bez jakékoli následné finanční kompenzace. Od poloviny roku 2000, kdy společnost Kašperskohorské městské lesy převzala zpět od národního parku lesy města do správy, se péče o lesy uvnitř parku řídila lesním hospodářským plánem schváleným MŽP a tudíž respektovala metody a způsoby péče o les takové, jaké uplatňoval park. Předepsaná pravidla a zejména omezení hospodaření v lesích způsobovala a způsobují městu majetkovou újmu, která zpočátku nebyla městu kompenzována vůbec a později jen částečně. Újma jako taková byla na základě vyhlášky č. 335/2006 Sb. poprvé přiznána za rok 2006 a až teprve v roce 2008 vyplacena a to za ponechání lesa samovolnému vývoji. Za období 2006 až 2010 byla přiznána v celkové výši 14 mil. korun a představuje v podstatě jakousi kompenzaci za dříví v I. zóně, které podle

hospodářského plánu mohlo být ale nebylo vytěženo a prodáno. Další finanční prostředky vyplacené městu v souvislosti s vyhlášením parku na lesích v majetku obce pak představuje náhrada za zpracování kůrovcem napadeného dříví v prvních zónách, kde se podle uplatněného managementu asanované dříví ponechává na místě. Vyjádřeno v konkrétních číslech za zpracování kůrovcové hmoty v 1. zónách (avšak jen v těch, kde to bylo povoleno) byla vyplacena kompenzace za vynaložené náklady a hodnotu dřeva oceněnou průměrnou cenou – tedy za zaplacené práce při asanaci kůrovcové hmoty a za ponechané dříví v lese za období 2006 – 2010 v celkové částce 31,5 mil. korun. Jen za rok 2010 z náhrady v objemu 17 475 tis. stálo zpracování kůrovcového dříví v 1. zónách 5 180 tis. (prokázané náklady), zbylou částkou bylo ohodnoceno dříví, které zůstalo ležet bez užitku v lese. Uvedená čísla se týkají jen 1. zón na území našich lesů, které v součtu mají rozlohu 614 ha. Při trvajícím masivním šíření kůrovce ze sousedících státních lesů ve správě národního parku v blízké době budou naše lesy ve vyhlášených prvních zónách nenávratně zničeny, neboť tyto plochy je zakázáno uměle zalesňovat. Kdo tuto trvalou ztrátu na hodnotě majetku městu nahradí?

Částky vyplacené za nařízený způsob „péče o lesy“ v prvních zónách se mohou jevit jako vysoce výhodné příjmy pro vlastníka lesa. Nejedná se však o žádnou dotaci ani žádný bonus za to, že jsou naše lesy v parku – je to pouze částečná kompenzace vynaložených nákladů a náhrady za ztrátu hodnoty lesního majetku. Na příkladu z roku 2010 lze dokladovat, o jak velké peníze město přichází v souvislosti se začleněním obecních lesů do území národního parku. Na každém kubíku dřeva, který musíme nechat bez užitku ležet v 1. zóně, ztrácíme 200,- korun nad poskytnutou náhradou. Celkem ztráta z ponechaného dříví jen v 1. zóně za rok 2010 činí 2 650 tis. korun. Lýkožrout se šíří bez ohledu na parkovou zónaci a tudíž napadá stromy ve 2. zónách, ze kterých se po asanaci dřevo odváží a prodává. Kůrovcem napadené dříví se na trhu realizovalo v roce 2010 za cenu o 350,- Kč / kubík nižší než dříví nenapadené. Z toho pro naše lesy vyplývá při objemu kůrovcové těžby tohoto roku další ztráta v částce 8 300 tis., která nebyla nikterak kompenzována. Vysoké kalamitní těžby ve 2. zónách mají dále za následek vznik holin ve větší míře než odpovídá lesnímu hospodářskému plánu a tím vznikají vyšší náklady na povinné zalesnění a následnou pěstební péči. Za rok 2010 opět vyčísleno nekompenzovanou částkou 5 400 tis. korun. Sumárně jen za rok 2010 v důsledku kůrovcové kalamity v Národním parku Šumava naše město přišlo přes vyplacenou náhradu (17 475 tis.) o dalších 16 350 tis. korun. Tuto ztrátu nám nikdo nenahradil.

Nepochybně je, že přes částečné kompenzace újmy za pár posledních let se celková hodnota lesního majetku města vlivem různých omezení a zejména vlivem kůrovcové kalamity způsobené ve státních parkových lesích snižuje. S tím se nechceme a ani nemůžeme smířit. Představitelům města zákon ukládá nakládat s majetkem obce s péčí řádného hospodáře a důraz na tuto povinnost je o to větší právě dnes, kdy stát přerozděluje obcím stále méně a neplatí řádně ani za výkon svých povinností, které na obce přenesl. Počítáme s každou korunou, kterou z vlastního majetku můžeme získat a nechceme z našich lesů vytvořit prales ani divočinu ani je obětovat jako prostor pro experimenty nezodpovědným vědcům.

Obracím se na Vás, vážený pane premiére, se zdvořilou žádostí o učinění takových kroků, které povedou k naplnění rozhodnutí zastupitelstva Města Kašperské Hory žádajícího vyjmutí nemovitého majetku z území, na němž byl zřízen Národní park Šumava. Věřte, že naše rozhodnutí je výsledkem léta trvající nespokojenosti s poměry utvářenými správou národního parku v naše regionu a zároveň obav o budoucí osud lesů v majetku města. Ujišťuji Vás, že se jedná o opakované jednomyslné rozhodnutí všech zastupitelů navíc podpořené valnou většinou občanů města, kteří si přejí spravovat svůj historický obecní majetek k prospěchu a rozvoji svého města, které je jejich domovem.

Vážený pan
Mgr. Tomáš Chalupa
Ministr životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha

Kašperské Hory 11. února 2011
Č.j.: 302/201

Vážený pane ministře,

v posledních několika týdnech se ze sdělovacích prostředků a dále i zprostředkovaně od pracovníků Krajského úřadu Plzeňského kraje, případně od představitelů Svazu obcí NPŠ, dozvídáme kusé informace o probíhajících jednáních, jejichž výsledkem by měl být návrh zákona o Národním parku Šumava.

Město Kašperské Hory, jehož správní území o rozloze 4 415 hektarů je situováno na okraji Chráněné krajinné oblasti Šumava, je vlastníkem rozsáhlých lesních i zemědělských pozemků. Jedná se konkrétně

o 6 084 hektarů lesa a 520 ha luk a pastvin. Lesní pozemky o výměře 4 728 ha, historicky patřící do majetku města, byly v roce 1991 zahrnuty do území, na němž byl vyhlášen Národní park Šumava. Teprve v polovině roku 2000 se městu podařilo získat tyto lesní pozemky zpět do svého vlastnictví a správy, kterou v lesích vykonává organizace se 100 % majetkovou účastí města - Kašperskohorské městské lesy s.r.o.. Od počátku, kdy lesy byly vydány zpět do majetku a správy města, až do současné doby žádné z vedení národního parku změnu vlastnických poměrů plně nerespektovalo. Po celé desetiletí jsme marně poukazovali na to, že státní správa vykonávaná Správou národního parku Šumava rozhoduje o dění a činnosti v lesích města, jakoby se jednalo o majetek státní. Správa národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava Město Kašperské Hory nepovažovala za rovnoprávného partnera, ať už se jednalo o hospodaření s lesním a zemědělským majetkem, nebo o řešení rozvojových záměrů města promítaných do územního plánu. Vždy jsme při projednávání jakékoli problematiky byli tou stranou, která byla nucena ustoupit a podřídit se. Zvláštní a zvýšená pozornost byla činnosti našeho lesního personálu věnována jak pracovníky správy parku tak i nevládními organizacemi. Mnohdy tento zvýšený zájem vyústil ve vleklá správní řízení pro domnělé porušení pravidel ochrany přírody, i když totéž a ve větším měřítku se dělo bez jakékoli pozornosti v parkových státních lesích.

Nerovné postavení města jako vlastníka lesů zahrnutých do území národního parku se naplno projevilo po větrné kalamitě z ledna 2007, kdy naše lesy byly vichřicí postiženy více než zbývající území národního parku a přitom na zmírnění škod z různých zdrojů obdržela finanční prostředky jen správa národního parku a byly určeny jen pro lesy státní. Nápravy této nespravedlnosti jsme se nedomohli ani u tehdejšího ministra životního prostředí ani u předsedy vlády. Následky vichřice v rozsahu 5-ti letého objemu těžeb jsme zlikvidovali bez jakékoli finanční pomoci zvenčí při zvýšených nákladech, ke kterým přispěla parková dumpingová politika cen prací v lesní výrobě. Nerovné postavení města jako vlastníka lesů, na nichž byl vyhlášen národní park, vedlo k tomu, že zastupitelstvo města jako vrcholný orgán samosprávy v srpnu 2008 odsouhlasilo činit kroky vedoucí k vynětí veškerého majetku města z Národního parku Šumava. Obdobné usnesení přijalo i zastupitelstvo Města Volary, jež je dalším významným vlastníkem obecních lesů zahrnutých do území národního parku.

Důsledky větrné kalamity a následného nezvládnutí kůrovcové kalamity v parkových státních lesích a neodůvodnitelného rozšiřování tzv. bezzásahového území se projevují v našich lesích opakovaným zvýšeným výskytem kůrovce, který vede k překročení plánovaného objemu ročních těžeb. Příkladem je rok 2010, kdy bylo v městských lesích zpracováno 52 527 m³ kůrovcového dříví, což je 131 % ročního etátu. Přitom úmyslné těžby v městských lesích umístěných v národním parku téměř vůbec neprovádíme.

Rozhodnutí a činnost správy NPŠ za celou dobu existence národního parku vedou k postupnému snižování hodnoty a výnosů z městského lesního majetku a nic na tom nemění ani teprve za poslední tři roky vyplacené újmy za omezené hospodaření v lesích. S výše uvedeným zdůvodněním Vás, vážený pane ministře, zdvořile žádáme, aby na dalších jednáních při přípravě zákona o Národním parku Šumava byla respektována vůle občanů Města Kašperské Hory vyjádřená v usnesení zastupitelstva města o vynětí městských majetků z národního parku, aby se ve vztahu k tomuto historickému obecnímu majetku po letech konečně naplnila ustanovení článku 11 Listiny základních práv a svobod.

Požadavky města Volary

Město Volary od r. 2008 požaduje vyjmutí jejich pozemků z NP Šumava o celkové rozloze cca 800 ha.

Petice proti rozšiřování I. zóny z r. 2012

Návrh zákona o Národním parku Šumava, předkládaný ministrem ŽP, je označován jako „max. možný kompromis“ odborníků a politiků. Proto prosíme o podporu nesouhlasu s tímto rozhodnutím podpisem na petičním archu.

PETICE NE 35 % I. zón v NP Šumava

(dle čl.18 Listiny základních práv a svobod a zák. č. 85/1990 Sb. o právu petičním)

My, níže podepsaní občané ČR, žádáme Vládu a Parlament ČR aby zamítli návrh zákona o Národním parku Šumava, předkládaný MŽP ČR, neboť:

- nechceme 26,5 % I. zón ihned
- nechceme 35 % I. zón v budoucnu (tedy bezzásahovost na 24 000 ha NP)
- **chceme do 20 % I. zón trvale a zákon, který zamezí dalšímu bezzásahovému usychání lesů.**

Za petiční výbor: Petr Martan, ředitel Komunity pro duchovní rozvoj, o.p.s., poradce v lesnictví
MUDr. Naděžda Kavalírová, předsedkyně Konfederace politických vězňů ČR
Ing. Josef Kalbáč, poradce prezidenta republiky.

Návrh je nepřijatelný a nebezpečný z těchto důvodů

- Lesy II. a III. zón nejsou schopny zvládnout kůrovcový nápor, který na ně bude přicházet z 1. zón.
  - Navrhovaný rozsah I. zón není zárukou zachování vzrostlého zeleného stromového patra, které musí být ve většinovém podílu, aby byla přirozená struktura lesů zachována. Návrh zákona souhlasí, aby i nadále v lesích NP usychalo více stromů, než přirůstá.
  - Navrhovaný rozsah I. zón je zárukou toho, že na téměř celém 35 % území se tamní smrkové monokulturní lesy budou periodicky rozpadat po dosažení věku 50 let. Zákon tak bude chránit nepřirozenou strukturu lesů. Lze předpokládat, že porosty, kterým je dnes 20 – 30 let, budou za 45 let suché. Ani za tuto dobu nelze dosáhnout 40% zastoupení buků a jedlí, aby ve všech lesích parku bylo dosaženo složení, které je schopno zvládnout kůrovcový nápor.
  - Vzrostlé lesy v navrhované kat. II. A, tj. 9 000 ha, uschnou na 82 – 90 % plochy, jako je tomu dnes na 15 000 ha dosavadních bezzásahových lesů. Na tomto území budou za 15, 30, 45 let vyhlášovány 1. zóny; opět jen úředně, aniž by dosáhly odpovídající kvality. Pokud bude § 5 návrhu zákona ve znění „připravováno na vstup do 1. zóny“ vykládán jako „nekáčet kůrovcem napadené stromy a nechat uschnout“, potom se do nich zařadí zcela suché lesy. (Zásahy v kat. II. A budou každoročním důvodem konání blokád ekologických aktivistů a MŽP nebude schopno zajistit potřebný výkon ochrany lesů.) Pokud se § 5 bude vykládat jako „dočasně a účinně zasahovat kácením“, tak téměř všechny vzrostlé smrky budou vykáceny. Do I. zón se tak za 15,30, 45 let zařadí paseky a mlaziny, které jsou věkově nediferencované, monokulturní a na přímém oslunění hyperaktivně odrostlé (a tím labilní proti větru). Toto je konkrétní kritérium pro kvalitu lesa, která je nevhodná k vyhlášení I. zóny.
  - V případě další velké větrné kalamity navrhovaná zonace dává předpoklad, že na 35% území budou ponechány vývraty a zlomy bez zpracování. Tím by se opakovalo to, co se stalo po orkánu Kyrill.
- Návrh zákona dává najevo, že se společnost orkámem nepoučila a nehodlá z toho vyvozovat důsledky a mimořádná opatření. Jde o 9 000 ha lesů, v nichž by mohl i v budoucnu existovat vysoký zelený les a v jeho stínu růst nový. Proto, prosím, podepište tuto petici.

martankyne@seznam.cz

Interpelace v senátu

Již potřetí bylo uskutečněno slyšení v senátu Parlamentu ČR týkající se vzrůstající neřešené problematiky NP a CHKO Šumava. Stalo se tak 24/5 2008, 2010 a 13/2 2012. Z jednotlivých interpelací byl vydán sborník NP Šumava – produkt nebo oběť doby?

Veřejný ochránce práv a Šumava

Situaci „Absurdistanu ČR“ dokládá i vyjádření ombudsmanky v březnu 2012, kterým podpořila blokační činnost Hnutí Duha na Šumavě. K němu se vyjádřil i Ing. Ivo Vicens, CSc., soudní znalec a specialista na ochranu lesa:

„V tisku, rozhlase i televizi vystoupila v minulých dnech zástupkyně veřejného ochránce práv RNDr. Jitka Seitlová (členka strany Zelených). K jejímu vystoupení bych chtěl uvést, že před 2 lety dne 8.března 1010 jsem se obrátil se žádostí o řešení situace v Národním parku Šumava na Dr. Otakara Motejla, když před tím po mých marných žádostech předsedovi vlády, ministrům, Nejvyššímu kontrolnímu úřadu a Státním zastupitelstvím stále pokračovala rozsáhlá kůrovcová kalamita bez náležitých ochranných zásahů, které související správní a legislativní přepisy ukládají (plán péče, lesní hospodářský plán, lesní zákon). Z pověření Dr. Motejla řešila můj podnět jeho náměstkyně Dr. Jitka Seitlová, která jej svým dopisem 14.dubna 2010, sp.zn.1609/ 2010/VOP/EV tehdy odmítla s odůvodněním, že veřejný ochránce práv nemůže ve věci hospodaření v NP Šumava účinně zasáhnout, že nemůže rozhodovat, které odborné názory jsou správné a že nedisponuje ani potřebným odborným aparátem. Před 9 lety jsem doprovázel Dr. Seitlovou, ještě jako senátorku Šumavou. Navštívili jsme klenot Šumavy – Plešné jezero, které tehdy bylo ještě obklopeno krásnými zelenými lesy a kde kalamita začínala. **V důsledku nečinnosti a bezzásahovosti všech uvedených úřadů i Úřadu veřejného ochránce práv uhynulo v letech 2010 a 2011 na 2000 ha šumavského lesa,**

takže dnes je již čtvrtina lesů v Národním parku suchá. Trpí tím příroda, ovzduší, voda, klima i obyvatelstvo a ztratili jsme desítky miliard korun. Všechny zelené stromy u Plešného jezera kůrovec již zahubil. Nyní však po dvou letech právě Úřad veřejného ochránce práv na návrh jiných osob a jiných organizací zaujímá ve vyjádření odlišné stanovisko, které je vyřizováno stejnou osobou. K působení nynějšího vedení Národního parku, které se snaží kalamitu zastavit, zaujímá kritické stanovisko. Nynější a v médiích mnohokrát zdůrazňovaná kritika ukazuje, že **Úřad veřejného ochránce práv není nestranný, ani objektivní.** Vzniklými a doloženými škodami na přírodě a ekonomice se nezabývá.“

Projev předsedy občanského sdružení Otevřená Šumava Emila Kintzla na II. ročníku protestního přechodu přes ruinu Juránkovy chaty 29. října 2011 (kterého se zúčastnilo cca 200 turistů z Čech a Bavorska)

Vážení přátelé, turisté, lyžaři, Šumaváci z obou stran hranice, opět se na tomto místě, kde stávala v několika obměnách slavná Juránkova chata, scházíme, abychom si připomněli tu dávnou dobu, kdy turisté se volně pohybovali tímto královským krajem.

Zdejší chata, fungující od r. 1922 do r. 1950 s přestávkou 2. světové války, umožňovala túry jak po státní hranici, tak do Bavor a samozřejmě i na českou stranu. Pamětníci a staré mapy dokládají mnoho přístupových cest: na Stateček, k Bílé Strži, Arnovu stezku, Václavák, Dámskou, Reindlovu, Svarožní, k Černému i Čertovu jezeru a jiné. Tyto nám byly po vítězném únoru zapovězeny na 40 let bolševikem. Věřili jsme, že po sametové revoluci se nám Šumava plně otevře. Tak jsme se těšili ale jen pár let. Zřízení NP Šumava nám přinesl oponu zelenou, která se v jeho „péči“ změnila v oponu zcela hnědou. To vidíte i zde na vlastní oči.

Právě proto dnešní druhé setkání by mělo být naším protestem proti tomu, co se na Šumavě děje. Nemlčme! Nebojme se říci co nás zde trápí a co si o tom neřádu myslíme! Loni jsme měli povoleno odtud sestoupit k Černému jezeru, spíše necestou přírodní rezervací velmi chráněnou, ve stopách těžebních strojů a traktorů. Byl to krásný zážitek v uvozovkách.

Letos máme dovoleno asi na 6 papírech až z Prahy, sestoupit na vyhlídku na Černé jezero a odtud stejnou cestou dojít až na Špičák. Dívejte se pozorně a nezapomeňte co jste viděli. A závidíte našim dědům a pradědům. Ti směli chodit všude a také se uměli o krajinu, ve které žili, dobře postarat, aby ji s klidem v duši mohli předat svým potomkům. Bez rezervací, chráněných území a parků všeho druhu. Dobře věděli, že okolní les je živí, louka a pastvina živí jejich dobytek, les dává topivo po celý rok, paseky lesní plody a že turisté nejsou škodná. Proto se po celý život starali a nepotřebovali žádná povolení, natož až z Prahy.

Co my zanecháme na Šumavě našim vnukům a dalším generacím??? Co? Nebudeme se stydět, když to budou jen zničené lesy a pustá krajina bez života? To přece nechceme! Jsme jen lidé, na rozdíl od živočichů a rostlin, nikým chráněni, chceme tu žít a pracovat v pokoji a míru, žít na zelené Šumavě. Šumava je přece jen naše, tak ať nám ji nikdo nebere a hlavně neničí! Tak ji všichni společně braňme.

Dopis ministrovi Tomáši Chalupovi od Ivo Viceny z 25.8.2012

Vážený pane ministře,

podle zprávy v tisku má ve dnech 12. a 13.9. t.r. navštívit naši republiku skupinka z Evropské komise pod vedením pana Stefana Leinera v doprovodu českého pracovníka EK pana Ctibora Kocmana. Při této příležitosti bych rád upozornil na to, že jsem v červenci r. 2011 písemně upozornil našeho evropského komisaře pana Stefana Füleho na velmi nepříznivý stav šumavské přírody a lesů a škodlivé vlivy, které tento stav přináší pro naše životní prostředí. Nepříznivé vlivy rozsáhlého usychání lesů po kůrovci přinášejí velké ztráty ekonomické, zhoršují naše ovzduší zvyšováním obsahu oxidu uhličitého a zhoršenou filtraci vzdušných nečistot, výrazně také zhoršují hydrologii celého území z hlediska jímání a odtoku srážek i kvality podzemních vod a oteplování. O těchto nepříznivých vlivech jsem informoval na jaře t.r. naše evropské poslance p. Ouzkého, Falbra, Remka a pí. Roithovou. Považoval bych za neobjektivní přístup, kdyby návštěva z EU pracovala pouze s nesprávným výkladem současného stavu přírody na Šumavě pánů dr. Mika a dr. Vlašína. Nepříznivé vlivy, ke kterým došlo za působení Vašich předchůdců pánů ministrů Ambrozka, Bursíka a Mika jsou doloženy vědeckými autoritami Akademie věd ČR, Karlovy univerzity, Zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně a výzkumných ústavů, jejichž jména jsou

známá a možno je uvést.

Ing. Ivo Vicena, CSc., soudní znalec a specialista ochrany lesa

---

**Předseda vlády České republiky
Předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
Předseda Senátu Parlamentu ČR**

Bavorská Železná Ruda 23. 11. 2012

Závěry bilaterální konference „Šumava zavřená“ z roku 2012

Na základě dvoustranného jednání mezinárodní konference „Šumava zavřená“, pořádané 24. 11. 2012 v Bavorské Železné Rudě, sledující využívání a budoucnost Národního parku i Chráněné krajinné oblasti (NP a CHKO) Šumava a Národního parku Bavorský les, vyplynuly níže uvedené závěry, dokumentované sborníkem konference a publikací Šumava a její perspektivy I., které požadujeme reflektovat při schvalování dokumentů Zákon o NP Šumava, Strategie udržitelného rozvoje České republiky, Politiky územního rozvoje ČR, Zásad územního rozvoje Jihočeského a Plzeňského kraje a při výkonu státní správy v území:

1) Šumava a Bavorský les mají několikanásobné, avšak málo transparentní statuty Biosférické rezervace UNESCO, Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti v rámci Soustavy Natura 2000 Evropské komise a také národního parku, chráněné krajinné oblasti a oblasti přirozené akumulace vod v rámci České republiky a požadavků z nich vyplývajících. Proto je tento centrální region Šumavy / Bavorského lesa připravovaného rozvojového území Donau – Moldau v rámci EU mezinárodně specifickým územím, který však nemá stanovená všeobecně uznávaná pravidla a zároveň i stanovenou zodpovědnost ve vztahu k udržitelnému rozvoji. Dochází k neplnění mezinárodních dohod a plnění závazných směrnic a úmluv Evropské unie - Směrnice č. 92/43/EHS, Úmluva o biologické rozmanitosti, Evropská úmluva o krajině.

Vývoj regionu Šumavy dosud sleduje pouze Ministerstvo životního prostředí ČR bez potřebné vazby na MMR ČR, MZe ČR, MPSV ČR, MV ČR, MD ČR a MF ČR a bez konkrétní materiální a trestní odpovědnosti. Protože MŽP ČR, které je odtrženo od existencionálních potřeb života a bezpečnostních rizik obyvatelstva dlouhodobě selhává, navrhuje se jeho sdružení s Ministerstvem zemědělství pod nově navrhované Ministerstvo venkova (při převedení agendy ovzduší pod MZd ČR) a tam řešit nezbytné koordinační vazby.

2) Ve sledovaném území Šumavy a Bavorského lesa dochází k závažnému ohrožování vývoje nejen environmentálního: lesní biotopy vč. pralesových torz jsou rozvráceny naoktrojovanou kůrovcovou disturbancí již na cca 300 km² (převážně však na české straně), bezlesé biotopy, na něž je převážně vázána biodiverzita, jsou dlouhodobě sukcesně likvidovány (z někdejších 30 % k směrem k 5 %), ale i ekonomického a sociálního: dochází k trvalé demografické degeneraci většiny ze 75 obcí a měst regionu Šumavy kam zasahuje velkoplošná ochrana, rozsáhlému ekonomickému propadu, ztrátě pracovních příležitostí a vzrůstání energetické problematiky (místní domácnosti nemají čím topit, ale dřevo musí hnit nastojato k „vyhnojení“ ploch, šíření podkorního hmyzu a dřevokazných hub). Zásadně jsou narušovány jednotlivé pilíře trvale udržitelného vývoje:

- **sociální pilíř, resp. zajišťování pracovních míst v sektoru turistiky, pracovních míst při zajišťování potřebné struktury lesa a údržbě travních ploch, rozvoj podnikání v oblasti výrobků a služeb šetrného turismu - ekofarmy, regionální produkty, návštěvnická centra, průvodci**
- **ekonomický pilíř, resp. státní opatření ke zlepšení stavu životního prostředí (Zelená úsporám - zvýhodnění pro Šumavu), kompenzace za opatření zlepšující stav životního prostředí (energetika, krajinný ráz, odpady, ...), podpora budování technické infrastruktury pro zkvalitnění šetrného turismu**
- **environmentální, tedy záchrana biodiverzity NP Šumava a to jak biotopové, tak druhové (zatím neodpovídající preference jednoho druhu – tetřeva a ochrana pouze přírodních procesů, přičemž rychle mizí rozsáhlá plejáda ohrožených a chráněných druhů a biotopů).**

3) Šumava svou neobvyklou rozlohou na evropské rozvodnici má zásadní vliv na bezpečnostní rizika širokého regionu Čech, vyplývající především z globálních změn klimatu, projevujících se

v urychleném odtoku vody, bleskových a velkých povodních (2002), oteplování ovzduší, erozi půdy, větrných smrštích (Kyrill 2007) a epizodách extrémního sucha, zvýšení výparu, horkých vln, nebezpečí požárů, drastické ztrátě biodiverzity, vysoušení nesmírně cenných rašelinišť a negativní změně celkové bilance vody v ČR. Riziko rozsáhlé bilanční ztráty vody v budoucích 30 až 50-ti letech lze prognosticky doložit. Podobně je možno seriózně predikovat masový úhyn ohrožených chráněných druhů a biotopů a hrozící stresové zvraty v celých ekosystémech, ve vazbě na naoktrojovanou kůrovcovou disturbanci hřebenových lesních porostů Šumavy. V kontextu s těmito riziky a trendy globálního vývoje, je ochrana jednoho, byť reprezentativního, ale ustupujícího severského druhu (tetřeva) méně potřebná než vynucovaná bezzásahovost, jejímž důsledkem jsou zločinné, trvale narůstající škody a ekonomicky, sociálně i environmentálně neudržitelný vývoj.

4) Uskutečňovaná ochrana přírody ve zkulturněných biotopech Šumavy se ideologicky zaměřila na „výrobu virtuální divočiny“ pomocí přírodních procesů, k čemuž je směřována i tvorba úředních předpisů, což však dle celosvětových poznatků vede pouze k nestabilním porostům s převládajícími invazními a expanzivními druhy (přesvědčivé příklady po více než půlstoletí poskytuje Kuba, Myanmar či Srí Lanka, ale i Středozemí, kde jsou podstatně příznivější vegetační podmínky). Zcela nezbytná je současnou světovou vědou uznávaná asistenční biotopová ochrana, vycházející ekologických principů a zákonitostí a respektování širších a zpětných vazeb. Potřebné je zajišťovat bezlesí pro udržení biodiverzity alespoň na 15 % území NP Šumava.

Naprosto zcestné je z pohledu globálního kontextu spekulativní, ale neodsouhlasené vyhlašování kategorizace IUCN: pro zkulturněnou Šumavu NP kategorie II. s výhledem na I.b. - divočinu, neboť odpovídající je vymezení kategorie V. - určené k zachování integrity člověka s přírodou v její tradiční podobě (stejně jako u Krkonošského NP), případně kategorii nevymezovat.

5) Národní park i chráněná krajinná oblast Šumava jsou veřejným statkem, který se nemůže stát uzavřenou „exteriérovou experimentální laboratoří“, který je jakoby privatizován úzkou exkluzivní skupinkou teoretických ideologů divočiny, avšak bez vymezené společenské zodpovědnosti. Úkolem NP a CHKO je umožňovat maximální citlivé poznávání přírody obyvatelstvu i návštěvníkům. Zatím byla Šumava pod zástupným důvodem ohrožení tetřeva rozsáhle znepřístupňována (kdysi běžný, dnes ustupující severský pták tetřev, pokud není pronásledován, si na člověka zvykne jako třebaš na vysokou zvěř). Proto je základním požadavkem obnovení historických turistických tras, které byly cílevědomě likvidovány (Lávková cesta) či znepřístupňovány (Březník – Modrý sloup, Dámská cesta aj.). Potřebné je zpřístupnit celé území NP i CHKO veřejnosti (dnes je i velká část CHKO nepřístupná), v jádrových územích po značených cestách a koncipovat ho jako park setkávání kultury českého a německého národa. Nutné je řešit oboustranně přijatelné (Správa versus obce) výchovné a rekreační využití NP Šumava a Bavorský les a CHKO Šumava společně s přeshraničními regiony ve vazbě na Schengenskou dohodu.

6) Nově upravit hranice a zonaci velkoplošné ochrany Šumavy na základě vyhodnocení současného stavu chráněných biotopů a druhů, tj. rektifikovat hranice na základě dosud vyhlášených kategorií a proběhlých změn v území (např. vyjmutí Lipenska): EVL je potřebné převést do kategorie české ochrany přírody, vnitřní zonaci pak vymezit dle aktuální situace (která se výrazně zhoršila, přičemž v současnosti je zde vlastně 7 zón s podzónami) a I. zónu nerozšiřovat nad 20 % území NP (původně byla vymezena na 13 %) a dále oboustranně přijatelně řešit situaci obcí v NP a CHKO.

7) Hlavním požadavkem vedle trvalé udržitelnosti je veřejný zájem a jeho prosazování jako většinový konsensus z hlediska potřeby dalšího ekonomického růstu k uspokojení sociálních potřeb tak i k ochraně životního prostředí. V této souvislosti řešit koncepci současnou státní environmentální politiku MŽP, v současnosti ovládanou krajní menšinovou větví bezzásahové ekologické filosofie (puristického naturismu) a docílit harmonizaci environmentální legislativy v ochraně Šumavy v oblasti bioty s ohledem na další environmentální a socioekonomická hlediska kulturní obytné krajiny. Koncepce ochrany NP musí být zpracována podle národní a evropské legislativy, závazných směrnic a úmluv. Řešit a uzákonit skutečnou participaci místních a krajských samospráv na strategii a plnění koncepce ochrany NP a CHKO.

8) Závěry konference prosadit a zpracovat do zákona o NP Šumava a odpovídajícího Plánu péče a dokumentu Strategie udržitelného rozvoje ČR, která formuluje strategické a dílčí cíle a nástroje rozvoje tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti, ale i bezpečnostní politikou státu.

Modrý sloup jako překážka mezi národy – 20 let úsilí o otevření historického hraničního přechodu (dílčí informace)

PhDr. Radovan Holub

Historický hraniční přechod Modrý sloup na bavorsko-české obchodní a soumarské stezce zvané Böhmweg stál tolik potu, krve a slz jako málokteré jiné místo na Šumavě. Přístup na Modrý sloup historickou cestou z Březníku byl z české strany po 2. světové válce zakázán. Březník (1165 m n.m.), který leží v mimořádně krásném, chladném a na srážky bohatém okolí, byl obydlen do roku 1951, poté vystěhován a v Luzenském údolí byla zřízena pěchotní střelnice. O čtyřicet let později, už po revoluci, padlo po kratičkém uvolnění nové STOP – jde o 1.zónu ochrany přírody. V dramatu zvaném Modrý sloup od té doby vystupovali bavorští i čeští starostové, spolky, občanská sdružení, hejtmani, poslanci parlamentu, senátoři i ministři na nesčetných jednáních, schůzích a slyšeních. Co hodin se kolem Modrého sloupu prodiskutovalo, co benzínu a nafty projezdilo! Do boje o Modrý sloup zasáhl jak bývalý premiér Mirek Topolánek, tak poslankyně Spolkového sněmu z Berlína Brunhilde Irberová. Do kauzy Modrý sloup vstoupilo bavorské státní ministerstvo životního prostředí, různé přeshraniční komise, mikroregiony a euroregiony, organizace Europa-Union Deutschland i Spolek Karla Klostermanna.

Náměstkyně a Modrý sloup

V roce 2005 se na utajovaný Modrý sloup chtěla podívat tehdejší náměstkyně plzeňského hejtmana Olga Kalčíková s delegací. Dostala ústní povolení od Správy parku a doprovod pracovníků parku. Na Březník dopravila delegaci auta se znakem NP a CHKOŠ. Náměstkyně si pozvala také televizi ZAK. Reportér poněkud protestoval, že musí vláčet těžkou kameru pěšky. Žádal, jestli by směl do Luzenského údolí „popojet autem“. Dostal vysvětlení, že něco takového se „zásadně nesmí“, že by šlo o závažné provinění proti principům ochrany přírody. Kameraman šel tedy zu Fuss, kus dál zkolaboval a jeho kolega ho musel odvést zpátky na Březník. Když se náměstkyně s doprovodem vracela z Modrého sloupu, přímo v Luzenském údolí za zatačkou stálo auto správy parku. Bylo to auto odboru vědy a výzkumu. Blesk z čistého nebe. „Jak je to možné, kdo nám to vysvětlí?“ šeptali si mezi sebou účastníci delegace. „Vždyť žádné auto sem z principu nesmí!“ Nikdo nechtěl mluvit příliš nahlas, protože každý věděl, že je tam taky tak trochu načerno. Tehdy možná nešlo ani tak o to jedno auto, ale o důvěryhodnost. Správa parku tehdy před náměstkyní popřela své vlastní principy a zásady. Jindy zas jel z Modravy na Modrý sloup na kolech hejtman Petr Zimmermann s doprovodem. Hejtman si dal záležet na tom, aby ukázal, že myslí ekologicky. Politici na kolech, to byla přímo pastva pro oči turistů. „Chceme chránit přírodu, proto jedeme na kolech,“ vykládal hejtman turistům, které potkal na Březníku. „Můžeme jít s vámi?“ ptali se ho nějací pěší turisté. Hejtman odpověděl, že by to šlo, ale museli by mít kola. A pak že by je propašoval ve skupině politiků. Turisté začali shánět kola, ale vzdali to. Na Modrý sloup s hejtmanem se tehdy nedostali. Nástupce Aloise Pavlíčka František Krejčí si absurdity s vyjížděkami politiků do problémových míst parku uvědomoval. Gaudiu na Březníku se vyhnul tak, že politiky nebo novináře vsadil do aut se znakem parku už v Modravě a vysadil je až tam, kam nebylo vidět. Právě drobné šikany a nesmyslné trvání na detailech dělají z české ochrany přírody v očích některých běžných lidí partu Spejblů, kterým je dobré nevěřit.

Organizované exkurze

V roce 2006 dosáhl tehdejší ředitel správy NP a CHKOŠ Alois Pavlíčko uvolnění cesty Luzenským údolím prostřednictvím tzv. vládní výjimky pro pořádání hromadných akcí, které v NP zakazuje zákon o ochraně přírody a krajiny. Konečně byly po mnoha předebráních a sepisování žádostí povoleny na pět víkendů organizované exkurze z Březníku na Modrý sloup s doprovodem. Bylo to docela napínavé. Modrý sloup byl zařazen až na konec schůze vlády. Kancelář ředitele parku sledovala jednání on-line, někteří ještě ve 14 hodin doufali, že se Modrý sloup na pořad schůze nedostane, někteří věřili, že ano. I tato drobná příhoda ilustruje hodně situaci na Správě parku, kterou Jan Stráský nazval tak zvláštní „že nic zvláštnějšího... jsem za více než sedmdesát let svého života ještě nezažil... zvláštnější už je jen Sahara a Himaláje.“ Všichni si mysleli, že v roce 2007 budou exkurze pokračovat. Ty však skončily neslavně pokutou a v roce 2007 a 2008

byl přístup na Modrý sloup z české strany zase zakázán.

Pak začala situace kolem Modrého sloupu dramaticky eskalovat. 13.3. 2008 zamítly obce na obou stranách hranice memorandum obou národních parků o zřízení tzv. Divokého srdce Evropy, dokud nebudou vyřešeny přechody mezi oběma parky. 31.7. se na jednání v bavorském Regenu už natvrdo mluvilo o nové „zelené oponě“ a bavorský zemský rada a náruživý hráč Heinz Wölfl zpochybnil, že národní parky mají rozhodovací pravomoc, pokud jde o hraniční přechody. Tlak obcí a politiků vyvrcholil přípravou souborného dokumentu o 25 šumavských přechodech mezi Českem a Bavorskem a Českem a Rakouskem. Dokument předal bývalý premiér Mirek Topolánek bývalému bavorskému premiérovi Güntheru Becksteinovi. To už byla politická síla, kterou Správa NP a CHKO Šumava nemohla zamést pod stůl nebo zlikvidovat narychlo objednanou studií o výskytu tetřeva. A tak 15.7.2009 byla po šedesáti letech na zkušební dobu dvou let povolena přístupová cesta z Březníku na turistický hraniční přechod Modrý sloup obchůzkou přes horu Špičník. Šlo o historický okamžik. Bohužel stezka na Modrý sloup vedla tou nejméně vhodnou trasou, na které se turista v území tetřeva zdržuje mnohem déle, než kdyby šel přímo Luzenským údolím. A to byl kámen úrazu. Za dva roky spadla klec. Dnes se na Modrý sloup z české strany opět nesmí.

Další problémy

A byly tu ještě další problémy. Jako kompenzační opatření pro otevření Modrého sloupu a dalších dvou přechodů v centru Šumavy (Prameny Vltavy a Poledník) bylo mj. stanoveno tzv. Divoké srdce Evropy, 15 000 ha velké přeshraniční území, které mělo být podle dohody z mezinárodní konference v Mexiku zařazeno do kategorie IB podle IUCN jako neregulovaná divočina kanadského typu. Divoké srdce však nikdy de iure zřízeno nebylo, dosud existuje jen virtuálně. Okolní plochy padly do nové kategorie chráněného území, nazvané „území zvláštní ekologické stability“ a „území s omezeným vstupem“. Tuto kategorii chráněného území ale 15.12. 2011 zrušil Nejvyšší správní soud. Začínalo to být nepřehledné, zmatečné, absurdní.

V únoru 2011 vydal spolek Karla Klostermanna se sídlem v Grafenau rezoluci za otevření přechodu Modrý sloup a historické cesty Luzenským údolím. „V případě cesty na Modrý sloup jde o jeden z nejstarších a nejvýše položených hraničních přechodů mezi Bavorskem a Čechami. Také Karel Klostermann popisuje ve svých románech cestu u Modrého sloupu jako oblíbenou spojku mezi Čechami a Bavorskem. Jde o jedno z nejkrásnějších šumavských údolí, propojené už existující cestou. Nyní, když se oba národy rozhodly podniknout všechno pro to, aby překonaly to, co je dělí, a podporovaly lidské a politické porozumění, měla by být historická cesta otevřena.“ V rámci oslav tisíce let soumarských stezek mezi Bavorskem a Čechami měla karavana čtrnácti koní a třiceti osob projít 10.6. 2011 z Kašperských Hor do bavorské obce Waldhäuser. Žádost města Grafenau a Kašperských Hor o jednorázový průchod symbolické karavany soumarů Luzenským údolím však Správa šumavského parku zamítla z důvodu kumulace negativních vlivů na úspěšnost přežívání nové generace jedinců tetřeva hlušce.

Němci přechody stále podporují, Modrý sloup snad nakonec bude

NPBW vede v současné době Franz Leibl, třetí ředitel Správy parku za celou dobu jeho trvání – více než čtyřicet let. Jeho mottem je „lesní divočina bez hranic.“ To už není přímo divočina kategorie IB. Správa NPBW ukázala dobrou vůli pokračovat v přeshraničním propojení. Rok 2013 bude rokem Modrého sloupu. Správa NP a CHKOŠ vyslovila souhlas s proznačením turistické značené cesty Luzenským údolím. Nejnovější výsledky monitoringu tetřeva zřetelně ukázaly, že vedení trasy skrz Luzenské údolí představuje pro populaci tetřeva nejsnesitelnější řešení. „To dává dobrou perspektivu pro jeho otevření,“ řekl ředitel správy NP a CHKOŠ Jiří Mánek, který zažil mnoho absurdních veletočů kolem Modrého sloupu a domnívá se, že konsensuální řešení je to nejlepší možné. Jako nejlepší řešení byla nakonec stanovena trasa vedená středem Luzenského údolí, která je zpevněná a netvoří vhodný biotop pro chráněného tetřeva. „To jasně vyplývá i z tříletého česko-bavorského monitoringu výskytu tetřeva hlušce v dané oblasti,“ doplnil ředitel správy NPBW Franz Leibl při klíčovém jednání s ředitelem Jiřím Mánekem v říjnu 2012. A tak všechno nasvědčuje tomu, že Luzenským údolím na Modrý sloup a Luzný se čeští turisté od 15.7.2013 výše skutečně projdou.

Předvolební informace - Jiří MÁNEK, Šumavák a ředitel NP Šumava

Při volbě prezidenta republiky půjde i o to, zda bude Šumava zelená, nebo sežraná kůrovcem

Z pozice ředitele Národního parku Šumava musím při volbě prezidenta České republiky přihlížet k postojům obou kandidátů - Miloše Zemana a Karla Schwarzenberga - na problematiku našeho největšího národního parku, který již více než půl roku řídím a kde více než deset let pracuji. V tomto konkrétním tématu jsou oba kandidáti v příkrém rozporu.

Zeman prosazuje umírněnou péči o lesy, Schwarzenberg by nechal celou Šumavu bez pomoci člověka. Řada prezidentských kandidátů na Šumavě byla a o problém se zajímala. Osobně jsem je doprovázel. Nejčastěji tu však byl Miloš Zeman. Nejen v rámci prezidentské kampaně. O problémy Šumavy se zajímá dlouhodobě.

Návštěvu Karla Schwarzenberga jsem však nezaznamenal žádnou. Byť se v názorech na Šumavu zcela neztotožňuji s názorem ani jednoho z nich, tak přiznávám, že názory Miloše Zemana jsou mi mnohem bližší.

Na rozdíl od něj ale nikdy nebudu tvrdit, že lesy národního parku jsou lesy hospodářské. Jedná se o lesy národního parku, které nemají a ani nesmějí mít charakter hospodářského lesa ve smyslu jejich pěstování za účelem ekonomického profitu.

Přesto však o většinu šumavských lesů, které byly po staletí obhospodařovány člověkem, je nutno pečovat za účelem jejich ochrany před kalamitami. Ponechat nepřírozené lesy náhle svému osudu, má dalekosáhlé negativní dopady do celých ekosystémů i do životního prostředí místních obyvatel. A to je už věc, kde se s Milošem Zemanem shodujeme a s Karlem Schwarzenbergem rozcházíme.

Odpovědnost za zhoubu

Jen těžko se srovnávám s faktem, že to byli právě předkové Karla Schwarzenberga, kteří šumavské lesy přeměnili z lesů smíšených na nestabilní smrkovou monokulturu, a dnes se jejich potomek nechává slyšet, že by Národní park Šumava nechal celý samovolným procesům bez péče člověka - lesníka.

To pro dospělé smrkové lesy Národního parku Šumava znamená, že je na velkých plochách se stoprocentní pravděpodobností dříve či později zahubí kůrovec. Divím se těmto názorům o to víc, když si uvědomím, že je Karel Schwarzenberg sám vlastníkem lesa, ve kterém nechává pokácet každý kůrovcem napadený strom, aby se mu tam kůrovec nemnožil a nezničil jeho lesní majetek.

Zároveň mě zaráží, že místo návštěvy Šumavy se obklopuje poradci, kteří v dobách zeleného ministra Martina Bursíka byli členy Rady Národního parku Šumava a nesou přímou odpovědnost za to, že šumavské lesy padly za oběť kůrovci.

Příkladem je Jakub Hruška, který využívá kauzu Šumavy k vlastnímu mediálnímu zviditelnění a dnes v dresu TOP 09 Karlu Schwarzenbergovi »odborně« kryje záda.

Možná, že nekritický pohled Karla Schwarzenberga na fakt, že během pouhých pěti let kůrovec na Šumavě usmrtil přes tři miliony smrků, vyplývá také z toho, že v době, kdy v roce 2007 padlo rozhodnutí ministra Bursíka obětovat Šumavu kůrovci, byl Karel Schwarzenberg právě za Stranu zelených v parlamentu a nesl za to rozhodnutí svůj díl odpovědnosti. Nevím. Z následků tohoto rozhodnutí se šumavská příroda a její lidé nevzpamatovali dodnes.

Volme záchranu lesa!

Zatímco Miloš Zeman opakovaně jezdí na Šumavu a ve svých postojích k Šumavě znamená rozumnou ochranou přírody, Karel Schwarzenberg se na věc dívá z pražské kavárny obklopen aktivisty, kteří nerozeznají smrk od jedle, přitom bravurně štvou a manipulují veřejné mínění prostřednictvím médií a sociálních sítí.

Osobnosti Karla Schwarzenberga a šíře jeho záběru si nesmírně vážím, ale jeho postojům k Šumavě nerozumím. A chci věřit, že ať již se stane prezidentem, či nikoliv, najde si čas a na Šumavu se za námi Šumaváky alespoň přijede podívat.

V loňských podzimních krajských volbách jsem intenzivně vnímal průzkumy veřejného mínění v Jihočeském a Plzeňském kraji, kdy veřejnost stála jednoznačně za současným vedením Národního parku Šumava (podle agentury STEM Plzeňáci z 68 %, Jihočeši z 63 %).

Vnímal jsem velmi silnou podporu veřejnosti proti ekologickým hnutím, jejichž členové se přivazovali ke stromům, aby nám bránili v záchraně šumavského lesa. Těmito skupinami se bohužel obklopil Karel

Schwarzenberg.

Z výše uvedených důvodů já osobně budu ve druhém kole volit za prezidenta České republiky Miloše Zemana, protože v jeho případě mám naději, že se Šumava opět stane zelenou střechou Evropy. Věřím, že stejně jako Šumavákům, obyvatelům Plzeňského a Jihočeského kraje, tak i dalším lidem této země není osud šumavských lesů a jeho obyvatel lhostejný.

A doufám, že při svém rozhodování o prezidentovi České republiky si uvědomí, že mimo jiné také volí mezi zelenou Šumavou plnou zpívajícího ptactva a vyschlou Šumavou bez dospělého lesa, zato plnou aktivistů přivázaných ke stromům.

Dopis prezidentovi republiky

Vážený pan
Ing. Miloš Zeman, CSc
Prezident České republiky
Vážený pane prezidente,

České Budějovice dne 17.dubna 2013

začíná se projednávat zákon o Národním parku Šumava. Ke stavu Šumavy a na její záchranu před další devastací jste v minulých letech několikrát vystoupil. Rád bych Vás požádal, abyste současnému projednávání věnoval svoji pozornost. Rozloha mrtvých lesů na hřebenech Šumavy je hrozivá, dosáhla již 16000 ha a dalších 5000 ha je vážně ohroženo prořezáním.

K návrhu zákona se v tisku začíná rozvíjet zkreslená kampaň s odůvodněním, že převedení Šumavy na bezzásahovou „divočinu“ je zdůvodněno vědecky, ačkoliv tento krok podporují pouze někteří vědci. Mohu uvést jména mnoha jiných vědců, kteří jsou opačného názoru a ve shodě s dosavadním zněním vládního nařízení č.163/91 Sb zdůrazňují, že posláním Národního parku má být uchování a zlepšení přírodního prostředí a zachování typického vzhledu krajiny. Mohu jmenovat tyto vědce z Karlovy univerzity prof. Jana Jeníka, prof. Zdeňka Opatrného, prof. Miloše Bartáka z Masarykovy univerzity, doc. Jaroslava Doležela z Palackého univerzity, ze Zemědělské univerzity v Praze prof. Stanislava Vacka, prof. Viléma Podrázského, prof. Ludka Šišáka, doc. Milana Lstibůrka, doc. Vladimíra Švihlu, doc. Petra Zahradníka, vědce z Mendelovy zemědělské univerzity v Brně prof. Jana Čermáka, prof. Radomíra Mrkvu, prof. Ilju Vyskota, prof. Radomíra Ulricha, vědce z Výzkumných ústavů Vladimíra Krečmera, Jana Pokorného, Václava Skuhrového nebo Jana Šonku, soudních znalců Karla Simona, Pavla Valtra, Františka Féra, Samuela Buriána a řady dalších, kteří podporují zachování zelené, zdravé Šumavy.

Bezzásahovost nemá oporu v žádném našem zákonu, ani v zákonu na ochranu přírody a krajiny č.114/92 Sb a nepředepisují ji ani směrnice EVL (Evropsky významných lokalit), Natura 2000 ani IUCN. Na nepříznivý stav lesů a přírody v Národním parku a jeho okolí jsem upozornil písemně některé europoslance, např. paní Roithovou, p. Remka, p. Falbra, p. Bauera a s p. Ouzkým jsem jednal podrobně osobně. S vyslanci Evropské komise jsem se zúčastnil jednání v terénu na Modravě v září 2012. Letos jsem písemně poukázal na škody v Národním parku poslance Babora, Baštýře, Bohdalovou, Papeže, Branného, Šarapatku a Orgoníkovou a jednal jsem se senátorem Tomášem Jirsou.

V médiích se vytváří názor, že bezzásahovost je zadarmo, když se vlastně nic nedělá, ačkoliv pro společnost a její životní prostředí vznikají škody na biodiverzitě, produkci, krajině, půdě, klimatu, ovzduší, hydrologii, krajině, ztrátě dřeva a na společenských a kulturních funkcích lesa, turistice i zdravotním a hygienickým působení. Zhoršuje se tím i požární bezpečnost a stav sousedních našich i rakouských a německých lesů. Některé škody lze dobře vyjádřit v penězích a obnáší dnes již desítky miliard korun, některé-jako zničení přírodních rezervací nebo poškození krajiny nelze vůbec vyčíslit. Jde o rezervace Plešné jezero, Trojmezí, Modravské slatě, Povydří, Prameny Vltavy nebo Černá hora..

Domnívám se, že provádění prací v Národním parku dodavatelsky pomocí tendrů a minitendrů se neosvědčilo, není kvalitní a zhoršuje zaměstnanost. Národní park by měl mít možnost zaměstnávat vlastní dělníky, kteří by se znalostí technologie a prostředí podstatně kvalitněji prováděli práce spojené s péčí o les, půdu, vodní toky i cesty.

Zákon by měl řešit i nevyhovující stav státní správy, která je nyní podřízena řediteli parku a nemůže být proto objektivně nezávislá.

Vážený pane prezidente, Vašich postojů k problémům národního parku si velmi vážím, Šumavu znáte a můžete svým jednáním a svými názory přispět ke zlepšení. Přijetí špatného zákona by se nynější nepříznivý stav mohl ještě prohloubit. Při tvorbě zákona by měli být slyšeni skuteční odborníci, kteří nejsou spojeni se způsobem dosavadní devastace Šumavy. Lesy by neměly nadále usychat v žádné zóně. Zdravé lesy by měly být pečlivě chráněny.

Ing. Ivo Vicena, CSc, lesník, soudní znalec a specialista na ochranu lesa

---

POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR

Výbor pro životní prostředí

Vážený pane předsedo,

děkuji za pozvání na seminář - Problematika Národního parku Šumava, který pořádáte 2. května 2013. Zároveň si Vás dovoluji požádat o projednání petice ze dne 12. 3. 2010 *„Za zastavení narůstající ekologické katastrofy v Národním parku Šumava v důsledku rozsáhlé kůrovcové kalamity a za přijetí opatření, která by odstranila stávající nečinnost orgánů státní správy v ochraně lesa“*, kterou převzal k vyřízení Váš výbor pro životní prostředí. Petici svým podpisem podpořili i pan prezident Václav Klaus a současný pan prezident Miloš Zeman a další osobnosti. Součástí petice byl odborný materiál *„Kůrovcová kalamita v Národním parku Šumava a její dopady na přírodní a životní prostředí“* z roku 2009, který byl zároveň zaslán i MŽP. Rozsáhlé zhoršení přírodního prostředí v NP Šumava na ploše cca 20.000,- ha je v přímém rozporu s posláním NP Šumava, které je deklarováno v § 2 Nařízení vlády č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany.

Škody na životním a přírodním prostředí jako přímý důsledek bezzásahovosti v NP Šumava

V důvodové zprávě k Nařízení vlády č. 163/1991 Sb., ze dne 20. března 1991 je mj. uvedeno, že území Šumavy patřilo k nejzachovalejším částem krajiny nejen v České republice, ale i ve střední Evropě. Zřízením Národního parku Šumava a stanovením jeho ochranných podmínek mělo dojít jen v malé míře a s dostatečným časovým odstupem k omezení lesnických zájmů a to v souladu s dlouhodobými zájmy ochrany přírody na Šumavě. Lesy byly před zřízením Národního parku Šumava (dále jen NP) lesnicky obhospodařovány, byly relativně zdravé a byly součástí nejrozsáhlejšího středoevropského lesního komplexu (Zelené plíce Evropy).

Před zřízením NP Šumava byl respektován princip preventivně bránit vývoji, šíření a přemnožení škodlivých organizmů. Např. za celý rok 1990 bylo zpracováno pouze 6.453,- m³ kůrovcového dříví na celém území NP, tj. 0,1 m³ kůrovcového dříví na 1 ha. **Nerespektování tohoto základního principu ochrany lesa a vyhlášení bezzásadových území, včetně nezpracování části větrné kalamity po orkánu Kyrill, bylo příčinou obrovské kůrovcové kalamity.** Např. jen za rok 2010 bylo v NP Šumava vytěženo 347.000,- m³ kůrovcového dříví, cca 10.000,- m³ kůrovcového dříví bylo vytěženo v lesích sousedících s NP (v přímém důsledku bezzásahovosti v NP Šumava) a minimálně stejné množství uschlo v bezzásahových územích. **V roce 2010 odumřelo nebo bylo vytěženo kůrovcové dříví v rozsahu minimálně 700.000,- m³, což představuje 10.847 % kůrovcových těžeb a odumřelých lesních porostů oproti roku 1990.**

Bezzásahovost byla prosazována ihned po vyhlášení NP Šumava v roce 1991 a to z počátku na relativně menších územích, přesto v roce 1993 došlo ke kůrovcové kalamitě. Na nezbytnost zásahu proti kůrovci upozornili pracovníci České inspekce životního prostředí s působností v ochraně lesa (dále jen ČIŽP). Na základě jejich podnětu bylo v roce 1993 zpracováno přibližně cca 20.000,- m³ kůrovcového dříví v I. zónách NP. **V následném období však nepochopitelně bezzásahový režim pokračoval a to na základě rozhodnutí orgánu ochrany přírody.** Po roce 2002 byla omezena dozorová činnost v ochraně lesa v NP Šumava a v roce 2008 dokonce musela významná

část pracovníků ČIŽP v ochraně lesa opustit svá pracovní místa, z důvodu odlišných názorů na ochranu lesa v NP Šumava.

V důsledku bezzásahovosti máme v současné době místo hlubokých šumavských zelených hvozdů přibližně 20.000,- ha odumřelých lesních porostů, popřípadě bezlesí a vytěžených ploch po kůrovcových těžbách. Tato obrovská devastace šumavských lesů a z toho vyplývající ekologická katastrofa nemá v historii Šumavy obdoby.

Největší známá a popsaná katastrofa Šumavy vznikla v letech 1868 až 1878 v důsledku větrné a kůrovcové kalamity, kdy se však jednalo o rozlohu pouze 11.000 ha lesa. Naši předkové (vlastníci lesů a lesníci) měli však enormní snahu poničené šumavské lesy co nejrychleji obnovit a napravit vzniklé škody. Bohužel **MŽP na základě požadavku vedení NP vydalo dne 30. 1. 2008 rozhodnutí, kterým udělilo výjimku NP ze zalesňovací povinnosti a zákonnou dvouletou lhůtu pro zalesnění holin prodloužilo až na 30 let.** Negativní vliv změn lesních ekosystémů na hydrologický režim v NP Šumava byl prokázán již vědeckým pozorováním z let 1998-1999, popř. 2004, tuto skutečnost prokazuje i měření průtoků Vltavy z let 1859 až 1920. Bylo zjištěno, že vyrovnanost odtokových poměrů, nejnižší kulminační průtoky jsou dosahovány ve zdravém lese, ve kterém byly naměřeny nejmenší rozdíly mezi maximálními a minimálními průtoky v porovnání se suchým stojícím lesem a holinou. Plocha odumřelých lesních porostů, popřípadě bezlesí a vytěžených lesních porostů po kůrovcových těžbách o rozloze cca 20.000 ha významně ovlivňuje v současné době odtokové poměry daného území, což představuje zvýšení o 10 až 30 %. **V době povodní má tato skutečnost vliv na rozsah případných škod.** Vláda ČR po povodních v roce 2002 prohlásila, že uskuteční veškerá možná opatření k eliminaci případných škod z následných povodní. Prosazováním principu bezzásahovosti zejména po roce 2007 fakticky došlo k opaku, než co prohlašovala a činila vláda. Je zde otázka, zda odpovědní pracovní prosazující bezzásahovost a odklad zalesňovací povinnosti v NP Šumava by neměli nést spoluzodpovědnost za případné budoucí škody v důsledku povodní. Prognózy publikované v letošním roce v médiích uvádí, že okolo roku 2030 by mělo východní Evropu postihnout sucho, je reálná možnost, že tato změna klimatu zasáhne i naši republiku. Chtěl by uvést, že celé území NP Šumava je zahrnuto do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) a fakticky odpovídá hranicím CHKO Šumava (nařízením vlády č. 40/1978 Sb.) podle zákona o vodách. V CHOPAV mají být uplatňována ochranná opatření, jejichž cílem je zabránit snižování vodního potenciálu území, nepříznivým změnám jakosti vod a takovým zásahům do přírodních poměrů, které by mohly negativně ovlivnit vodohospodářskou funkci území (přirozená retenční schopnost a možný zdroj pitné vody). **Bezzásahovost je prokazatelně v rozporu s tímto nařízením vlády.**

V roce 2008 jsem na základě požadavku Policie ČR zpracoval znalecký posudek ve věci poškozování životního prostředí v lesích (mj. dle oficiální metodiky MŽP). **Výše škody (újmy) na funkcích lesa jako složce životního prostředí činila 32,725 miliardy Kč,** např. na hydricko-vodohospodářské funkci škoda činila 6,512 miliardy Kč. Rozsah škod na životním prostředí byl znaleckým posudkem odhadnut z rozlohy necelých 5.000,- ha lesa. V současné době je poškozeno přírodní prostředí na ploše cca 20.000 ha. **Lze předpokládat, že výše škod na funkcích lesa jako složce životního prostředí se blíží k hodnotě 100 miliard Kč.**

V případě, že v bezzásahovém území odumřelo 10.000 ha lesních porostů (v roce 2013 se objevila v médiích informace, že odumřelo 16.000 ha lesa), jedná se přibližně o 3,5 miliónů m³ dřevní hmoty ponechané k samovolnému rozpadu. **Faktickou škodu na dřevní hmotě je možno vyčíslit na cca 5,25 miliardy Kč,** nehledě ke skutečnosti, že rozpadem této dřevní hmoty se postupně uvolňují stovky tisíc tun uhlíku ve formě CO₂ (skleníkového plynu) do ovzduší. Stejně tak dochází k roční ztrátě na produkci kyslíku ve výši desítek tisíc tun.

Další škody (za poškození lesů sousedních vlastníků – škoda z předčasného smýcení lesních porostů, včetně ztráty při prodeji kůrovcového dříví) **je možné vyčíslit v desítkách miliónů Kč.** Dále je nutno upozornit na skutečnost, že např. **v roce 2008 obdržel NP Šumava z veřejných zdrojů 326 miliónů Kč formou dotací.** Před vyhlášením NP Šumava v roce 1991 tehdejší

organizace, které obhospodařovaly tyto lesy, vytvářely v rámci své hospodářské činnosti zisk a zaměstnávaly značný počet místních obyvatel. Současná vysoká nezaměstnanost v této oblasti by se mohla významně snížit při obnově poškozených šumavských lesů. **Zejména po roce 2007 dochází prokazatelně k porušení ustanovení § 2 Nařízení vlády č. 163/1991 Sb. o zřízení Národního parku Šumava**, kde je uvedeno, že posláním národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí a zachování typického vzhledu krajiny. Osobně jsem přesvědčen, že dochází i ke zhoršení přírodních poměrů v důsledku bezzásahovosti, což není v souladu s ustanovením § 15 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., kdy veškeré využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením. Rozsáhlé plochy bezlesí (holin), odumřelých lesních porostů a snížení retenční schopnosti daného území prokazují porušování tohoto ustanovení zákona.

V zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích se v úvodním § 1 uvádí, že účelem lesního zákona je stanovit předpoklady pro **zachování lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí**, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm. Současný stav šumavských lesů však není v souladu tímto ustanovením zákona.

Dovolím si ocitovat H. Weidingera (Forstamt der Stadt Wien), který takto popisuje společenský význam lesa: „**Lesy jsou skutečným produkčním zázrakem. Zvláštní význam nabývají jejich obecně prospěšné funkce. Lesy to jsou zelené plíce a vynikající regulátor klimatu. Ze vzduchu filtrují prach a škodlivé látky, zpomalují proudění vzduchu a působí na vyrovnávání teploty. Lesy jsou ale také zdrojem čisté, pitné vody, hromadí a čistí velká množství srážek a regulují oběh vody daleko za hranicemi svého ekosystému.**“

Závěrem si Vás, pane předsedo a členy výboru pro životní prostředí, dovolím požádat o podporu takového znění zákona o NP Šumava, který bude ve prospěch šumavských lesů a zároveň i všech občanů a naváže na základní princip uvedený již v roce 1933 při vyhlášení státní přírodní rezervace Trojmezí hora, kdy těžba dřeva byla fakticky omezena pouze na zabránění nebezpečí možného rozšíření hmyzích kalamit. Tato zásada by měla platit pro všechny zóny NP Šumava. Jsem přesvědčen, že nejen petiční výbor, osobnosti, kteří petici podepsali, ale i většina občanů si přeje, aby při schvalování zákona o NP Šumava se vycházelo z vědeckých poznatků a zkušeností lesnických odborníků. Bylo by velice vhodné vycházet zároveň i ze zkušeností našich předků, kteří nám dokázali zanechat nádherné a cenné lesy Šumavy do doby vyhlášení NP.

Neodborné a nepochopitelné rozhodování zejména po roce 2007 mělo za následek ekologickou katastrofu, kterou budeme napravovat mnoho desítek let popř. stovek let se zjištěním, že některé škody jsou již nevratné.

Dovolím si uvést, že v roce 1991 jsem se spolupodílel na zpracování podkladů pro důvodovou zprávu k Nařízení vlády č. 163 ze dne 20. března 1991, kterým byl zřízen Národní park Šumava. Od roku 1991 až do počátku roku 2008 jsem pracoval jako vedoucí oddělení ochrany lesa ČIŽP na OI České Budějovice.

Ing. Karel Simon, soudní znalec v oboru lesní hospodářství,
odvětví funkce lesů v krajinném (přírodním a životním) prostředí

V Českých Budějovicích dne 25. 4. 2013

Otevřený dopis Iniciativy za záchranu Šumavy prezidentu republiky z r. 2013

Iniciativa erudovaných odborníků Za záchranu Šumavy z r. 2013, pod vedením býv. ministra životního prostředí Miloše Kužvarta v Zemanově vládě, zaslala prezidentu republiky Miloši Zemanovi, který sliboval zabývat se kůrovcem a NP Šumava, Otevřený dopis, kde mj. požaduje vytvořit komunikační pole v zákonodárném sboru.

Dopis ministrům zemědělství a životního prostředí

Vážený pan
Ing.Marian Jurečka
ministr zemědělství ČR
P r a h a

Vážený pan
Mgr.Richard Brabec
ministr životního prostředí ČR
Praha

Vážení pánové ministři

obracím se k Vám v době, kdy naši zemi zužuje **velké sucho**, které může na dlouhou dobu ovlivnit náš život. Přicházím s doporučením, aby obě Vaše ministerstva se začala hlouběji zabývat podporou lesů, které na stav sucha, klima, povrchové i spodní vody a také na jakost ovzduší mají rozhodující vliv. V tisku proběhly zprávy, že se na Vašich ministerstvech připravují k této problematice podklady pro vládu. V uveřejněných tiskových informacích se však vneuvádějí opatření pro lesnictví.

Z historie je známo, že nesprávné zacházení s lesy mělo velmi nepříznivý vliv na dřívější bohatou přírodu na Blízkém východě i v Evropě, např. v přímořských oblastech Francie nebo Holandska. Některé nesprávné postupy se začaly uplatňovat v posledních desetiletích u nás. Jde o uplatňování bezzásahových postupů v národních parcích i prosazování této metody u Lesů ČR. Odborníci z oblasti fyziky, přírodních věd i lesnictví zdůrazňují významný vliv lesa na jeho obnovu, na zachycování horizontálních i vertikálních srážek, jejich uvolňování, na jejich odtok, rychlost odtávání sněhu, na zvyšování teploty a její kolísání, na kondenzaci vodních par, na celkovou vlhkost a ztrátu vlhkosti odparem, na ochranu před povodněmi, na jakost povrchových i podzemních vod, na ochranu před přírodními požáry, na vysoušení půdního povrchu a ztrátu humusu, na teplotu půdy i přízemního ovzduší. Situace v našich lesích proto vyžaduje, aby jejich stav byl pečlivě chráněn, zejména jejich hustota, podíl dřevin, aby dospělé lesy neusychaly. Dospělé lesy jsou pro hospodaření s vodou nejdůležitější. Měly by být chráněny před všemi škůdci, měly by být pozorně těženy a to jen v takovém množství, které za dobu kácení přiroste. Jejich zelená živá koruna je hlavní nositelkou jejich významu. V místech, kde je takových lesních porostů málo je třeba přistoupit k jejich umělému vysazování, i když jejich užitečný přínos se projeví až po desetiletích. Nechat záměrně usychat dospělé lesy je zločinem na přírodě i na budoucích lidských generacích. Dospělé zdravé, zelené lesy jsou nejdůležitější při utváření klimatu. Považuji za potřebné upozornit, že i při řešení otázek nepříznivého vlivu **smogu** v některých oblastech se naše orgány vyhýbají podpoře lesního hospodářství, ačkoliv právě lesy a jejich dospělé stromy mají výrazný vliv na zachycování plyných i tuhých emisí a na produkci příznivých a prchavých, volatilních látek, které působí příznivě na naše dýchání.

Doporučuji, aby do programu řešení otázek sucha a ovzduší byly zařazeny i úkoly pro lesní hospodářství u všech majitelů lesů včetně národních parků.

České Budějovice dne 27.7.2015.

Ing.Ivo Vicena, CSc
lesník, soudní znalec a specialista
na ochranu lesa,
Milady Horákové 74, 37005 Č.Budějovice

Svaz obcí Národního parku Šumava
384 92 Borová Lada 38
tel. 388 434 135, fax 388 434 135
www.svazobci.sumavanet.cz

Vážený pan europoslanec

Vážený pane poslanče Evropského parlamentu,

dovolte mi, abych Vás v samém úvodu srdečně pozdravil ze šumavských hvozdů a představil se. Jmenuji se Antonín Schubert, vykonávám funkci starosty centrální šumavské obce Modrava a předsedám Svazu obcí Národního parku Šumava, jehož jménem se na Vás obracím. Důvodem, proč se obracím zrovna na Vás je skutečnost, že je mi známo, že Šumava je Vaší dlouhodobou oblíbenou turistickou destinací, problematika udržitelného rozvoje v podmínkách ekologicky citlivé oblasti je Vám blízká a věřím, že díky Vaším rozsáhlým politickým a odborným zkušenostem dokážete objektivně hodnotit stav věci.

Vášnivá diskuse k Národnímu parku Šumava probíhá více jak 23 let a zdánlivě to vypadá, že problémem na Šumavě je pouze kůrovec a velikost plochy šumavského lesa, která má být tomuto druhu ponechána. Dovolte mi však, abych se na Vás obrátil s prosbou o účinnou pomoc v těch šumavských problémech, které přesahují vnitrostátní regionální politiku a mají evropský rozměr.

Jedním z problémů je způsob realizace soustavy Natura 2000 v Národním parku Šumava.

Natura 2000 je soustavou lokalit chránících na území Evropské unie nejvíce ohrožené druhy rostlin, živočichů a přírodní stanoviště (na Šumavě např. rašeliniště nebo horské smrčiny). Její součástí jsou tzv. ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Tato území navrhuje jednotlivé státy EU podle Směrnice Rady 79/409/EHS z 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (**směrnice o ptácích**) a Směrnice Rady 92/43/EHS z 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (**směrnice o stanovištích**). Jsou to tedy směrnice, které mají evropskou platnost se stejným dopadem na každého člena společenství. Cílem Natury 2000 je kromě zachování druhů, biologické rozmanitosti a zlepšení stavu přírodních stanovišť, také vytvoření souladu mezi zájmy ochrany přírody a hospodařením v příslušných lokalitách.

Ptačí oblasti jsou území, která splňují přesně stanovená kritéria pro život nebo rozmnožování ptáků. Od roku **2004** je ptačí oblast považována za novou kategorii chráněného území, která je zřizována nařízeními vlády (zákon č. 218/2004 Sb.)

Evropsky významné lokality mají za cíl zachovat, nebo případně obnovit biologickou rozmanitost přírodních stanovišť, na kterých se nacházejí druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Vyhlášení a správa těchto území s sebou přináší určitá opatření a omezení, která však musejí brát v úvahu hospodářské, sociální a kulturní požadavky a regionální charakteristiky státu, na jehož území se lokalita nachází.

K obecnému úvodu považuji za důležité přiřadit ještě další důležité specifické kritérium, kterým je Biosférická rezervace Šumava, vyhlášená v roce 1990. Program Člověk a Biosféra (MAB - Man and the Biosphere) byl v roce 1970 vyhlášen na generální konferenci Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) s cílem podpořit rozumné a trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů a zlepšení vztahů mezi člověkem a přírodou. Biosférické rezervace mají sloužit k řešení otázky jak sladit ochranu biodiverzity a přírodních zdrojů s jejich udržitelným rozvojem a socio-ekonomickým rozvojem. Doporučeným modelem je komplexní spolupráce vědců přírodovědných i společenských oborů, ochranářských i rozvojových skupin, zástupců státní správy a samosprávy a především i místního obyvatelstva.

Všechny BR musí splňovat tři základní, rovnocenné, vzájemně se doplňující funkce:

1. Ochrana - ochranu přírodní a kulturní různorodosti,
2. Rozvoj - podporu trvale udržitelného ekonomického a demografického rozvoje,
3. Logistiku - podporu modelových projektů, environmentální výchovy a vzdělávání, výzkumu a monitorovacích činností souvisejících s ochranou přírody a udržitelným rozvojem v místním,

národním i globálním měřítku.

Pro vyhlášení BR přijaly některé státy specifickou legislativu. V České republice však nemá institut biosférické rezervace v legislativě žádnou zmínku. Národní park Bavorský les není součástí BR.

Pokud by měl být úvod úplný, pak bych měl alespoň nastínit kodifikaci národního parku, tak jak je stanovena Mezinárodní unií pro ochranu přírody (IUCN). Sama IUCN ve svých zásadách pro používání managementových kategorií chráněných území konstatuje, že národní legislativy kodifikují národní parky rozdílně, jelikož jsou národními parky uznávány chráněná území zařazené do kategorie II, IV a V. IUCN tuto rozdílnost nijak nekritizuje. V rámci objektivitě ale cituji ze zásad IUCN klíčové úkoly pro nejpřísnější kategorii pro národní parky, tedy kategorii II:

- Ochrana ekologických procesů ve velkém měřítku, kterou nelze zajistit v malých chráněných územích nebo kulturní krajině;
- Ochrana souvisejících ekosystémových služeb;
- Ochrana konkrétních druhů společenstev, vyžadujících relativně velké rozlohy nenarušených stanovišť;
- Umožňování existence „zásobárny“ talových druhů na pomoc osídlování oblastí kolem chráněného území, obhospodařovaných udržitelným způsobem;
- Integrace s typy využívání území a vodních zdrojů v okolí, což společně přispívá k naplňování ochrannářských strategií velkého měřítku;
- Informování a pozitivní ladění návštěvníků o potřebách ochrannářských programů a jejich možnostech;
- Podpora ekonomického rozvoje, slučitelného s daným územím, většinou v podobě rekreace a cestovního ruchu, který může přispívat k místní i celostátní ekonomice a zejména podporovat místní společenství.

A aby byl legislativní výčet kompletní, pak je nutno citovat preambuli platného zákona 114/1992Sb., o ochraně přírody a krajiny, která v §1 uvádí ***Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství 1c) v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.***

Z výše uvedeného vyplývá, že moderním trendem je nalezení rovnováhy mezi zájmy ochrany přírody a udržitelným rozvojem a socio-ekonomickou stabilitou. To však neplatí pro Šumavu.

Pokud je řídicí normou pro výše uvedené typy chráněných území Natura 2000, pak jde beze sporu velmi důležitou a tím i prospěšnou ochrannářskou normu mezinárodního významu. **Šumavské obce se nikdy nesnížily ke kritice této normy nebo k jejímu porušování. Pouze požadují její stejný výklad a rovnoprávné uplatňování v praxi.**

Pro zjednodušení jsem vybral jeden chráněný druh, který by měl být symbolem stejného přístupu v Evropské unii. Je jím tetřev hlušec, který se vyskytuje na česko-bavorském pomezí a který jistě není schopen rozeznat hranici území jednotlivých států.

Na území Národního parku Šumava je ve jménu NATURY 2000 trvale zakazován, znemožňován a upírán princip udržitelného rozvoje, ochrana kulturního dědictví, tradiční péče o krajinu a obnova mezinárodních společensko – politických vazeb. V oblasti přírodních ekosystémů jsou ve jménu NATURY 2000 poškozovány přirozené biotopy chráněných druhů a snižována biodiverzita.

Rád bych se s Vámi, vážený pane europoslanče, podělil o starost o šumavský region a jeho obyvatele a poprosil Vás o možnou účinnou pomoc.

Nejdříve mi dovolu, abych začal s problematikou českého institucionálního prostředí, které bych se neváhal nazvat jinak než: **„Manipulativní výklad NATURY 2000 ze strany ministerstva životního prostředí.“**

Jako **přílohu č. 1** přikládám rozdílná rozhodnutí jednoho a téhož úředníka ochrany přírody z roku 2005 a z roku 2007. V prvním případě z roku 2005 bylo proti Správě NP a CHKO Šumava rozhodnuto, že poškodila NATURU 2000 proto, že proti kůrovci **nezasahovala**, v roce 2007 bylo proti Správě NP a CHKO Šumava rozhodnuto, že poškodila NATURU 2000, že proti kůrovci **zasahovala**.

Jako **přílohu č. 2** přikládám mapu s rozsahem plošného kácení v naturové oblasti s výskytem tetřeva hlušce (nejen) u ledovcového jezera Laka a na Říjišti v roce 2009 za tzv. ekologického vedení Správy NP a CHKO Šumava, kdy vykonával funkci ředitele Správy ing. František Krejčí. Proti tomu faktu lze těžko chápat neschopnost orgánů ochrany přírody obhájit v letech 2011 a 2012 asanační zásahy proti kůrovcům v lokalitě Na Ztraceném, což v roce 2011 vyvrcholilo blokadou ekoaktivistů a hrozbou infringementu proti České republice.

Je nemyslitelné, aby za platnosti jednoho a téhož zákona vydával orgán ochrany přírody, který je v rámci exekutivy vrcholným orgánem ochrany přírody diametrálně rozdílná stanoviska.

Na tuto problematiku navazuji s praktickou zkušeností, která se nedá nazvat jinak, než **„Nejednotný výklad NATURY 2000 v evropském kontextu“.**

a) asanační zásahy proti kůrovcům

V kontextu s předchozím odstavcem přikládám jako **přílohu č. 3** - fotografii z plošného kácení na jižním svahu Polední hory (Mittagsberg) v Národním parku Bavorský les. Podle Bavorského ministerstva životního prostředí a zdraví je vše v pořádku a k poškození naturových biotopů nedošlo. V praxi to tedy znamená, že v oblasti výskytu tetřeva hlušce v Bavorsku (ptačí oblast, Natura 2000, Evropsky významná lokalita), nebyl významně narušen biotop tetřeva hlušce ani tím, že byla zcela odlesněna oblast o výměře několika desítek hektarů v nadmořské výšce cca 1.300 metrů n.m.

Jak pak ale chápat, že případě České republiky přijela ve dnech 12. – 13.9.2012 do Národního parku Šumava komise z odboru ochrany přírody z Evropské komise vedená ředitelem odboru panem Stefanem Lainerem, která v rámci prvního kola řízení o porušování evropských směrnic, takzvaný „pilotu“ řešila asanaci kůrovcových stromů v lokalitě Na Ztraceném. Porovnání asanačních zásahů v lokalitě Na Ztraceném a v lokalitě Mittagsberg (Polední hora) je v porovnání s finálním stavem v lokalitě Mittagsberg (Polední hora) zcela bezvýznamné. Skutečný infringement, podle článků 226 až 228 Smlouvy o založení Evropského společenství, nakonec proti České republice v tomto případě zahájen nebyl, ale šumavská samospráva se nikdy zcela nedověděla výsledek šetření Evropské komise na Šumavě a případné uplatnění jejího výsledku jako precedentu. Šumavské samosprávě není rovněž známo, zda byl ukončen tzv. pilot.

b) Tetřev a turistika

Národní parky jsou zakládány primárně pro ochranu přírody, jejíž specifikace by měla být uzákoněna ve vyhlášovacím předpise. Národní parky a veškerá velkoplošná chráněná území mají za úkol zajišťovat výchovnou a rekreační funkci. Ve výsledku to znamená, že je tím pro dané území nová příležitost v oblasti socioekonomické stabilizace oblasti a to na principu zvýšené ochrany životního a přírodního prostředí. Národní parky se tak stávají významným regionálním hospodářským faktorem a to hned z několika důvodů:

- v poměru s klasickým lesním hospodařením vytváří více pracovních míst,
- turismus je hlavním motorem regionální ekonomiky,
- stabilní návštěvnost umožňuje diverzifikaci místních ekonomik specifickými nabídkami vázanými na tuzemské i zahraniční návštěvníky národního parku – pohostinství a ubytování, volnočasové aktivity, služby, regionální produkty, drobná řemeslná výroba, ekologické zemědělství.

Pro příklad vyjímám ze studie univerzitního profesora Dr. Huberta Joba z Julius Maximilians

univerzity ve Würzburgu z roku 2008:

- **Turismus představuje v regionu národního parku důležitý**, nikoliv sám o sobě dominantní **úsek ekonomiky**. Teprve dobře diverzifikovaná struktura místní ekonomiky (řemeslníci, producenti potravin a další dodavatelé) vytváří předpoklady pro to, aby významná část příjmů z turismu zůstávala v regionu.
- **Cílem je přivést do Národního parku Bavorský les další potenciální návštěvníky**, kteří v něm ještě nebyli, podle průzkumů vyžaduje lepší turistické propojení (i z pohledu dvojjazyčnosti) a optimalizované turistické i dopravní napojení obou území.
- **Každé jedno vložené Euro do území Národního parku Bavorský les přinese 2,80 EUR**

Jelikož na Šumavě zcela, až na nepodstatné výjimky, zanikl dřevozpracující průmysl, ke slibovanému oživení místních ekonomik prostřednictvím realizace nových příležitostí nedošlo a místní obyvatelstvo bylo v oblasti péče o lesní a nelesní ekosystémy nahrazeno nízkonákladovou cizojazyčnou pracovní silou, je **turismus jediným hospodářským faktorem oblasti**.

Jako **přílohu č. 4** přikládám soubor fotografií z Bavorska, kde se může v tetřeví oblasti chodit dle stanovených pravidel i v zimě.

Na české straně **je vstup do oblasti výskytu tetřeva hlušce nekompromisně zakázán** a to i na asfaltové komunikace, po nichž bylo ještě nedávno těžkotonážními kamiony odváženo šumavské dříví.

Danou situaci jsme se snažili řešit v březnu tohoto roku návštěvou Stálého zastoupení České republiky v Bruselu, kde jsme konkrétně jednali s panem Jiřím Jílkem a paní Dagmar Zíkovou a v Evropském parlamentu s poslanci panem Pavlem Pocem a panem Miroslavem Ouzkým. Objektivně mohu sdělit, že jednání pro mě byla významným poznáním. Všechny zástupce České republiky spojovala stejná odpověď: „...**jste povinni plnit to, co jste si do vašich zákonů napsali...**“. Až do této doby jsem se domníval, že tito lidé zastupují zájmy České republiky a že zákony České republiky jsou i jejich zákony.

c) Tetřev a Schengenská úmluva

Schengenská úmluva je součástí prvního pilíře politiky Evropské unie. Nelze předpokládat, že je tetřev hlušec natolik vnímavý kur s tak obdivuhodným inteligenčním potenciálem, že by byl schopen v terénu rozeznat vedení státní hranice mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo (Bavorsko) a na základě tohoto poznání využívat ke svému životu pouze území České republiky.

Jak tedy jinak chápat, že v rámci procesu naplňování cílů Schengenské úmluvy stačí, v případě Spolkové republiky Německo, rozhodnutí vlády Dolního Bavorska (zemské vlády, která je na české straně reprezentována hejtmanstvím) a na České straně k tomu nestačí ani souhlas Ministerstva životního prostředí České republiky? A to opět z důvodu tetřeva hlušce? Je z pohledu NATURY 2000 český tetřev jiný než bavorský tetřev a je český biotop tetřeva hlušce jiný, než bavorský biotop tetřeva?

Šumavský region si více než kdo jiný uvědomuje povinnost ochrany tak ojedinělého a vzácného druhu, kterým tetřev hlušec je. Právě Šumava je důkazem, že zde ve vzájemném souladu člověka a tetřeva žilo 19x více lidí, než jak je tomu v dnešní době. Není zájmem česko-bavorského regionu v bilaterálním česko-bavorském národním parku otevírat přeshraniční cesty s celoročním motorovým provozem, anebo zde budovat přeshraniční silnice či cesty. **Žádáme pouze o povolení vstupu na historické cesty, které uzavřel komunistický režim v období železné opony.**

Ve výsledku to znamená, že na Šumavě nebyl dokončen evropský integrační proces, na Šumavě je stále uplatňován princip železné opony a to proti zájmům jak české, tak bavorské strany.

Vážený pane europoslanče,
velmi specifickou problematikou regionu je zaměstnanost. Uvědomuji si, že obracet se na Vás

s tímto problémem není až tak ve Vaší kompetenci se tímto zabývat, ale zdůvodnění, které využívá Správa NP a CHKO Šumava, jako největší zaměstnavatel oblasti je spojeno s jednotnou evropskou legislativou.

Po roce 2007, kdy došlo k novele zákona o veřejných zakázkách, přistoupila Správa NP a CHKO Šumava, jak zdůvodňovala – **z důvodu jednotné evropské legislativy** - k novému systému zadávání veřejných zakázek na práce v lesích národního parku. Uchazeči o takové práce musí splnit podmínky pro uzavření tzv. rámcové smlouvy a poté musí velmi pečlivě sledovat a přihlašovat se do systémů tzv. „minitendrů“, které jsou vyhlašovány na jednotlivé pracovní úkony - obnova lesa, ochrana lesa, odstraňování klestu, těžba dřeva, přibližování dřeva... Takový systém předpokládá plnou počítačovou gramotnost uchazeče o zaměstnání, plnou počítačovou vybavenost uchazeče a úplnou internetizaci oblasti. Praktický dopad je takový, že člověk, který se několik desetiletí v minulosti živil tím, že s motykou sázel stromky, anebo shazoval klest, musí postupovat výběrové řízení, jako by chtěl kopat základy pro atomovou elektrárnu.

K tomu mám dva poznatky. Prvním je, že v Národním parku Bavorský les jsou zadávány práce, na které není potřeba speciální strojní vybavení (harvestory, lanovky, vyvážecí soupravy), místním obyvatelům. Druhým je, že v době kdy byl premiérem ČR pan Petr Nečas, tak jsem s ním osobně problematiku zaměstnávání lidí na Šumavě řešil. Nevím, nakolik může být premiér informován, ale Petr Nečas tento postup Správy NP a CHKO Šumava považoval za nesprávný, pohodlný a diskriminační.

Je vážený pane europoslanče ve Vašich možnostech zjistit praxi při uplatňování zákona o veřejných zakázkách v jiných zemích Evropské unie? Velkoplošná chráněná území by měla být reprezentantem nejkvalitnější péče, nikoliv reprezentantem novodobého otrokářství uplatňovaném zejména na ruský mluvícím obyvatelstvu, které vykonává práce v Národním parku Šumava za podřadných sociálních a finančních podmínek.

Vážený pane europoslanče,

jako předseda Svazu obcí Národního parku Šumava zastupuji zájmy jednadvaceti obcí šumavského regionu. Národní park, to není ve středoevropském prostoru jen místo pro ochranu přírody, ale je i místem ochrany všech složek životního prostředí. Šumava, kterou považujeme za národní bohatství, je mimo jiné odkazem našich předků a máme za povinnost o ní pečovat a zachovat ji pro budoucí generace.

Všude ve světě, kde jsou součástí území národního parku místní komunity, vedle sebe stojí a jsou uspořádány dva veřejné zájmy. Veřejný zájem na ochraně přírody prostřednictvím národního parku a veřejný zájem na udržitelném rozvoji místních komunit.

Máme zájem na tom, aby Šumava jako součást širšího regionu jihozápadních Čech mohla využívat svůj kulturní a přírodní potenciál v turistickém ruchu a využívat pracovní příležitosti vázané na šetrné hospodaření v lesích národního parku a v péči o krajinu. Jsme proti extrémním projektům a experimentováním s přírodou.

Podle čl. 3 Smlouvy o EU je cílem Unie podporovat mír, své hodnoty a blahobyt obyvatel. Unie zejména poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob. Vytváří vnitřní trh a usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství a ochraně životního prostředí.

Rád bych Vás požádal jako zkušeného politika a milovníka Šumavy, abyste se stal jejím vyslancem na evropské úrovni. Zájmy Šumavy a jejích lidí na této úrovni dosud hodnověrně nikdo nezastupoval. Vždy bylo jednáno o nás bez nás, tu a tam nás navštívila nějaká delegace, či na podnět ekologických sdružení přísná kontrola, zda plníme směrnice a závazky, ke kterým nás někdo zavázal. Šumava potřebuje pomoc neaktivistických rozumných politiků a tím, jak věřím, Vy jste.

Komise pro životní prostředí AV ČR Praha (vitkova@ssc.cas.cz)
Botanický ústav AV ČR Průhonice (petr.petrik@ibotas.cz), (info 2015)

Na vědomí:

Svaz obcí NP Šumava (svazobci@sumavanet.cz)

Hnutí ANO (babisA@psp.cz)

Ministerstvo životního prostředí (posta@mzp.cz)

Seminář Povodně a sucho: krajina jako řešení

Vážení,

nejprve **velké poděkování za uspořádání jedinečného a velmi potřebného semináře, v režii Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR a Botanického ústavu AV ČR dne 5.6.2014 v Průhoních**. Dík patří zejména organizátorům - p. profesorovi Fantovi a p. Petříkovi.

Z vynikajících referátů byl nejpřínosnější informující o aktuální současných a prognózních klimatických datech ČR, zpracovaných ČHMÚ Dr. Rožnovským a dále příklady konkrétních úprav krajiny přednesené páný Marandou a Justem. Podnětná byla informace o úpravách vodních toků pod dotačními tituly dvou ministerstev – zřejmě by bylo vhodné obnovit diskuzi nad vytvořením ministerstva venkova (a to z MŽP, odtrženého od konkrétního života a MZLVH, kdy agenda kvality ovzduší by přešla na MZd). Dovolím si říci, že poněkud pokulhávající byly „snové“ vazby územního a krajinného plánování (vedené MMR), neboť jsem prakticky jediným praktikujícím urbanistou, který je současně i krajinářem a ekologem, obtížně prosazujícím některé žádoucí části krajinné koncepce k implementaci do praxe ÚP (přičemž také vykládám územní plánování na ZČÚ, v minulosti jsem uspořádal v Praze seminář vazeb stavebního zákona a zák. o životním prostředí). Některá sdělení, byť cenná, ale neobsahovala konkrétní problémy, takže byla spíše proklamativní, zejména týkající se holistického / celostního posuzování (což však většina úzkoprofilových rezortních odborníků není schopna). Protože mě rozhořčilo nadřazené kategorické prohlášení náměstka ministra p. Dolejškého k prosazení bezzásahovosti na Šumavě a jeho podpora prof. Fantou, okamžitě jsem odešel. Protože jsem byl asi nejstarším účastníkem (60 let trvale sleduji vývoj Šumavy, od konce 50. let jsem s tábořskou skupinou požadoval její legislativní zajištění a dnes sleduji komparativní vývoj přírody po celém světě ve svých publikacích), dovoluji si připomenout některé minulé výroky (oportunistických akademiků) k Šumavě:

Prof. Fanta: Nutno je zajistit strategii smíšených různověkových lesních porostů, jinak se budeme pohybovat v bludném kruhu

Prof. Moldán: Šumavský NP by se měl zásadně zmenšit, přibližně na polovinu dnešní rozlohy.

Neměly by v něm být obce. Bezzásahová zóna, kde si příroda dělá co chce, by měla být polovinou té poloviny (tedy menší než je dnes) a pokud možno tvořit kompaktní území. Druhá zóna by měla být pojímána jako přechodové území.

Mgr. Podivínský (předchozí ministr ž.p.): Obnova přirozených retenčních schopností krajiny je cestou, jak rozsah povodní zmírnit.

Konkrétní situace současné Šumavy

Na Šumavě původní středoevropské boreokontinentální smíšené smrko-jedlo-bukové lesy přešly, díky výběrovému využívání buků na pálení dřevěného uhlí, jedlí na stavební dřevo a několikerému doplňování rychle rostoucích smrků, na stejnověké kmenové smrčiny. Ty však snadno podléhají vichřicím a hmyzím kalamitám. Dnes, po naoktrojovaných disturbancích se na rozvolněných plochách, v podrostu suchých smrčín uplatňují zejména expanzivní vysoké trávy – metlička

křivolaká / *Avenella flexuosa*, třtina křovištní a chloupkatá / *Calamagrostis epigeios*, *C. villosa* či metlice trsnatá / *Deschampsia caespitosa*. Souvislé smrkové porosty jsou vegetačně chudé a monotónní, ale i potravně jsou pro většinu fauny velmi chudé. Jedinečný charakter dosavadní Šumavy vytvářelo bezlesí, zejména travní porosty, na něž byla vázaná bohatá flóra, jež sukcesně je bezzásahovostí likvidována a jejíž podíl klesá z někdejších více než 30 % pod 5 %.

Bezzásahovostí ve zkulturněných biotopech vznikají pouze degradovaná společenstva, vzhledem k výraznému prosazení konkurenčních (expanzivních a invazních) druhů i patogenů, převážně ekologicky validních druhů na nových „polootevřených“ disturbovaných plochách, dále ukončením blokové sukcese a vlivem působení vzrůstajících stresových faktorů. Množství příkladů je nejen v Evropě (zejména Středozeří), ale po celém světě. Bezzásahovostí dochází k likvidaci původních chráněných hodnot, proto nechráněné Pošumaví je dnes cennější než ostře chráněná Šumava (klasickým příkladem jsou početná draha na Nalžovohorsku aj.). Bezzásahovými „posvátnými“ přírodními procesy se globálně rychle rozšiřují pouště, vč. Evropy (jižní Španělsko). Dosavadní ochrana přírody „konzervativně“ chránila biodiverzitu, krajinný ráz a další hodnoty území. Ideologicky prosazovaná „moderní“ módní revoluční bezzásahová výroba „divočiny“ nerušenými přírodními procesy již ukázala své konkrétní výsledky, ale stále to nestačí. Před ní varují mnozí nestoři ochrany přírody, např. prof. J. Jeník, dr.h.c., či dr. V. Ložek, DrSc.

Každá ideologie užívá jednoduchá hesla, kterými sofistikovaně mediálně přesvědčuje obyvatele. Otázkou je proč, jaké jsou skutečné cíle a kdo je v pozadí. Proto alespoň několik poznatků. Oproti normální skutečnosti vymezování národních parků v „zachovalé přírodě“, jsou v NP Šumava zkulturněné porosty a dokonce i obce. Území bylo v minulosti zkulturněno zejména významným podílem extenzivně využívaných travních porostů, ale obvykle i trojí výsadbou smrků. Vymezení chráněných území přírody a způsobu jejich ochrany je bytostně národní / státní záležitostí! a do toho nemůže žádná „nadřazená organizace“ mluvit (nanejvýš doporučovat). Nepravdivá mlžení dokládá množství ideologických výroků: nejprve byly šumavské hřebenové lesy označovány jako „unikátní klimaxové smrčiny“, posléze bylo nutno tyto nepřirozené porosty co nejrychleji zlikvidovat, jejich nabídkou pro kůrovce, aby vznikly „přirozené, věkově i druhově“ rozrůzněné stabilní lesy“.

Partyzánsky vynucovaná bezzásahovost bez legislativního opodstatnění, zatím znamenala uschnutí hřebenových lesů na cca 20 000 ha, vyčíslená škoda činí více než 100 mld Kč, kromě množství dalších, obtížně vyčíslitelných škod (pro srovnání vzpomínám na zpracovávání posudku imisních škod na lesích pro soudy, za použití matematických modelů přenosu toxických imisí).

Uskutečňovaná „ochrana“ i přes mnohonásobně vyhlášenou velkoplošnou ochranu - Biosférická rezervace UNESCO, EVL a PO, CHOPAV, NP a CHKO), likviduje všechny bazální hodnoty území:

a) **Zatím odumřely hřebenové lesy na cca 20 000 ha, vyčíslená škoda činí více než 100 mld Kč** (kromě dalších škod). **Jednotlivé ekosystémové funkce jsou díky „posvátným“ bezzásahovým přírodním procesům rychle likvidovány.**

b) **Základní vodohospodářská funkce Šumavy** vymezená Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV), díky „řízenému“ uschnutí hřebenových smrčín, omezujících větrné proudění, je zásadně likvidována (připomínám anemo-orografický systém specifikovaný prof. Jeníkem), neboť odumírají živá rašeliniště, která tvoří nejcennější potenciál Šumavy. Průkazným signálem je např. růst a vývoj vložyní (*Vaccinium uliginosum*), které jsou zakrslé (kolem 10-15 cm, přičemž běžná výška je 100 – 150 cm) a převážně neplodné, došlo k zániku šichy (*Empetrum*), dochází k postupnému pokryvu vřesy (*Calluna*) a zarůstání dřevinami. Někdejší vodní nádrže - klausy (jako akumulární pro plavení dřeva) byla jako „nepatřičná“ lidská díla „zneškodněna“ protržením hrází. Často prezentované fotogenické rašelinné jezírko na Chalupské slati vzniklo býv. těžbou rašeliny, glaciální jezírka jako šumavské drahokamy přežívají díky lidskému navýšení karových hrází,

někdejší plavební kanály nebyly naštěstí zasypané, ale slouží jako nejvýznamnější atraktivita uvnitř Šumavy. Dochází k erozím jevům, ale i k intoxikaci vod ledovcových jezer (AI), přičemž živelnou biotopovou přeměnou se v kulturním území znehodnocují retenční i protipovodňové funkce. Voda stále více chybí po celém světě, ale bude chybět i na Šumavě (A. Stifter ještě sděloval, že voda byla na Šumavě všude).

c) **Biodiverzita druhová i vyjmenovaných biotopů EVL je rychle, zejména sukcesně likvidována.** Došlo k likvidaci generacemi chráněných pralesových pozůstatků, rychle odumírají vzácné a chráněné druhy, z velké části vázané na bezlesí a blokovanou sukcesi (zejména zánikem extenzivního využívání travních porostů - bezlesí z někdejších více než 30 % klesá pod 5 %). Vhodné je připomenout slova Ing. Františka Urbana, spoluzakladatele NP Šumava, býv. pracovníka MŽP, AOPK a býv. viceprezidenta IUCN pro Evropu, střední a severní Asii: „Národní park Šumava jsem spoluzakládal a dnes z toho mám výčitky svědomí. Bez něj mohla být Šumava plná života, „naturové lokality“ nepoškozené. Zklamal mě postoj některých lidí v IUCN, druhá mise byla zmanipulovaná a manipulace zřejmě pokračují. Dělat z kategorizace známkovací systém je hloupost a je to proti smyslu tohoto systému. Navíc je zařazení do jednotlivých kategorií velmi sporné. Národním parkem je území proto, že ho jako národní park vyhlásil stát a do toho nemá IUCN co mluvit.“ Podrobný přehled nepříznivého vývoje biodiverzity je v publikaci Šumava a její perspektivy I,II, zpracované kolektivem více než 30 spoluautorů.

d) **Potichu se likviduje nadřazená Biosférická rezervace UNESCO**, spočívající ve vyváženém využívání přírodního potenciálu obyvateli, zvyšuje se extrémita mezoklimatu, ale i nebezpečí požárů, omezuje se ukládání uhlíku. Je normální, že v zalesněné Šumavě je nejdražší dřevo v ČR?

e) **Vyráběný marketingový produkt „zážitkové divočiny“** je tvořen pouze virtuální kulisou života nebezpečných suchých smrčín, kterou mají oživit dovezení vlci a medvědi pro VIP „hosty“, přestože je Šumava obydlená (možné je uvádět zkušenosti z NP USA, nebo NP Afriky, vč. možnosti za poplatek si ulovit přísně chráněné druhy, např. v Tanzanii).

f) **Likvidována je udržitelnost nejen environmentální, ale i ekonomická a sociální, širší region Šumavy se vyliďňuje a ekonomicky propadá.**

g) **Ideologický, neověřený požadavek maximální bezzásahovosti, resp. co nejdříve minimálně na 70 % ploch, příp. celé území, aby nebylo možné ani porovnání. Šumava se stala „privátní exteriérovou experimentální laboratoří“ ideologů divočiny** kam mohou „stejnověrci“, ostatní tam mohou až po značném tlaku, na několik omezených vycházek pro 8 lidí, „pod dohledem“ a za úplaty na vybraná místa.

h) **Součástí ideologie je zákaz vstupu na většinu území, vč. býv. značených turistických tras v NP, ale i v CHKO (kde je uplatňován režim jako v NP – Královský hvozd), v rozporu s výchovných posláním území.** Silnici, vybudovanou pro těžká vozidla od Březníku k Modrému sloupu je navrženo „rozebrat a odvézt“ mimo Šumavu, aby se po ní nedalo ani chodit, „Lávková“ cesta byla v CHKO zlikvidována, opravy cest jsou jen po velkém nátlaku povoleny, podobně realizace cyklostezek. Pro ideology odcivilizování je člověk, byť je integrální součástí přírody, hlavním škůdcem a trvalým nepřítelem. Proto je vytlačován maximálním zákazem vstupu, pod zástupným důvodem ochrany ustupujícího severského ptáka tetřeva - donedávna loveného, který evropsky není ohrožen, pro jistotu doplňován z chovů, opakovaná studie nemá sledovat ohrožení predátory či stanovištními potravními a klimatickými změnami aj. ale spekulativně pouze člověkem.

i) **Na Šumavě míra ochrany dnes výrazně přesahuje míru současných chráněných, dnes**

devastovaných hodnot, což je právně nepřijatelné. V ČR dochází k inflaci chráněných území, omezujících jejich rozumné využívání. Poučné je přeshraniční porovnání: Němci mohou auty až na hřebenové horské chaty, my tam nemůžeme ani pěšky. Na severním okraji nebylo cenné přírodní území Velkého Javoru zahrnuto do NP a je rozsáhle rekreačně využíváno, přičemž naše návazné území CHKO bylo zneprístupněno (díky p. Hubenému). Podobně na jižním okraji Rakušané nevyhlásili chráněné území, ale mají tam rekreační areál Hochficht, kam se od nás nepovoluje zpřístupnění silnicí či lanovkou (natož lyžařská sjezdovka, byť na naší severní straně jsou výrazně vhodnější podmínky) a náš návazný „smrčák“ je prohlášen za jeden z nejceněnějších. Naším příkladem může být Švýcarsko, kde mají jediný národní park o poloviční rozloze NPS, další nechtějí, přičemž jim stačí citlivé využívání přírody, kterou jim můžeme závidět.

j) K zajištění hodnot chráněných území přírody a krajiny ČR je nezbytná ekosystémová asistenční pomoc, vycházející z ekologických principů a zákonitostí, sledování širších a zpětných vazeb, zejména celistvosti problematiky a světových zkušeností. K udržení zdravého vývoje regionu Šumavy je ideologie prvoplánové bezzásahovosti nepřijatelná!

Přestože je predikována výrazná klimatická změna směrem k vysoušení (a bleskovým záplavám), která bude mít dopady zejména na dominantní smrk (*Picea abies*, v angl. nomenklatuře označovaný jako „norský smrk“), neboť vyžaduje vlhko v půdě i ovzduší, rozhodla se ideologická skupinka prosadit zločinný hazard pod heslem „příroda si sama pomůže“. Zatím se smrk na Šumavě ještě chová téměř agresivně, zejména sukcesním zarůstáním dřívě „zraňovaných“ ploch z náletů předchozí generace. Predikovat vývoj ideologové odmítají, ti kteří prožívali min. 50 let biologické cykly u nás a v Evropě, to však se značnou přesností dokáží.

Dlouhodobě utajovaná akce „výroby divočiny“, byla spuštěna až za vhodné politické situace, když se Zelení dostali do vlády a p. Bursík se stal ministrem. Hlavní požadavek vychází od velkého sousední „bratra“ (údajně politicky odsouhlasený), který slovy býv. 2. ředitele NP Bavorský les sdělil požadavek vytvoření „největší divočiny v Evropě mezi Atlantikem a Uralem“ (navštěvované z areálů na okraji Bavorského lesa). Jakýsi „dohled“ vykonává významný česko/slovenský úředník Evropské komise p. L. Míko (sledující ochranu přírodních zdrojů), který k získání nezkušených studentů rozdával do škol svůj film o bezkonfliktní bezzásahové výrobě divočiny. Realizaci a podporu „divočiny“ uskutečňují vybraní exponenti MŽP, AOPK a Správy NP a CHKO Šumava. Dále pomáhají někteří kariérní pracovníci vysokých škol, příp. vědeckých pracovišť. Čerstvá absolventka státní přírodovědecké fakulty JČU, požadující zaměstnat, na otázku co se Šumavou, sdělila: „*potřeba aby celá uschla a vyrostl přírodní les, ale bude to těžké!*“. Významnou spolupráci poskytuje dotované Hnutí Duha, které pod praporečkem p. Bláhou, organizovaným nátlakem „zelených milicií“ hlídá naoktrojovanou divočinu pod heslem „ochrany zákonnosti“ - ti mohou v lesích (dle ombudsmanky a členky strany Zelených libovolně „protestovat“), ale naopak protestující obyvatelé tam volně nesmějí (např. protestní pochody občanského sdružení Za otevřenou Šumavu na býv. Juránkovu chatu aj). Pan Bláha trvale vyrábí nepravdivé nenávistné fabulace, jež mají dehonestovat obce, např. že obce chtějí těžit v lesích dřevo (než pochopil, že lesy, až na výjimku, nejsou jejich), nově, že chtějí rozsáhle realizovat developerské projekty, přičemž ví, že je na Šumavě problémem obnovit býv. kapličku či realizovat rozhlednu, vzhledem k náročnosti procesu zpracování územního plánu, hodnocení SEA a Natura, ale i obstrukcím. Ideologům bezzásahovosti stačí pouhé ideologické tvrzení o nadřazenosti přírodních procesů a *mezinárodních požadavcích na zřízení divočiny* a prohlašování, že za nimi stojí „ekologové a vědci“ (tj. ekologičtí aktivisté a někteří kariérní pracovníci vysokých škol), ne však většinová racionální občanská a odborná veřejnost. **Ideologové bezzásahovosti odmítají racionální argumenty, dlouhodobé poznatky, přímou konfrontaci, prokázané údaje a data.**

Možné je uvést publikace Dynamika vývoje pralesových rezervací v ČR I-III (popírající vizi pouhé

bezzásahovosti), Lesní ekosystémy v NP Šumava a jejich management (S.Vacek), Šumava a její perspektivy I,II. Květena světových regionů v ekologických souvislostech I-VIII či sborník konference Šumava na rozcestí, které ideology ale nezajímají. Ideologicky blízká náboženská sekta rastafariánů rovněž prosazuje pouze přírodní procesy (jejich představil Bob Marley zemřel ve 36 letech, protože nechtěl zásah do svého těla). V Polsku podepsalo ideologickou deklaraci „Bůh nad pacienty“ již 3,5 tisíce polských doktorů, podle níž má boží právo přednost nad lidským, do něhož nemá člověk zasahovat. Žel, po zločinných ideologiích fašistického zcivilizování, bolševického zkolektivizování, zažíváme ideologii naturistického odcivilizování.

Veškerá fakta uskutečněného semináře sdělovala potřebu aktivního přístupu k rychle, nepříznivě se měnící krajině, mohu dále uvádět příklady z Austrálie, JAR, Ameriky i odjinud. Veškeré požadavky ideologů divočiny však vyžadují totální bezzásahovost, podpořenou „svojí zákonností“, resp. naoktrojovanou bezzásahovou výrobou virtuální „divočiny“. Uvedu slova předního pracovníka stínové vědecké rady: *my bychom i bez ohledu na zonaci zlikvidovali dnešní nepřírozené lesy, hlavním architektem přirozených lesů je kůrovec. Z praxe soudního znalce (specializace „vlivy antropogenních činností“ a také i ekologie, životní prostředí a dendrologie) vím, že se ve sporu není možno bez oboustranného vyhodnocení zvýhodnit názory jedné strany.*

V cennějším Krkonošském národním parku tamní Správa racionálněji uskutečňuje zachování chráněných přírodních hodnot. Po jmenování nového ministra byla okamžitě spuštěna rozsáhlá sofistikovaná masivní mediální nátlaková ideologická propaganda (Lidové noviny, MF Dnes, Respekt, Plzeňský deník aj.). Protože prezident ČR M. Zeman odmítl odsouhlasit zákonnou bezzásahovost (která byla doposud nezákonná), a v rozhořčení nad současnou situací a stavem Šumavy prohlásil, že lépe by bylo národní park zrušit, volí ideologové novou taktiku – **ideologické vnucování „svých zákonů“** svými podzákonnými způsoby.

Kupodivu, současný ministr geolog p. Brabec (ANO), podobně jako jeho předchůdce pedolog p. Míko (Strana zelených SR), chce osobně agitovat starosty obcí. Žel, podobně jako v politice, i v problematice Šumavy dlouhodobě dochází k mlžení, fabulování, nepravdivým informacím, ale i korumpování či zastrasování a vyhrožování. Současná výbušná situace problematiky Šumavy, je díky kategorickým, nekompromisním jednostranným aktivitám ministra Brabce a náměstka Dolejského dále vyhrocena, ne tlumena (za trvalé vydatné podpory p. Bláhy z dotovaného Hnutí Duhy a jednostranné mediální propagandy, což je zhoubné a neprospívá společenskému klimatu, ani přírodě, ani lidem). Zcela nepochopitelný je tvrdě prosazovaný diktát celoplošné bezzásahovosti a to podle nepravdivého prohlášení p. Dolejského „v souladu s celosvětovými podmínkami pro NP“. Základna Hnutí ANO (dle sdělení představitelky p. I. Langrové v Plzeňském kraji), ale i většinová společnost, je v rozporu s uvedeným jednostranným ideologickým diktátem pánů Brabce a Dolejského, proto bylo by vhodné je odvolat a nahradit politiky, racionálně sledujícími a řešícími problémy ochrany vybraných území skutečně celostně / holisticky, vč. širších a zpětných vazeb a globálních zkušeností, v souladu s aktuálními celospolečenskými potřebami. **Lobisticky, spekulativně vyráběný marketingový produkt virtuální divočiny nemá vědecké opodstatnění, ani vyhodnocení dopadů udržitelného vývoje, byť trvale nepříznivě ovlivňuje ekonomický a sociální vývoj rozsáhlého území a přírodní krajinné prostředí ČR.**

Pavel Valtr
za Hnutí Život

Komise pro životní prostředí AV ČR Praha (vitkova@ssc.cas.cz), (info 2015)

Na vědomí:

Ministerstvo životního prostředí, k rukám ministra (posta@mzp.cz)

Svaz obcí NP Šumava (svazobci@sumavanet.cz)

Seminář - Zonace NP Šumava z různých úhlů pohledu

Vážení,

po předchozím semináři Komise pro ž.p. „Povodně a sucho - krajina jako řešení“, který měl velmi potřebný název, ale jeho závěry byly v rozporu s předchozími proklamacemi, jsme svědky obdobného pojetí u semináře „Zonace NP Šumava z různých úhlů pohledu“, kam formálně byli přizváni dva zástupci obyvatel a území Ing. M. Pícek a Ing. A. Schubert, přitom vlastní program směřoval k dalšímu naoktrojování bezzásahovosti k výrobě virtuální divočiny na Šumavě a posléze i v dalších územích, ve vazbě na připravovanou jednoúčelovou velkou novelu zákona o ochraně přírody a krajiny.

Pořádaný seminář je možno v uvedené „konceptci“ (spolu s obžalobami vedenými exponenty divočiny proti jejich odpůrcům) chápat jako „dělostřeleckou přípravu“ na pokračující naoktrojování „výroby virtuální divočiny“ ze zkulturněných biotopů ČR (v avantgardním pojetí Doležský - Hubený - Kindlmann - Křenová). Přestože Hnutí Život z.s. požádalo MŽP ČR podle § 70 zák. č. 114/1992 Sb. o včasné informování o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, chráněné podle tohoto zákona (specifikované věcně i místně), doposud nepřijalo žádnou informaci.

- Je podivné, že při prosazování revoluční „konceptce“ nejsou požadovány jiné, resp. protichůdné odborné názory, např. ČAZV, MLVH, ÚHUL, nevládních organizací (s výjimkou duhových vidin placeného Hnutí Duha), což je možno pokládat za nadřazený přístup k jednostrannému prosazování škodlivých požadavků skupinky „bezzásahovců“ ...

- Je zajímavé, že prosazovatelé bezzásahových přírodních procesů se uchýlili do nového, podivného Centra výzkumu globálních změn, který jakoby kopíruje jiné, světově ctihodné ústavy, přičemž neméně zajímavé je, že tento ústav si objednal u komerční společnosti zahraniční studii, která měla potvrdit výhodnost „divočiny“ pro ekosystémové funkce, které jsou však uskutečňovaným způsobem „ochrany“ na Šumavě zásadně narušovány

- Je podivné, že směřování úzce profilovaného výzkumu, který je možno označit jako „placebo výzkum“, jež umožňuje jakousi sugesci řešení skutečné problematiky, např. výzkumem zaměřeným na marginální otázky mykóz či xylofágní entomofaunu k podpoře disturbančních procesů, nebo výzkum tetřeva a rysa (avšak pouze ve vazbě na člověka), k prosazení zástupného důvodu zamezování přístupu na Šumavu, přičemž došlo k absenci výzkumu zásadních problémů, např. biodiverzity, sukcese, ekologické stability, vodního režimu, demografického a ekonomického vývoje ...

- Je zajímavé, že hlavní argumentační požadavek na vytváření divočiny pochází z Bavorska (což je možno považovat za jakýsi „revanš“ - slovy ředitele NP BW: chci vytvořit největší divočinu ve střední Evropě, avšak bez dovětku: na území ČR, který by byl navštěvován z našich rekreačních rezortů na okraji NP BW)

- Obrovské množství zpracované faktografie uvedené v publikacích Šumava a její perspektivy I,II (rozsáhlým kolektivem spoluautorů) a Květena světových regionů v souvislostech I-VIII (navštěvované na webu lidmi z celého světa) hlavní ideologické strůjce škodlivých radikálních změn pochopitelně nezajímají!

Za výbor Hnutí Život

Pavel V a l t r

MŽP ČR

Správa NP a CHKO Šumava

29.1.2016

Věc: opakování požadavku o poskytování informací

Aarhuská úmluva o přístupu k informacím a účasti veřejnosti jako partnera veřejné správy na rozhodování a přístupu k právní ochraně v náležitostech životního prostředí, jako prvek environmentální demokracie, není v níže uvedeném případě, naplňována. V tomto případě se jedná o vysoký veřejný zájem, neboť jsou sledována především právně a normativně závazná koncepční a strategická rozhodnutí. Při porušování Aarhuské úmluvy může EU odepřít poskytování dotačních prostředků. Úmluva je podpořena i zákonem č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí.

Hnutí Život z.s., ustavené 11.9.2014, mělo při zapsání 3.12.2014 již 60 členů. Účelem spolku je ochrana přírody, krajiny a životního prostředí. Členskými buňkami se postupně staly z.s. Šumava 21 a Komunita pro duchovní rozvoj, jež obě existují déle než 3 roky, další jsou v jednání. Dnes již počet členů a příznivců přesahuje 300 osob. Zatím máme 7 čestných členů, převážně světových jmen, 9 soudních znalců, přičemž z velké míry sdružujeme vysoce erudované odborníky a racionální občany velmi různých profesí, své blogy na našich stránkách má již více než 50 odborníků. Naše webové stránky jsou intenzivně navštěvovány - od instalace počítače 6.1.2016 bylo v lednu zaznamenáno již několik stovek návštěv a to i z celého světa.

O sdělování relevantních informací jsme požádali okamžitě po svém zapsání MŽP a také Správu NP a CHKO Šumava. MŽP i přes opakované urgency doposud ani neodpovědělo. Správa NP a CHKO Šumava zasílá pouze informace o zahajovaných řízeních, kde se převážně jedná o povolení vjezdu k soukromým nemovitostem a povolení kácení stromů mimo les - obojí nejsou pro nás významné informace, stále postrádáme informace o uskutečňovaných koncepcích, strategiích, připravovaných opatřeních a způsobech „péče“ o dochované hodnoty.

Hnutí Život, z.s. ve spolupráci s KÚ Plzeňského a Jihočeského kraje uskutečnilo počátkem roku 2006 velmi pozitivně hodnocené konference „**Klimatické změny a my - Adaptační a mitigační ekosystémový management při narůstání stresových faktorů klimatických změn**“ a „**Člověk jako klimatický činitel**“, k nimž byly vydány sborníky.

V současně uskutečňované „ochraně přírody“ nedochází k ochraně dochovaných hodnot přírody a krajiny nejen NP a CHKO, ale i EVL a Biosférické rezervace UNESCO, **ale ke zhoubné ochraně přírodních procesů**, k nimž patří epidemie škůdců, vichřice, sucha, požáry, povodně, eroze, ... **s fatálními dopady na kulturní krajinu.** V kolonizovaném kulturním území ČR a dokonce za **vzrůstajícího působení stresových faktorů klimatických změn** je nezbytné uplatňovat **světově vědecký ekosystémový asistenční management!** Naoktrojovaná **ideologie bezzásahové výroby virtuální divočiny** (s kulisou suchých smrků), **v šumavském experimentu zlikvidovala cenné hřebenové smrčiny vč. pralesových torz v délce 40 km na ploše přesahující 20 tis. ha.** Současně tam dochází k **přechodu na aridizované území, s fatálním ekologickým rozvrácením mezoklimatu, vodohospodářské bilance a biodiverzity** s následně ekologicky, ekonomicky i sociálně **neudržitelným vývojem.** **O tom, že současná situace je kritická, vypovídají 3 loňské protestní pochody ke hřebenům Šumavy, kterých se zúčastnilo přes 700 osob,** což by měli vnímat jak zvolení zástupci lidu, tak správní orgány. Příprava, režie a aktéři ideologie bezzásahové výroby virtuální divočiny byli analyzováni, **ideologové bezzásahovosti již dokázali ze všech významných pozic odstranit oponenty a mají zájem silově prosadit bezzásahovost ve většině velkoplošných chráněných území.** Příkladem současného jednání je projednávání petice podepsané 13 tisíci občany: „Za zelené lesy na Šumavě a neohrožování vodních zdrojů“ předkládaným návrhem jednoúčelové novely zák. č. 114/1992 Sb., (kde nainstalovaní oponenti - J. Hruška a M. Svoboda již neumožnili v poskytnutém čase vystoupení petentů - skutečných místních znalců). **Nezbytné je sledovat celosvětový vývoj v rámci ideologické mantry „příroda si sama pomůže“ : bráno do důsledku - ano, ale pak už bude pro nás neobyvatelná.** Tak např. ve Středomoří po likvidaci stálozelených lesů vavřínových, dubových, cedrových či borových přírodními procesy v lepším případě vznikly křovinaté macchie, ... Ve Švýcarsku jim stačí jediný národní park, další nechtějí a stačí jim citlivé soužití obyvatel s přírodou, na Slovensku zrušily většinu velkoplošných

chráněných území pro jejich neúnosný dopad ... , ostatní informace o globálním vývoji ekosystémů a biomů jsou na našich webových stránkách.

Máme možnost se poučit ze světově příkladných úprav krajiny Lednicko-valtického areálu, Třebońska či Mariánských Lázní. Současně prosazovaný způsob „ochrany přírody a krajiny“ napomáhání přírodním disturbancím, nevychází z proklamovaného principu předběžné opatrnosti, nevyplyvá z vědeckých poznatků a je fatálně hazardní pro další vývoj kvality životního prostředí, neboť nastoluje ekologickou labilitu. Zatím u nás dochází k narušování demokratických principů správními orgány, zejména zamezováním spoluúčasti občanů při ochraně přírody a krajiny. Zásadním neuralgickým bodem je navrhovaný koncepční zmetek jednoúčelové novelizace zák. č. 114/1992 Sb. jehož účelem je zavést „výrobu divočiny bez lidí“, proti němuž podalo Hnutí Život množství rozkladů.

V Politice územního rozvoje ČR musí být požadavek vodohospodářské udržitelnosti vymezen jako nadřazená priorita před uskutečňovanou ochranou přírody, která **likviduje funkci Chráněné oblasti přirozené akumulace vod** (po odumření hřebenových smrčín vysychají retenční rašelinné slatě)! Rychlé a ekologicky destabilizují změny mají fatální dopady.

V porovnání se z.s. Hnutí Duha, které dlouhodobě všemi prostředky prosazuje „výrobu divočiny“, je Hnutí Život trvale diskriminováno. Relevantní informace nejsou poskytovány, nedochází k potřebné komunikaci se správními orgány. Objem operativních finančních prostředků Hnutí Duha přesahoval v r. 2013 částku 16 milionů, Hnutí Život nebyla doposud na její činnost poskytnuta žádná finanční částka. Ještě horší je situace v médiích, kde v rámci trendového mainstreamu je možno publikovat pouze sofistikovanou propagandu výroby divočiny bezzásahovými přírodními procesy, ne však zodpovědnou ochranu dochovaného či zlepšování současného životního prostředí, přírody a krajiny („útok na základní hodnoty evropské civilizace probíhá nelegitimním způsobem, a to především za pomoci médií, která vůli lidu nahrazují svým vlastním názorem.“ Prof. PhDr. Pavel Kalina, CSc.).

Za Hnutí Život   Pavel Valtr

Pozn.: V únoru 2016 proběhl „kulatý (spíš hranatý) stůl“ ke stejné problematice, kde nainstalování, početně značně převažující, placení aktivisté Hnutí Duha umožnili scénář podobný jako při projednávání poslední petice!

V současnosti bohatě dotované Hnutí Duha, v těsné spolupráci se stávajícím MŽP, sofistikované připravilo nátlakovou mediální akci na podporu jednoúčelové novelizace zákona o ochraně přírody a krajiny, která diktuje bezzásahovou ochranu přírodních procesů k výrobě ekologicky nestabilní virtuální divočiny a další rozšiřování zločinné bezzásahovosti.

Ilustrace: Pro turisty uzavřená silnice Březník - Modrý sloup v NP Šumava

Po sedm století byla českou a bavorskou stranou velmi užitečná přeshraniční obchodní cesta značně využívána. Ta byla ve 20. století náročně zpevněna. Vzhledem k jejímu uzavření v posledních 25. letech (i přes požadavek SRN o její zpřístupnění), uskutečnil z.s. Otevřená Šumava protestní pochody ke hraničnímu Modrému sloupu (2,77 km). P. Hubený, jako osvědčený výrobce bezzásahové virtuální „divočiny“ a to i v CHKO, bez výběru jmenovaný ministrem R. Brabcem, jako ředitel Správy NP a CHKO, jim udělil „výchovnou“ pokutu 2 mil. Kč. Placení aktivisté Hnutí Duha mohou ale pobíhat kdekoliv, vč. ostře zakazovaných rašelinišť. Ideologové divočiny navrhuji tuto silnici rozebrat a odvézt mimo NP, což by zřejmě tetřevovi nevadilo - ten jako ustupující severský pták je zástupným důvodem znepřístupňování celé Šumavy, avšak donedávna žil s lidmi spokojeně i v okolí Plzně a na Šumavě byl lovným ptákem!

Závěr

Nesporně podléháme „vyššímu zájmu“ sofistikovaně organizované a financované „výroby divočiny“ bez lidí, v regionech zemí býv. „železné opony“. Protože většina obyvatel již nežije v bezprostředním vlivu přírody a jejich cyklů, ztratila dnes většinová populace „pud sebezáchovy“ a tím i schopnost smyslového zjištění bezprostředního nebezpečí - aridizace / vysoušení území, vyplývající ze vzrůstajících stresových faktorů klimatických změn a naoktrojování bezzásahových přírodních procesů oproti tradiční ochraně hodnot přírody a krajiny. „Nevzdělané“ minulé generace dokázali s vodou pracovat a hospodařit, současná „vzdělaná“ společnost ji marnotratně ztrácí a současně likviduje ekologickou udržitelnost naší krajiny. Nevadí nám příklad klimaticky stále bližšího Středozeří, které oplývalo lesy - stálezelené duby, cedry, vavříny, borovice aj., avšak po jejich likvidaci je v posledním tisíciletí přírodní procesy nevrátily a tak v lepším případě převládají křovinaté macchie, v horším se rozšiřují pouště a polopouště. Současně u nás vítězí třetí zločinná ideologie!